

# ΕΝΑΥΣΣΜΑ

Περιοδική έκδοση των Αγωνιστικών Κινήσεων  
Τεύχος 60 / Φθινόπωρο 2023/ 2 €



**ΕΙΜΑΣΤΕ**

**ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΠΟΥ**

**ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ**

**Η ΝΕΟΛΑΙΑ ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΤΩΝ ΛΑΩΝ, ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ, ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ  
ΠΑΛΕΥΕΙ ΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ!**

**Η ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΩΝ  
ΤΩΝ Η.Π.Α. ΚΑΙ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ  
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΚΩΝΕΤΑΙ.**

**Η ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ ΣΕ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ,  
ΕΞΟΡΜΗΣΕΙΣ, ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ  
ΤΩΝ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΩΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΖΕΤΑΙ.**

**Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΔΕΝ ΘΑ ΓΝΕΙ ΘΥΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΚΡΕΑΤΟΜΗΧΑΝΗ!  
ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΑΣ ΔΕΝ ΜΑΣ ΧΩΡΑ!**

**> ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟ!**

**> ΞΕΡΟ ΗΠΑ-ΝΑΤΟ ΡΟΣΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ**

**> ΚΑΜΙΑ ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ -  
ΞΕΡΟ ΟΙ ΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ**

**> ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ - ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΕ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ**

# ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

## ΤΕΥΧΟΣ 60 ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ 2023

### ΑΦΙΕΡΩΜΑ

50 χρόνια τώρα... η φλόγα της εξέγερσης παραμένει ζωντανή.

### ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

- Αναθεώρηση άρθρου 16 (Σελ. 4)
- Η σίτιση δεν είναι παροχή, είναι δικαίωμα! (Σελ 5)
- Το σύστημα επιτίθεται, η ΚΝΕ υποτάσσεται (Σελ 6-7)
- Για το «πανεπιστήμιο επιχείρηση» (Σελ 8-9)
- Επίθεση στα σχολεία (Σελ. 10)
- Για το προσφυγικό (Σελ 15)
- Παλαιστίνη (Σελ 16-17)
- Παράλληλη στήριξη: συνέντευξη από εκπαιδευτικό (Σελ 18)
- Αντεργατικός νόμος Γεωργιάδη (Σελ 19)
- Φωτιές-Πλημμύρες (Σελ. 20-21)

### ΣΤΗΛΕΣ

- **Πολιτισμός:** Οπενχάιμερ. Για την ομώνυμη ταινία (Σελ. 22)

# EDITORIAL

Στον απόηχο των διαδοχικών εκλογικών αναμετρήσεων του προηγούμενου διαστήματος, οι πυκνές πολιτικές εξελίξεις που εκτυλίσσονται επιβεβαιώνουν ότι οι προκλήσεις για τη νεολαία πολλαπλασιάζονται. Τα κάλπικα ψευτοδιλήμματα εναλλακτικών διαχειριστών της εξουσίας, οι λογικές της ανάθεσης και του μικρότερου κακού, για άλλη μια φορά έδειξαν το πολιτικό τους αδιέξοδο μπροστά στα μέτωπα που συνεχώς ανοίγουν και το μέγεθος της επίθεσης που ξεδιπλώνεται.

Η νεολαία παλεύει καθημερινά απέναντι σε ένα σύστημα, τα εγκλήματα του οποίου δεν έχουν τελειωμό. Σε ένα καλοκαίρι μόνο, ο λαός έγινε μάρτυρας στη δολοφονία εκατοντάδων μεταναστών στο ναυάγιο της Πύλου, βίωσε έναν επίγειο εφιάλτη από τον Έβρο μέχρι τη Θεσσαλία που απαριθμεί ανυπολόγιστες καταστροφές και θυσίες, είδε την πλήρη κρατική ανοχή κατά την είσοδο Κροατών ναζιστών οπαδών στη χώρα που δολοφόνησαν έναν 29χρονο. Μέχρι τις 20 Σεπτεμβρίου έχουν καταγραφεί 135 θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα, ενώ πολλαπλάσιοι είναι οι τραυματισμοί κατά την ώρα εργασίας. Όλα τα παραπάνω ως εκφράσεις της καπιταλιστικής βαρβαρότητας επιβεβαιώνουν πόσο αναλώσιμη βλέπουν την ανθρώπινη ζωή μπροστά στα κέρδη και τις επιδιώξεις τους.

Η ντόπια αστική τάξη, θέλοντας να αναφέρεται «στη σωστή πλευρά της ιστορίας», δηλαδή δίπλα στους ιμπεριαλιστές των ΗΠΑ, θέτει το μέλλον αυτού του τόπου στο στόχαστρο, τη στιγμή που οι γεωπολιτικές εξελίξεις βαράνε καμπάνες κινδύνου, με τον πόλεμο στην Ουκρανία να συνεχίζεται και τους λαούς του κόσμου να δοκιμάζονται. Ο παλαιστινιακός λαός μετά από 75 χρόνια βαρβαρότητας που βιώνει στην ίδια του τη γη, βρίσκεται αντιμέτωπος με μία άνευ προηγουμένου προσπάθεια εξολόθρευσής του από το φασιστικό σιωνιστικό κράτος του Ισραήλ, με τις πλάτες – για άλλη μια φορά – των ΗΠΑ και της Ε.Ε.. Όσο κι αν επιδιώκει σύσσωμο το συστημικό επιτελείο, με όλες του τις δυνάμεις, να διαστρεβλώσει την πραγματικότητα – μετατρέποντας τον θύτη σε θύμα – οι λαοί απ' άκρη σ' άκρη του πλανήτη διαδηλώνουν στο πλευρό του παλαιστινιακού αγώνα!

Για τους φοιτητές και τη νεολαία, η βεντάλια της επίθεσης από μεριάς του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος ξεδιπλώνεται και τα χτυπήματα στα δικαιώματα σε σπουδές-δουλειά-ελευθερίες βαθαίνουν. Στο χώρο των πανεπιστημίων το τοπίο διαμορφώνεται ολοένα και πιο ταξικό, επιδιώκοντας να γίνουν οι σπουδές ένα μακρινό όνειρο για τα παιδιά των λαϊκών στρωμάτων. Από την εκτόπιση δεκάδων χιλιάδων μαθητών εκτός σχολών για άλλη μία χρονιά μέσω της εφαρμογής της Ε.Β.Ε. και της Τράπεζας Θεμάτων, μέχρι την στόχευση για νομοθετική αναθεώρηση του άρθρου 16, η κυβέρνηση της Ν.Δ. θέλει να διατυμπανίζει σε όλους τους τόνους πως οι σπουδές είναι ένα προνόμιο των λίγων. Με την εντατικοποίηση και τις διαγραφές, την πανεπιστημιακή αστυνομία και τις πειθαρχικές διώξεις, το χτύπημα στα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιών και την προσθήκη ιδιωτικοοικονομικών κριτηρίων στις σπουδές, θέλουν να σβήσουν από τις συνειδήσεις της νεολαίας την έννοια του δικαιώματος. Διαμορφώνουν το ασφυκτικό εκείνο πλαίσιο που θα την προετοιμάσει για την «απελευθέρωση» της 13ωρης εργασίας του Γεωργιάδη, την κατάργηση του 8ώρου και την διάλυση των εργασιακών σχέσεων, την ποινικοποίηση της συνδικαλιστικής δράσης. Βαθαίνουν την φασιστικοποίηση για να προλάβουν τις νεολαιίστικες και λαϊκές αντιδράσεις. 50 χρόνια μετά την εξέγερση του Νοέμβρη συνεχίζουν να χτυπάνε τους φοιτητικούς συλλόγους και το Άσυλο, δίνοντας διαπιστευτήρια για το φόβο τους απέναντι στην οργανωμένη πάλη των φοιτητικών μαζών πλάι στο λαό και την εργατιά. Να επιβεβαιώσουμε τους φόβους τους μέσα από την ανασυγκρότηση των συλλόγων και την ανάπτυξη των αγώνων μας, να προβάλουμε την αντικαπιταλιστική και αντιιμπεριαλιστική πάλη ως μονόδρομο για το μέλλον που μας αξίζει!

# ΕΝΑΥΣΜΑ

### Περιοδική έκδοση των Αγωνιστικών Κινήσεων Αθήνα

βιβλιοκαφέ «Εκτός των Τειχών»,  
Γραβιάς 10-12  
<https://ektostonteixon.gr/>

### Θεσσαλονίκη

χώρος νεολαίας και πολιτισμού Σφεντόνα,  
Συγγρού 24  
<https://www.facebook.com/steki.sfontona>

### Πάτρα

στέκι νεολαίας και εργαζομένων Ανάστροφα  
Πουκεβίλ 2

### Γιάννενα

Αριστερό ΣΤΕΚΙ Νεολαίας,  
Κουγκίου 23  
<http://agonkiniseis-ioa.blogspot.gr>

### Ξάνθη

Ρωγμή. Αριστερός χώρος σκέψης και δράσης,  
Μ. Βόγδου 20  
<https://rogmixanthi.blogspot.com/>

### Ηράκλειο, Κρήτη

Ζάλο. Αριστερός χώρος πολιτικής και πολιτισμού  
Χαριλάου Τρικούπη 21  
<https://zalosteki.blogspot.com/>

**Καθώς και σε Βόλο, Χανιά, Αλεξανδρούπολη και άλλες περιοχές στα τραπέζια των Αγωνιστικών Κινήσεων**

Εθνική Τράπεζα, Αρ. Λογ: 771/743100  
IBAN: GR6301107110000071174310079

## Αναθεώρηση του άρθρου 16 : Προς τα πού βαδίζει ο χαρακτήρας της εκπαίδευσης στην Ελλάδα;

Δήμητρα Γκίτσα  
(Αρχιτεκτονική ΔΠΘ)

Η αναθεώρηση του άρθρου 16 έχει επανέλθει στο προσκήνιο, με δηλώσεις για δρομολόγησή της πριν το τέλος της χρονιάς, παράλληλα με την ίδρυση ιδιωτικής Ιατρικής. Είναι σημαντικό λοιπόν, να ανοίξει η κουβέντα γύρω από την αναθεώρηση του άρθρου 16 και να αναζητηθεί από τους φοιτητές η σωστή πολιτική κατεύθυνση για να την εμποδίσουν.

### Μια ιστορική αναδρομή για την εκπαιδευτική διαδικασία στην Ελλάδα:

Ιστορικά, η εκπαίδευση στον εξαρτημένο καπιταλισμό της χώρας, υπήρξε ένα πρόνομο των αστών. Αυτό αλλάζει με την οξυμένη ταξική πάλη και την απότομη εκβιομηχάνιση της χώρας. Η μαζική εισροή στην Τριτοβάθμια αρχίζει και δημιουργεί πρόβλημα στο σύστημα. Σε συνδυασμό με την σημαντική αποδυνάμωση του κομμουνιστικού κινήματος, θεσπίζει μέτρα για τον έλεγχο της ροής αυτής. Ως αποκορύφωμα αυτών, επιχειρείται η κατάργηση του άρθρου 16 το 2006, που συνοδεύεται από τη θέσπιση του νόμου-πλαίσιο. Το μεγαλειώδες εκείνο κίνημα του '06-'07 με συμμετοχή σπουδάζουσας και μαθητώσας νεολαίας καταφέρνει όμως να βάλει φραγμό.

### Ξεμπερδεύοντας με τον δημόσιο-δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης...

Ερχόμαστε δύο δεκαετίες μετά, ξανά αντιμέτωποι με την αναθεώρηση του άρθρου 16. Το συγκεκριμένο άρθρο του συντάγματος, αφορά το δικαίωμα όλων σε δημόσια-δωρεάν παιδεία. Η αναθεώρησή του πρόκειται για χτύπημα «τομή» στην εκπαίδευση, η οποία συνοδεύεται από τους ψηφισμένους νόμους Κεραμέως. Ο δρόμος, βέβαια, για την κατάργησή του στρώνεται εδώ και καιρό, αφού επί ΣΥΡΙΖΑ ιδρύθηκαν τα πρώτα ξενόγλωσσα προπτυχιακά τμήματα με δίδακτρα στα ΑΕΙ που αποτελούν πρόδρομο της επερχόμενης ιδιωτικής Ιατρικής. Ήδη τα τελευταία χρόνια το κόστος σπουδών έχει μετακυληθεί σε μεγάλο βαθμό στις τσέπες των φοιτητών (σίτιση, στέγαση, αναλώσιμα κλπ), καλλιεργώντας λίγο-λίγο την συνείδηση ότι οι σπουδές δεν είναι εξ ολοκλήρου δωρεάν.

Με την αναθεώρηση του άρθρου 16, πρώτα και κύρια, προχωράει η αντιστοίχιση των Ελληνικών Πανεπιστημίων με τα «ξένα πρότυπα». Η ολοκλήρωση της σύμπλευσης της εκπαίδευσης με Ε.Ε. και ΗΠΑ είναι χρόνια επιδίωξη του ιμπεριαλισμού που προσπαθεί να διασφαλίσει με διάφορες συνθήκες (π.χ. Μπολόνια). Εφόσον, η παραγωγή της χώρας και συνολικά το οικονομικό της πλάνο ορίζεται από τους ιμπεριαλιστές (λόγω της εξαρτημένης φύσης της αστικής της τάξης) είναι δεδομένο ότι ανάλογα θα ορίζονται τα Πανεπιστήμια και η έρευ-

να που διεξάγεται εντός τους. Η αναθεώρηση έρχεται να ικανοποιήσει τις κατευθύνσεις που έχουν μπει εδώ και χρόνια στην Ελλάδα και να δικαιολογήσει ως ένα βαθμό μια νέα πηγή χρηματοδότησης των ΑΕΙ. Ουσιαστικά, αυτό που τίθεται είναι: τόσο η συνολική μετακύληση του κόστους σπουδών από την ευθύνη του κράτους στα λαϊκά στρώματα, όσο και η μεταρρύθμιση της ίδιας της λειτουργίας των Πανεπιστημίων. Έχουν γίνει και στο παρελθόν δηλώσεις, όπως αυτή του αντιπρύτανη του ΑΠΘ το 2015, που θέτουν την επιβολή διδασκτρών ως ένα μέσο για την επίλυση των οικονομικών ζητημάτων του Πανεπιστημίου. Με μοχλό πίεσης την υποχρηματοδότηση των ιδρυμάτων και την αξιολόγηση, προσπαθούν να συρρικνώσουν περαιτέρω τον εκπαιδευτικό χάρτη, επιβάλλοντας επιπλέον ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια και επομένως ταξικούς φραγμούς. Όταν τίθεται πλέον, η κατάργηση του δωρεάν πλέγματος και η επιβολή διδασκτρών, νέοι από φτωχά-λαϊκά στρώματα θα αποκλείονται εξ'ορισμού από την εκπαιδευτική διαδικασία.

Επιπλέον, με την αναγωγή των ιδιωτικών σχολών σε «πρότυπο» για τα ΑΕΙ αποστειρώνουν περαιτέρω τα πανεπιστήμια. Βάζουν τέλος στους «αιώνιους» και τους συνδικαλιστές. Οι φοιτητές θα πρέπει να λειτουργούν υπό εξοντωτικούς ρυθμούς σπουδών, χωρίς φοιτητικούς συλλόγους και συνδικαλιστικά όργανα. Θα δημιουργούνται έτσι απόφοιτοι πειθήνιοι που δεν θα αντιδρούν και δεν θα οργανώνονται. Αυτές είναι οι επιδιώξεις τους όσον αφορά τις σπουδές!

### Η εκπαίδευση ως εργαλείο στα χέρια του κράτους

Όπως είπαμε παραπάνω, επιχειρείται η αναπροσαρμογή και η αντιστοίχιση της εκπαίδευσης στην αγορά εργασίας. Είναι όμως αυτό συνώνυμο με την πλήρη ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης; Από πλευράς μας, η απάντηση είναι ότι η εκπαίδευση στον καπιταλισμό δεν μπορεί να ιδιωτικοποιηθεί ποτέ πλήρως.

Ακριβώς λόγω του διπλού ρόλου που παίζει στην κοινωνία – δηλαδή του καταναλωτικού και αυτού της αναπαραγωγής του αστικού ιδεολογήματος – αντιλαμβανόμαστε ότι η εκπαίδευση είναι ένα σημαντικό εργαλείο στα χέρια του αστικού κράτους. Ιδιαίτερα όσον αφορά τον καταναλωτικό της ρόλο, το ξένο και το ντόπιο κεφάλαιο μπορούν μέσα από τον μηχανισμό της εκπαίδευσης να αναπαράγουν εύκολα την ταξική διαστρωμάτωση στην κοινωνία. Ως τόσο σημαντικό εργαλείο, λοιπόν, η κεντρική διαχείριση από το κράτος είναι αναγκαία. Δεν είναι λοιπόν σοφό ο συλλογικός καπιταλιστής, να εμπιστευτεί αυτήν τη διαδικασία στα χέρια κάποιου ιδιώτη, ο οποίος φροντίζει και για το

δικό του οικονομικό συμφέρον.

### Τα πτυχία μας θα γράφουν τελικά Α.Ε.;

Στο Πανεπιστήμιο πέραν του να επιτελείται ο διπλος ρόλος που εξηγήσαμε, παρέχεται επιπλέον εξειδικευμένη γνώση. Υπάρχουν διάφορες απόψεις στα πλαίσια της Αριστεράς αλλά και της αναρχίας-αυτονομίας, οι οποίες θέτουν ότι με την κατάργηση του άρθρου 16, βρισκόμαστε μπροστά στην πλήρη ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης. Δηλαδή ότι το Πανεπιστήμιο μετατρέπεται σε μια επιχείρηση, όπου οι φοιτητές και οι ακαδημαϊκοί γίνονται εργάτες που παράγουν άμεσα κέρδος για τον ιδιώτη.

Μια τέτοια θεώρηση δημιουργεί διάφορες προβληματικές και «κενά». Αν μιλάμε για μια επιχείρηση που σκοπός είναι να έχει πελάτες πρώτα και κύρια, πως γίνεται να θεσπίζονται μέτρα όπως η Ε.Β.Ε. και οι διαγραφές που ουσιαστικά μειώνουν τους «φοιτητές-πελάτες»; Πως απαντάται το ότι τα ΑΕΙ δεν ήταν και δεν θα είναι ποτέ μια κερδοφόρα και υγιής «επιχείρηση» λόγω του τεράστιου κόστους συντήρησης και λειτουργίας τους; Και τέλος, πώς η γνώση αποτελεί άμεση παραγωγική δύναμη; Η γνώση πέρα απ' το ότι είναι ελεγχόμενη από το καπιταλιστικό κράτος, δεν αποτελεί άμεση πηγή κέρδους για τον ιδιώτη. Η ίδια αποτελεί επιπρόσθετο κομμάτι της παραγωγικής διαδικασίας και χρησιμοποιείται για να επιφέρει περισσότερα και γρηγορότερα κέρδη. Συνοψίζοντας, ο ρόλος των επιχειρήσεων είναι να παράξουν προϊόντα με σκοπό το άμεσο κέρδος για το κεφάλαιο. Αντίθετα, ο ρόλος της εκπαίδευσης είναι να «παράξει» τους μελλοντικούς εργαζομένους που όταν θα καταναμηθούν στην αγορά εργασίας θα παράξουν κέρδη για το κεφάλαιο. Το κεφάλαιο έχει ανάγκη αυτή τη διαδικασία να την διαχειρίζεται κεντρικά – άρα κρατικά – και αυτή του η θέση δεν μπορεί να αλλάξει.

### Με έμπνευση το «τότε»... έτσι και τώρα!

Με δίδαγμα μας τους αγώνες του '06-'07 να προχωρήσουμε και εμείς την δική μας πάλη. Οι μόνοι ικανοί για να ανατρέψουν αυτή την κατάσταση είναι οι φοιτητές με σύμμαχό τους το πλατύ λαϊκό κίνημα. Χωρίς αυταπάτες για το πως συντελούνται ανατροπές στον κόσμο. Χωρίς την αναζήτηση των εύκολων απαντήσεων, των αγώνων «της μιας ριζιάς». Χωρίς να περιμένουμε τους αυτόκλητους σωτήρες μας να διαπραγματευτούν την κατάσταση. Να μπούμε σε μια τροχιά ανασυγκρότησης των φοιτητικών συλλόγων, μέσα από Γενικές Συνελεύσεις, καταλήψεις και διαδηλώσεις, ώστε να βάλουμε φραγμό στην ίδρυση των ιδιωτικών πανεπιστημίων και την κατάργηση του άρθρου 16!

## Η σίτιση δεν είναι παροχή είναι δικαίωμα.

Βασίλης Χουδαλάκης  
(HMMY Χανίων)

Με την ακρίβεια, τα ενοίκια και συνολικά το κόστος ζωής να έχει εκτοξευτεί, οι συνθήκες σπουδών χειροτερεύουν για την μεγάλη πλειοψηφία των φοιτητών. Η συνεχής οικονομική επιβάρυνση και προσπάθεια για κατάργηση του δωρεάν πλέγματος (σίτιση-στέγαση-μεταφορές-συγγράμματα) εντάσσεται στο συνολικότερο πλαίσιο έντασης των ταξικών φραγμών και του πετάγματος εκτός των πιο φτωχών-λαϊκών στρωμάτων από τις σχολές. Τα στενά κοινωνικοοικονομικά κριτήρια που θέτει η κάθε Πρυτανεία, στόχο έχουν να αποκλείσουν όλο και περισσότερους φοιτητές από τη δωρεάν σίτιση και στέγαση. Ακαδημαϊκά κριτήρια και κριτήρια αριστείας έχουν μπει ως προϋπόθεση για δωμάτια στις εστίες με χαράτσι σε πολλές από αυτές, ενώ κανονικότητα είναι πλέον η αύξηση στο κόστος μετακίνησης για τις σχολές. Επιπλέον, η ένταση της ακρίβειας και η εντατικοποίηση στους ρυθμούς σπουδών έχει εντάξει το φαγητό της λέσχης ως αναπόσπαστο πλέον κομμάτι της καθημερινότητας των φοιτητών. Ακόμα και φοιτητές που δεν σιτίζονται δωρεάν, επιλέγουν να πληρώσουν, στις λέσχες όπου αυτό επιτρέπεται, λόγω του χαμηλού κόστους του φαγητού.

Ιδιαίτερα μετά την περίοδο της καραντίνας, το δικαίωμα στη δωρεάν σίτιση έχει χτυπηθεί έντονα με στόχο την πλήρη κατάργηση του. Θυμόμαστε τις τεράστιες ουρές έξω από τη λέσχη για ένα πιάτο φαΐ, το κόσψιμο της παροχής φαγητού εν μέσω εξεταστικών, την μείωση των προσφερόμενων μερίδων, την επιβολή αντιτίμου στη λέσχη των εστιακών για τους φοιτητές που ξεπερνούσαν τα ν+2 έτη. Από την αρχή του Οκτώβρη, καθημερινοί και ασφυκτικοί έλεγχοι γίνονται και στη λέσχη του ΑΠΘ, στερώντας το φαγητό σε όσους φοιτητές δεν έχουν κάρτα σίτισης. Η λέσχη του ΑΠΘ ήταν μια από τις λίγες λέσχες πανελλαδικά που λειτουργούσαν χωρίς κάρτες σίτισης και αυτό επειδή τόσα χρόνια οι φοιτητές είχαν κατακτήσει μέσα από τις κινητοποιήσεις τους το δικαίωμα να τρώνε δωρεάν κάθε φορά που τους το αμφισβητούσαν. Όπως και πέρυσι, η Διοίκηση, κάθε φορά που υπάρχει κινητοποίηση των φοιτητών, κατεβάζει εκδικητικά τα ρολά αφήνοντας τους φοιτητές χωρίς φαγητό. Η ποιότητα του φαγητού σε μια σειρά λέσχες έχει χειροτερέψει (π.χ. ΕΚΠΑ) και αυξάνονται οι καταγγελίες περιστατικών, όπως τελευταία αυτό στην Ξάνθη, όπου κομμάτια πλαστικού βρέθηκαν στο φαγητό της λέσχης των εστιών. Ενώ, οι «οικολογικές ευαισθησίες» των εργολάβων-πρυτανείων έχουν οδηγήσει

στην επιβολή περιβαλλοντικού τέλους για τη σακούλα στο πακέτο του φαγητού στο Πολυτεχνείο Κρήτης!

Συγκεκριμένος είναι και ο ρόλος των εκάστοτε εργολάβων που συνεργάζονται άψογα με το κράτος και τις Διοικήσεις, εις βάρος των δικαιωμάτων των φοιτητών. Γιατί δικαίωμα είναι το δωρεάν πλέγμα, και όχι ελεημοσύνη, επιβράβευση ή παροχή της Πρυτανείας και του Υπουργείου. Σκοπός του εργολάβου είναι το κέρδος και υπό αυτήν την έννοια, εξηγούνται η χρήση φθηνότερων υλικών, χειρότερης ποιότητας καθώς και η μείωσή της ποσότητας των μερίδων. Οι μεγάλες ουρές είναι αποτέλεσμα της μείωσης του προσωπικού, ενώ οι εργαζόμενοι, όταν παλεύουν για να μην απολυθούν, όπως πέρυσι στο ΑΠΘ, έρχονται αντιμέτωποι ακόμα και με εισαγγελική παρέμβαση. Αυτό που πρέπει να είναι ξεκάθαρο είναι ότι τους όρους της σύμβασης με τον εκάστοτε εργολάβο, τα κριτήρια σίτισης, τον αριθμό των προβλεπόμενων μερίδων και το τι

της λέσχης. Το μοίρασμα του φαγητού από τους φοιτητές δεν αυξάνει με κάποιον μαγικό τρόπο τις μειωμένες μερίδες που έτσι κι αλλιώς έχει προγραμματίσει το Πανεπιστήμιο να παρέχει βάση των καρτών σίτισης. Ούτε διέξοδο δίνουν βέβαια, οι διασπαστικές εικονικές κινητοποιήσεις στις Πρυτανείες με αποφάσεις των ΔΣ, οι οποίες δεν μπορούν να έχουν πλατιά συμμετοχή κόσμου. Κινητοποιήσεις, βέβαια, που δεν έχουν στόχο τη διεκδίκηση των αιτημάτων, αλλά τη συνδιαλλαγή με την Πρυτανεία. Και πως θα μπορούσαν άλλωστε, αφού οι ίδιες οι δυνάμεις που τις θέτουν δεν πιστεύουν ότι βασική προϋπόθεση είναι να προηγηθούν μαζικές διαδικασίες. Κινήσεις που καλλιεργούν την απογοήτευση σε ένα δυναμικό που έχει πρόθεσή να παλέψει, αλλά δεν του δίνεται η ευκαιρία να εκφραστεί. Είναι απαραίτητο να γίνουν Γενικές Συνελεύσεις στους φοιτητικούς συλλόγους για να υπάρξει συζήτηση και κατανόηση του προβλήματος και να οργανωθούν κινητοποιήσεις. Χρειάζεται να

απαντηθεί σε φοιτητές η προπαγάνδα του Πανεπιστημίου, ότι υποτίθεται η κατάργηση της δωρεάν σίτισης γίνεται επειδή δεν υπάρχουν λεφτά, ή ότι τα κριτήρια μπαίνουν για να μην τρώνε οι «πλούσιοι».

Έχοντας πει τα παραπάνω και έχοντας ξεκαθαρίσει τις ευθύνες και τον στόχο των εργολαβιών, γίνεται ξεκάθαρο ότι με μια αλλαγή του διαχειριστή της λέσχης δεν θα καλυτερέψει η κατάσταση. Λύση, επίσης, στο πρόβλημα δεν θα προσφέρει και η αύξηση της χρηματοδότησης από τη μεριά του Υπουργείου και της Διοίκησης. Δεν αποφασίζουν οι φοιτητές το πως θα κατανεμηθούν τα κονδύλια των

πανεπιστημίων. Άλλωστε, το πρόβλημα δεν είναι η έλλειψη χρημάτων γενικά και αόριστα που προφασίζονται όποτε τους βολεύει. Όπως έχει αποδειχθεί, προκειμένου να εξυπηρετηθεί η κεντρική κατεύθυνσή για τα Πανεπιστήμια, βρίσκονται κονδύλια, όπως έγινε στην περίπτωση ίδρυσης της ΟΠΠΙ.

Ο σκοπός της εκπαίδευσης στο υπάρχον σύστημα, είναι συγκεκριμένος. Όπως συγκεκριμένος πρέπει να είναι και ο σκοπός των φοιτητών. Να έχουν δωρεάν σίτιση για όλους χωρίς κριτήρια. Το φαγητό να είναι ποιοτικό και οι μερίδες επαρκείς. Όπως τόσα χρόνια, έτσι και τώρα, το δικαίωμα αυτό κρίνεται στους δικούς μας αγώνες. Ενάντια στους ελέγχους και τους ταξικούς φραγμούς που προσπαθούν να επιβάλλουν. Να εμπιστευτούμε τις δυνάμεις μας και τα συλλογικά μας όργανα και να παλέψουμε για δωρεάν σπουδές.



ποσό αντιστοιχεί στην μερίδα του κάθε φοιτητή, τις ορίζει το Πανεπιστήμιο ακολουθώντας τις οδηγίες του Υπουργείου και όχι ο εργολάβος.

Δεν είναι στο χέρι μας, ούτε θα έπρεπε, να λύσουμε τα όποια γραφειοκρατικά προβλήματα προφασίζονται οι Διοικήσεις. Πόσο μάλλον να προτείνουμε συμβιβαστικές λύσεις για μείωση/χαλάρωση των κριτηρίων. Να κάνουμε διαγωνισμό φτώχειας, δηλαδή. Η απάντηση των φοιτητών δεν μπορεί να είναι το μοίρασμα του φαγητού από τους ίδιους κάθε φορά που κλείνει εκδικητικά η λέσχη, όπως προβάλουν η ΠΚΣ και δυνάμεις των ΕΑΑΚ, αλλά και αυτόνομα σχήματα. Τέτοιου τύπου λύσεις, εκτός από εφήμερες, δεν στοχεύουν στην ρίζα του προβλήματος. Αδυνατούν να εντάξουν την κατεύθυνση αυτή σε ένα γενικότερο πλαίσιο επίθεσης στις δωρεάν σπουδές. Ο φοιτητής δεν μπορεί να υποκαταστήσει την ευθύνη του κράτους στην λειτουργία

## Το σύστημα επιτίθεται - Η ΚΝΕ υποτάσσεται

Ευφροσύνη Σταυροπούλου  
(Ιατρική Αλεξανδρούπολης)

Η λυσσαλέα επίθεση του συστήματος στα δικαιώματα του λαού και της νεολαίας προχωρά γοργά και αποφασιστικά, με παράλληλη την υποχώρηση των λαϊκών αντιστάσεων, λόγω έλλειψης διεξόδου. Στη θόλωση του τοπίου συμβάλλουν τόσο οι ισχυροί μηχανισμοί του καπιταλιστικού-ιμπεριαλιστικού συστήματος – που επιβάλλει την ιδεολογία του στο λαϊκό κίνημα για να το αδρανοποιεί – όσο και οι παθογένειες μέσα στην ίδια την αριστερά, που ουκ ολίγες φορές φουντώνουν τις αυταπάτες και αποπροσανατολίζουν τις αγωνιστικές διαθέσεις των μαζών.

Η ΚΝΕ/ΠΚΣ ως η μεγαλύτερη αριστερή δύναμη στα Πανεπιστήμια έχει δώσει τα διαπιστευτήριά της στο σύστημα της εξάρτησης και της εκμετάλλευσης – όσο το τελευταίο χτυπάει τόσο αυτή υποτάσσεται. Φυσικά, η μετατόπιση του πολιτικού σκηνικού όλο και δεξιότερα δε θα μπορούσε να αφήσει ανεπηρέαστη μία δύναμη όπως η ΚΝΕ και το ΚΚΕ, που κουβαλάει πάνω του πολιτικές καταβολές ρεβιζιονισμού-ρεφορμισμού από τα ιδεολογικά και ιστορικά χαρακτηριστικά που το διαμόρφωσαν σε αυτό που είναι σήμερα (κρίσιμα ζητήματα όπως αυτά του κράτους και του «ειρηνικού περάσματος», του Στάλιν και του 20ου Συνεδρίου κλπ).

### Σχετικά με την στάση της ΚΝΕ

Η υποβάθμιση της πολιτικής παρέμβασης και του πολιτικού της λόγου ήταν ραγδαία, ειδικά από την καραντίνα και μετά. Εκεί ξεπρόβαλλαν λογικές τύπου «θα λογαριαστούμε μετά», ενώ στο ενδιάμεσο η κυβέρνηση περνούσε μια σειρά αντιλαϊκών νόμων. Η απροθυμία της να καλέσει συνελεύσεις και διαδηλώσεις σε μεγάλα ξεσπάσματα – με εξαίρεση όταν πιεζόταν από τις αντίθετες διαθέσεις του κόσμου – ή οι αποστολές επιτροπών και εκπροσώπων, ήταν κύριο φαινόμενο (π.χ. επέτειοι και απεργίες, αλλά και αργότερα με την είσοδο της ΟΠΠΙ στις σχολές και στα Τέμπη), παραγκωνίζοντας, έτσι, τα όργανα πάλης των φοιτητών. Τα αιτήματά της είχαν το πρόσχημο της υποταγής όταν έθετε τη «μη εφαρμογή των νόμων Κεραμέως», αντί να αντιπαρατεθεί ολομέτωπα με την πολιτική των ταξικών φραγμών και να προτάξει την ανατροπή τους. Ταυτόχρονα βασικό πρόβλημά της απέναντι στην τηλε-εκπαίδευση, δεν ήταν ούτε ο αποκλεισμός των παιδιών των φτωχών στρωμάτων, ούτε η εντατικοποίηση, ούτε το χτύπημα της συνδικαλιστικής δράσης. Ήταν η χαμένη γνώση! Γι' αυτό άλλωστε προχώρησε και στη διεξαγωγή «συμβολικών διαζώσης διαλέξεων» – πάντα σε συνεργασία με το καθηγητικό κατεστημένο – που δήθεν κόντραραν την πολιτική του υπουργείου.

Η αποθέωση της γνώσης και της μόρφωσης, σαν ξεκομμένα πεδία από το υπάρχον σύστημα, και τα αιτήματα περί αναπλήρωσης των μαθημάτων που έθετε («Ειδικά ωράρια και αναπληρώσεις μαθημάτων»), είναι πολύ κοντά σε όσα υποστηρίζει η αστική τάξη και τα χρησιμοποιεί για να δικαιολογήσει την παιδεία των λίγων και εκλεκτών και την εργασιακή ανασφάλεια. Η γνώση που θα λάβει σήμερα ο νέος δεν μπορεί να είναι ανεξάρτητη από το πεδίο των εκμεταλλευτικών σχέσεων παραγωγής. Αυτή, όμως, που λείπει αυτή τη στιγμή από τη νεολαία είναι η «ταξική γνώση», για να οργανώσει τον αγώνα της, να βρει τους συμμάχους της και να αποκτήσει τα πολιτικά καύσιμα που θα τη φτάσουν μέχρι τις νίκες που τόσο πολύ χρειάζεται. Αυτή παρέχεται μόνο στο επίπεδο της ταξικής πάλης, κάτι που δεν φαίνεται να απασχολεί ιδιαίτερα αυτή τη δύναμη. Μιλάνε για «όλη την απαραίτητη γνώση μέσα στο πτυχίο» ή για «ολόπλευρη μόρφωση και αναβαθμισμένες σπουδές», την ίδια στιγμή που υπάρχουν τόσοι

άνεργοι πτυχιούχοι και ούτε λόγος για πτυχίο που να κατοχυρώνει όλα τα επαγγελματικά δικαιώματα.

### Η «πρωτιά» στις φοιτητικές εκλογές δεν ήταν και «πρωτιά» στους αγώνες

Αν και κατέκτησε για δύο συνεχόμενες χρονιές τον τίτλο της πρώτης δύναμης στις σχολές μετά από χρόνια κυριαρχίας της ΔΑΠ, και θα περίμενε κανείς ότι αυτό θα αντικατοπτριζόταν σε επίπεδο Φοιτητικών Συλλόγων και κινήματος, η αποσυγκρότηση συνέχισε ακάθεκτη. Είναι, όμως, λογικό σε μια περίοδο αρνητικού συσχετισμού, που κερδίζουν έδαφος απόψεις χωρίς εμπιστοσύνη στο φοιτητικό κίνημα και τα όργανα πάλης του, να αποκτά απήχηση μια δύναμη που λειτουργεί σε αυτήν ακριβώς την κατεύθυνση. Μια δύναμη που καλλιεργεί την ανάθεση, που οργανώνει συντονιστικά που προσπαθούν να υποκαταστήσουν το μαζικό φοιτητικό κίνημα, που αποκλείει τους φοιτητές από τα ΔΣ και τα μετατρέπει σε διεκπεραιωτικές διαδικασίες για να περάσει τα ψηφίσματά της τις Γενικές Συνελεύσεις και τη λήψη αποφάσεων με πραγματικό αντίκρισμα στους συλλόγους. Ενώ, όσο ο λαός βιώνει τη φασιστικοποίηση της δημόσιας και πολιτικής ζωής, το ΚΚΕ ψηφίζει στη Βουλή υπέρ του επιδόματος στους μπάτσους και μετά η ΚΝΕ τρέχει να μαζέψει τα ασυμμάζευτα. Τακτικές συμβιβασμού που φανερώνονται πλατιά σε κάθε περίοδο που συντελούνται κομβικές πολιτικές εξελίξεις και που ο λαός αναζητά διεξοδο και μπαίνει σε διαδικασία κίνησης. Τακτικές τις οποίες ντύνει με ριζοσπαστικό πέπλο για να παρουσιάζεται σαν τη μόνη δύναμη που κοντράρει το σύστημα και μπορεί να εκφράσει έναν προοδευτικό αριστερό άνθρωπο. Άλλωστε για εκείνη, η συγκρότηση του κινήματος μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα στα δικά της όρια και σε συμφωνία με τις δικές της θέσεις. Οτιδήποτε έξω από αυτήν το θεωρεί ξένο και το αντιμάχεται!

### Τάσεις ηγεμονισμού

Αυτή η ιδιοκτησιακή λογική απορρέει από τον φόβο πολιτικής αντιπαράθεσης και καταλήγει να καπελώνει το ίδιο το κίνημα και να αντιμετωπίζει τις συλλογικές διαδικασίες ως απλή προέκταση της σφραγίδας της, για την υλοποίηση του «προγράμματος» του ΚΚΕ. Όλα αυτά τα βαφτίζει νίκες, που καμία σχέση δεν έχουν με την πραγματικότητα, καθώς δεν φέρνουν υλικές νίκες στο λαό. Όταν όλα αυτά δεν πετυχαίνουν, δεν αποκλείεται να καταφύγει και σε τραμπουκίες και διασπαστικές τακτικές για να απομονώσει αντίθετες φωνές στα πλαίσια του κινήματος, καταλήγοντας να το αποδυναμώνει (π.χ. επανειλημμένα περιστατικά καταστροφής πολιτικού υλικού άλλων αριστερών δυνάμεων, αποκλεισμός-επίθεση σε άλλα μπλοκ).

### Εκλογικισμός και κυβερνητισμός

Η ΚΝΕ/ΠΚΣ ιεραρχεί πολύ υψηλότερα την εκλογική της άνοδο σε κάθε σύλλογο με απώτερο στόχο την εκλογική ενίσχυση της κοινοβουλευτικής της εκπροσώπησης (βλέπε άρθρο στο Ριζοσπάστη με τίτλο: «Είσαι ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16; Μόνο ΚΚΕ!»). Εκεί έγκειται το γεγονός ότι σε όλες τις περιόδους που υπάρχουν κινηματικές διεργασίες αυτή ζητά εκλογές, με πιο πρόσφατο παράδειγμα στις μαζικές διαδηλώσεις των Τεμπών που καλούσε τον κόσμο να αναμετρηθεί στις κάλπες, ακριβώς όπως έθετε και το σύ-

στημα. Ενώ την ίδια στιγμή δεν έβαζε κατεύθυνση συνέχισης των κινητοποιήσεων – στις οποίες κίόλας όσο συμμετείχε έβαζε απολιτική χαρακτηριστικά σε στιλ μνημόσυνου. Όλα αυτά έχουν ιδεολογική βάση, στην αντίληψή της περί μεταρρύθμισης του καπιταλισμού και περάσματος στο σοσιαλισμό μέσα από την τροποποίηση του αστικού κράτους και της οικονομίας. Γι' αυτό και οι προτάσεις νόμων στη Βουλή, γι' αυτό και το «Πρόγραμμα» του ΚΚΕ.

### Σύνδεση με τα φοιτητικά ζητήματα

Αν προσπαθήσουμε να ψηλαφήσουμε λίγο πιο συγκεκριμένα την «πρόταση πάλης» από την ίδια την ανακοίνωση του Μετώπου Αγώνα Σπουδαστών (ΜΑΣ), θα διακρίνουμε έντονα τα «ταβάνια» που ορίζουν μόνοι τους στο κίνημα, εξαιτίας της ανεμπιστοσύνης τους στις φοιτητικές μάζες, καταλήγοντας στο αίτημα της «μη εφαρμογής» όλων των προηγούμενων νόμων που πέρασαν στην εκπαίδευση και στα εργασιακά. Για εμάς, ήταν και είναι ξεκάθαρο, ότι οι νόμοι αν δεν ανατραπούν, αργά ή γρήγορα θα εφαρμοστούν – το οποίο αποδεικνύεται από την ίδια την πραγματικότητα. Προσπαθήσαμε να αναδείξουμε τη σημασία συγκρότησης ενός φοιτητικού κινήματος που θα στηρίζεται στις δικές του δυνάμεις και θα έχει εμπιστοσύνη σε αυτές. Αυτό έχει και μια άλλη προέκταση, το να μπορέσει αυτό το κίνημα μέσα στην πάλη του να ανακαλύψει τους συμμάχους και τους εχθρούς του. Για την ΚΝΕ-ΠΚΣ οι σύμμαχοι βρίσκονται μέσα στο καθηγητικό κατεστημένο και στα όργανα διοίκησης – στα οποία επιδίδονται συχνά σαν «ενιαία πανεπιστημιακή κοινότητα» που παλεύει για τα ίδια συμφέροντα. Ενδεικτικά αναφέρει ότι: «οι φοιτητές ορίζουμε τους εκπροσώπους μας σε όλα τα όργανα διοίκησης μέσα από το φοιτητικό μας σύλλογο» σαν να πρόκειται για κάποιου είδους κατάκτηση των φοιτητών. Τι κοινά συμφέροντα έχουν οι φοιτητές με αυτούς που, ως τοποτηρητές της εκάστοτε κυβέρνησης μέσα στα πανεπιστήμια, υλοποιούν την επίθεση στα δικαιώματα και εφαρμόζουν τους κυβερνητικούς νόμους; Και, μάλιστα, μέσα από τα διοικητικά τους όργανα, που εκπροσωπούν την αστική νομιμότητα; Είτε καλύτερο, είτε χειρότερο ποσοστό εκπροσώπησης των φοιτητών υπάρχει μέσα σε αυτά, το μόνο που επιτυγχάνεται είναι ο εγκλωβισμός του φοιτητικού κινήματος και η απομάκρυνση από τα δικά του ανεξάρτητα όργανα πάλης.

### Πανεπιστήμιο-Επιχείρηση ή στρεβλή αντίληψη;

Μεγάλη συζήτηση για τον ρόλο της εκπαίδευσης έχει έρθει στο προσκήνιο με βάσει την αναθεώρηση του άρθρου 16 που ετοιμάζεται. Η ΚΝΕ κάνει λόγο για μετατροπή του πανεπιστημίου σε επιχείρηση και των φοιτητών σε πελάτες που θα πληρώνουν για να κερδοφορεί το κεφάλαιο. («Παλεύουμε ενάντια στην επιχειρηματική λειτουργία των Πανεπιστημίων»). Εμείς θεωρούμε ότι αυτό που έχει αλλάξει, δεν είναι ο χαρακτήρας της εκπαίδευσης, αλλά οι συσχετισμοί, με αποτέλεσμα την ένταση της επίθεσης στα δικαιώματα και με σκοπό την μεγαλύτερη ευθυγράμμισή της με τις ανάγκες του κεφαλαίου. Ως κομμάτι του εποικοδομήματος προετοιμάζει τους εργαζόμενους, για να στελεχώσουν τις θέσεις εργασίας με βάση τις ανάγκες του ντόπιου και του ξένου κεφαλαίου. Άρα έναν τέτοιο μηχανισμό δεν είναι αφελές το κράτος (συλλογικός καπιταλιστής) να τον διώξει από τα χέρια του. Η προσέγγιση της ΚΝΕ απομακρύνει τη νεολαία από την υπεράσπιση των κεκτημένων της και ενάντια στους ταξικούς φραγμούς ενώ παράλληλα είναι γεμάτη αντιφάσεις (π.χ. πώς την ίδια στιγμή που το σύστημα θέλει πελάτες, τους διώχνει από την τριτοβάθμια εκπαίδευση). Απόρροια αυτής της οπτικής είναι και το αίτημα για «ενιαία ανώτατη εκπαίδευση στην υπηρεσία του λαού». Μόνο που είναι ζήτημα σοσιαλιστικής προοπτικής η εκπαίδευση να

είναι στην υπηρεσία του λαού. Η ΚΝΕ μάλλον πιστεύει ότι μπορεί να δημιουργηθεί κάτι ανάλογο εντός της καπιταλιστικής κοινωνίας και καταφεύγει σε προτασεολογίες απέναντι στο σύστημα για το πως μπορεί να το πετύχει. Με αυτόν τον τρόπο βάζει το φοιτητικό κίνημα στη θέση του συνδιαχειριστή και συνυπεύθυνου για την επίθεση στο δικαίωμα στις δωρεάν σπουδές. Άλλες φορές τον θέτει λογιστή του κράτους για να κοστολογήσει τις ανάγκες του και ζητά αύξηση της χρηματοδότησης και των κονδυλίων («Αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης της Ανώτατης Εκπαίδευσης στο ύψος των αναγκών»), λες και το πρόβλημα προέρχεται από τη λανθασμένη οικονομική διαχείριση και όχι από τις συνειδητές πολιτικές επιλογές του καπιταλιστικού συστήματος.

### Αντιιμπεριαλιστικό κίνημα

Τελευταίο, αν και από τα πιο σημαντικά, είναι οι θέσεις της σε σχέση με τον ιμπεριαλισμό, που επικεντρώνονται βασικά στην οικονομική διάστασή του («αντιμονοπωλιακή» κατεύθυνση) – χωρίς μάλιστα να αναδεικνύει το βασικό δίπολο μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας. Η άποψή της περί ιμπεριαλιστικής πυραμίδας και αλληλεξάρτησης, εντάσσει και τον ελληνικό καπιταλισμό στο ιμπεριαλιστικό του στάδιο – αγνοώντας το στρατιωτικό και πολιτικό επίπεδο του ανταγωνισμού για το ποιος τελικά θα κυριαρχήσει στον κόσμο. Παραγνωρίζει το γεγονός ότι οι βάσεις του ΝΑΤΟ στην Ελλάδα, εκτός από ορμητήριο πολέμου, χρησιμοποιούνται και ως μέσο πολιτικής κυριαρχίας των ξένων κέντρων στην χώρα. Αποκρύβει την διπλή εξάρτηση της ελληνικής αστικής τάξης από Ευρώπη και Αμερική (από τη γέννησή της) και ότι όλες οι πολιτικές που εφαρμόζονται είναι εναρμονισμένες στις επιταγές αυτών. Συνεπώς, δημιουργεί σύγχυση, μιας και δεν αναδεικνύει ότι ο λαός καλείται να παλέψει απέναντι σε δύο εχθρούς – την ντόπια άρχουσα τάξη αλλά και τα ξένα κέντρα εξουσίας. Για να κατορθώσει να γίνει αφέντης στον τόπο του, η πάλη για ανεξαρτησία είναι άρρηκτα συνυφασμένη με την ανάπτυξη ισχυρού αντιπολεμικού-αντιιμπεριαλιστικού κινήματος, μέσω της συνεργασίας και της αλληλεγγύης ανάμεσα στους λαούς της περιοχής. Χαρακτηριστική, επίσης, η στάση της στους φοιτητικούς συλλόγους με βάσει τις τελευταίες εξελίξεις στην Παλαιστίνη, όπου δεν κάλεσε πουθενά Γενικές Συνελεύσεις, μιας και σύμφωνα με τα λεγόμενά της «το ζήτημα δεν μπορεί να κινητοποιήσει τους φοιτητές», ενώ συμμετείχε σε ελάχιστες από τις διαδηλώσεις που καλέστηκαν για την υπεράσπιση του παλαιστινιακού λαού!

### Τελικά τι να κάνουμε;

Για την ΚΝΕ, είναι στην πολιτική της φύση να αναζητά διεξόδους στα πλαίσια του συστήματος, να ανάγει την πάλη για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων στο κοινοβούλιο, να μην πιστεύει στις αστείρευτες δυνάμεις του κινήματος όταν αυτό συγκροτείται σε βαθμό που βρίσκεται συχνά απέναντί του – πράγματα που πρέπει να της χρεώνονται όσο κι αν δεν δέχεται την κριτική, αλλά ούτε και ασκεί αυτοκριτική. Παραμένει, λοιπόν, κρίσιμο για κάθε άνθρωπο που ψάχνει απαντήσεις, να αναδεικνύονται αυτές οι πτυχές αλλά και να συμπληρώνονται από τις απόψεις που πάνε κόντρα στις αυταπάτες περί «σωτήρων» - είτε δεξιών είτε αριστερών - και προγραμμάτων πάλης που κρατούν το κίνημα ανενεργό. Για να μπορέσει το φοιτητικό κίνημα να ανασυγκροτηθεί θα πρέπει μέσα στα όργανα πάλης του να αποτινάξει όλες τις λογικές ηττοπάθειας και διάλυσης που κουβαλάει στο εσωτερικό του. Τότε και μόνο τότε, κάθε ρεφορμιστική-οπορτουניστική άποψη και δύναμη θα πάρουν τη θέση που τους αξίζει... στο καλάθι των αχρήστων!

## Πανεπιστήμιο επιχείρηση: Οι μεγάλες αντιφάσεις μιας μετέωρης θεώρησης

Νίκος Περίχαρος  
(Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας Παντείου)

Όσο η επίθεση του συστήματος εντείνεται και τα δικαιώματα των φοιτητών αμφισβητούνται, τόσο γίνεται αναγκαίο και απαραίτητο το ξεδίπλωμα των φοιτητικών αντιδράσεων, των αγώνων και η συγκρότηση μαζικού και οργανωμένου φοιτητικού κινήματος. Στο ίδιο πλαίσιο, αναγκαία είναι η ανάλυση των στόχων των εκάστοτε νόμων, που οδηγεί και στην επιλογή συγκεκριμένων στόχων πάλης για το φοιτητικό κίνημα.

Σε κάθε περίπτωση, η ανάλυση δυνάμεων της Αριστεράς, όπως η ΚΝΕ και τα ΕΑΑΚ, και της αναρχίας στα πανεπιστήμια για τους στόχους της επίθεσης, οδηγούν στο ότι στόχος είναι η μετατροπή του πανεπιστημίου σε επιχείρηση. Η ανάλυση αυτή παραβλέπει το ρόλο και τη θέση του πανεπιστημίου στον καπιταλισμό, οδηγεί στην παραγωγή αιτημάτων διαχειριστικού χαρακτήρα, υποβαθμίζει τους πραγματικούς στόχους της επίθεσης και αποπροσανατολίζει το φοιτητικό κίνημα και τους φοιτητικούς αγώνες. Γι' αυτό θεωρούμε πως είναι αναγκαίο να δούμε τόσο το ρόλο του πανεπιστημίου και της εκπαίδευσης στον καπιταλισμό, όσο και το μύθευμα του επιχειρηματικού πανεπιστημίου.

### Ο ρόλος της εκπαίδευσης

Για να αντιληφθούμε το πόσο λαθεμένες είναι οι απόψεις που μιλούν για πανεπιστημιο-επιχείρηση πρέπει να δούμε το ρόλο που έχει γενικά η εκπαίδευση – και άρα το πανεπιστήμιο – στο σύστημα που ζούμε, τον καπιταλισμό. Η εκπαίδευση αποτελεί κομμάτι του εποικοδομήματος: το περιεχόμενο και οι στόχοι της καθορίζονται από το οικονομικό σύστημα στο οποίο ζούμε. Στην προκειμένη, η ατομική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής καθορίζει το ρόλο της εκπαίδευσης και τη διάρθρωσή της. Δηλαδή, η παραγωγή του εξαρτημένου ελληνικού καπιταλισμού, η αγορά εργασίας και οι απαιτήσεις τους σε εργατικό δυναμικό πρέπει να εναρμονίσουν την εκπαιδευτική διαδικασία στις συνθήκες που επικρατούν ώστε να καλύψουν τις ανάγκες τους σε μελλοντικούς εργαζομένους.

Ο ρόλος της εκπαίδευσης είναι βασικά διπλός. Ο ιδεολογικός και ο καταναλωτικός.

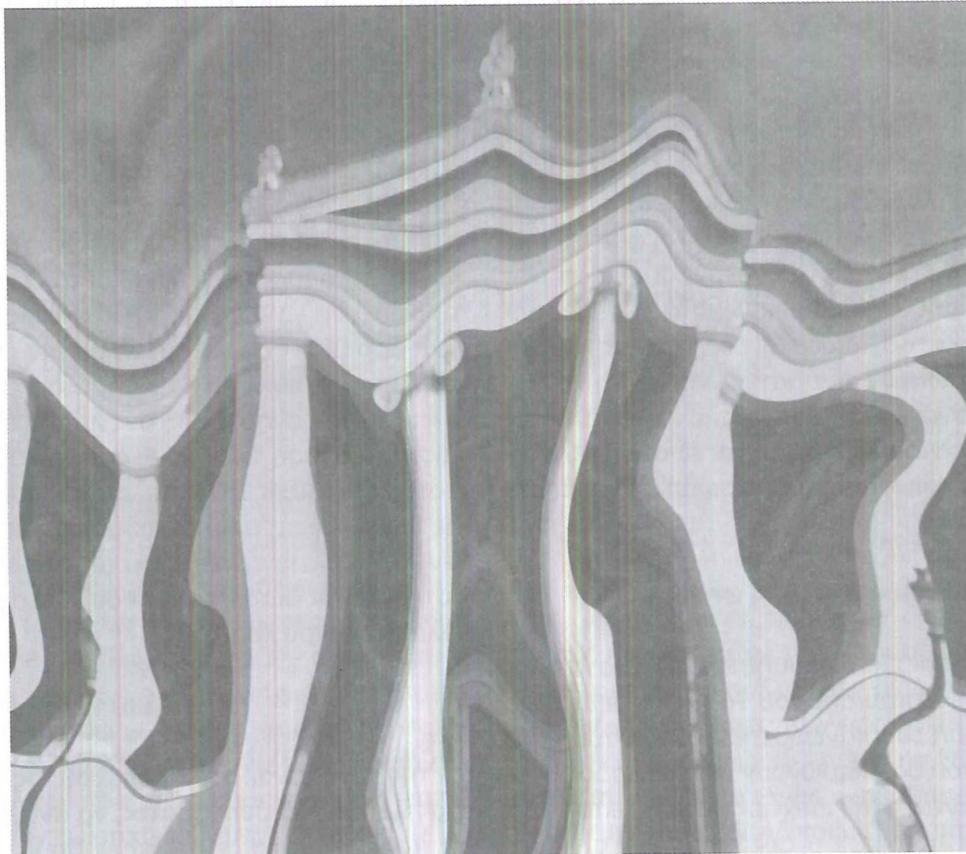
Στο ιδεολογικό κομμάτι η εκπαίδευση επιδιώκει να γαλουχήσει τον κόσμο στην αστική ιδεολογία. Σε όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, με τους διάφορους νόμους και το περιεχόμενο των μαθημάτων και των προγραμμάτων σπουδών, θέλουν να μας κάνουν να αποδεχτούμε τον καπιταλιστικό μονόδρομο, να αποδεχτούμε την σάπια ιδεολογία του συστήματος ως τη μόνη εναλλακτική και να την εσωτερικεύσουμε.

Η εκπαίδευση θέλει να κάνει τους μαθητές και τους φοιτητές να συνηθίσουν από νωρίς τον ατομικό δρόμο, να υιοθετήσουν την ψευδαίσθηση πως, για να ανελιχθείς, πρέπει να πατήσεις επί πτωμάτων και «να φας» τον διπλανό σου, και να επιβεβαιώσουν την κοινωνική διαστρωμάτωση (το παιδί του εργάτη να γίνει εργάτης). Παράλληλα ρίχνει λάσπη στην σοσια-

λιστική-κομμουνιστική προοπτική και τους θεωρητικούς της, και με βάση τον εξαρτημένο χαρακτήρα της αστικής τάξης στη Ελλάδα, αναπαράγει τα χαρακτηριστικά της υποτέλειας. («ανήκουμε στην σωστή πλευρά της Ιστορίας», «δεν μπορούμε να ζήσουμε χωρίς προστάτες»).

Το ρόλο αυτό, η εκπαίδευση τον πετυχαίνει με διάφορους, άμεσους και έμμεσους τρόπους. Για παράδειγμα, το περιεχόμενο της διδασκαλίας στο μάθημα της Ιστορίας ή κατάργηση της Κοινωνιολογίας στα λύκεια, είναι εκφράσεις της άμεσης ιδεολογικής χειραγώγησης στους νέους. Η εντατικοποίηση των όρων σπουδών με τις αλυσίδες μαθημάτων, τις υποχρεωτικές παρακολουθήσεις - και όχι μόνο - είναι παραδείγματα έμμεσης ιδεολογικής χειραγώγησης, αφού με «πλάγιο τρόπο» επιδιώκεται η γαλούχηση της νεολαίας με την πεποίθηση πως δεν θα έχει δικαιώματα και ότι θα πρέπει σε όλη της τη ζωή να τρέχει, χωρίς να της μένει χρόνος να ζήσει.

Όσον αφορά τον καταναλωτικό ρόλο, η εκπαίδευση προετοιμάζει τους νέους, τους μελλοντικούς εργαζομένους, για τη θέση τους στην παραγωγή και τις θέσεις εργασίας που θέλει να καλυφθούν με βάση το μοντέλο ανάπτυξης που θέλει να επιβάλει.



Αυτό γίνεται πολύ δύσκολο στην εξαρτημένη αστική τάξη της χώρας μας, όπου το πως θα εξελιχθεί η οικονομία της, καθορίζεται από τους Ευρωπαίους και τους Αμερικάνους ιμπεριαλιστές. Το γεγονός πως η οικονομία της χώρας μας είναι βαθιά εξαρτημένη, παραρτηματοποιημένη και πως κύριο πεδίο επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι η παροχή υπηρεσιών και ο τουρισμός (ο τριτογενής δηλαδή τομέας) επηρεάζει την εκπαίδευση και τις διαφορές εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Το σύστημα στην Ελλάδα δεν ξέρει τι να κάνει με τους πτυχιούχους, αφού δεν μπορεί να τους απορροφήσει στην παραγωγή, συνεπώς πετάει τον κόσμο έξω από τα πανεπιστήμια. Είτε τους ωθεί στην ανειδίκευτη εργασία είτε τους στέλνει στα διάφορα ΙΕΚ με σπουδές κυρίως στους τομείς της παροχής υπηρεσιών.

### Η θεωρία του επιχειρηματικού πανεπιστημίου α) περί της ανάλυσης του «φοιτητή-εργάτη»

«Το ζουμί» θα λέγαμε, της θεωρίας του επιχειρηματικού πανεπιστημίου είναι η τοποθέτηση που θέλει το δημόσιο πανεπιστήμιο να ιδιωτικοποιείται και το κράτος (το όργανο συλλογικής έκφρασης της αστικής τάξης και επιβεβαίωσης της αστικής κυριαρχίας) να αφήνει – αν είναι ποτέ δυνατόν – ένα βασικό εργαλείο της ταξικής επιβολής και αναπαραγωγής της κυριαρχίας του, σε κάποιον άλλο, δηλαδή σε κάποιον ιδιώτη. Η θεωρία πρακτικά υποστηρίζει ότι η εκπαίδευση, από τμήμα του εποικοδομήματος, μετατρέπεται σε τμήμα της οικονομικής-παραγωγικής βάσης του καπιταλισμού. Κατ' επέκταση, οι φοιτητές από ένα διαταξικό στρώμα, μετατρέπονται σε εργάτες που «παράγουν έρευνα για τους επιχειρηματικούς ομίλους» που



διοικούν το πανεπιστήμιο έναντι του κράτους. Γίνονται δηλαδή, εργάτες που συμμετέχουν άμεσα στην παραγωγή και το κεφάλαιο τους εκμεταλλεύεται για να παράξει υπεραξία. Ακόμη κι αν δεχόμασταν μια τέτοια ανάλυση, μπορεί κάποιος να μας εξηγήσει σε πιο στάδιο και μέσω ποιας διαδικασίας ο φοιτητής «παράγει» γνώση; Ο προπτυχιακός φοιτητής είναι στη διαδικασία εκπαίδευσης και εξειδίκευσης στο αντικείμενο της σχολής του. Στις εργασίες που αναλαμβάνει να εκπονήσει στα πλαίσια της σχολής αναπαράγει τη γνώση που έχει ήδη παραχθεί στο αντικείμενο και δεν «ανακαλύπτει» κάτι καινούριο.

Τώρα, όσον αφορά αυτή την άποψη, η βάση της βρίσκεται σε θεώρησεις που αναπτύχθηκαν τη δεκαετία του '60 στην ΕΣΣΔ, οι οποίες έβλεπαν την επιστήμη να αποκτά θέση άμεσης παραγωγικής δύναμης. Δηλαδή η γνώση, η επιστήμη και η έρευνα αρκούν για να παραχθεί κέρδος. Αυτή η θεώρηση είναι απόλυτα λαθεμένη. Η επιστήμη και η έρευνα δεν αναπτύσσονται για να αμφισβητήσουν τις βασικές παραγωγικές τεχνικές στις βιομηχανίες, αλλά και την συνολική γραμμή παραγωγής. Αναπτύσσονται για να υπηρετήσουν την υποταγή της εργασίας στο κεφάλαιο, δηλαδή να διαμορφώσουν βαθύτερες συνθήκες εκμετάλλευσης με την εφαρμογή των πορισμάτων τους – καθώς και όρους μεγαλύτερης καταλήστευσης της εργατικής υπεραξίας από το κεφάλαιο. Ακόμη, όμως, και αν η παραπάνω τοποθέτηση ίσχυε, οι σχολές που έχουν συμμετοχή και παραγωγή έρευνας, είναι πολύ λίγες. Οι περισσότερες δεν παράγουν έρευνα που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγή. Άρα, με αυτή τη λογική, οι σχολές αυτές (π.χ. φιλοσοφική ή θεολογία) θα έπρεπε να κλείσουν. Ωστόσο, τέτοιες σχολές διατηρούνται ανοιχτές λόγω του ιδεολογικού και καταναλωτικού ρόλου που παίζουν – όπως αναλύσαμε παραπάνω.

### β) περί της ανάλυσης του «φοιτητή-πελάτη»

Η θεώρηση του επιχειρηματικού πανεπιστημίου έχει πολλά κοινά με αυτή του «Πανεπιστημίου ΑΕ», ή πανεπιστημίου-επιχείρησης. Προσπαθεί να μας πείσει πως τα πανεπιστήμια ιδιωτικοποιούνται και μετατρέπονται σταδιακά σε επιχειρήσεις που (όπως όλες οι καπιταλιστικές επιχειρήσεις) ως σκοπό έχουν το κέρδος. Επίσης, προσπαθεί να αποδείξει πως γενικά, και διεθνώς δηλαδή, η τάση είναι τα δημόσια πανεπιστήμια να ιδιωτικοποιούνται και να ιδρύονται ιδιωτικά πανεπιστήμια. Δε θα αρνηθούμε φυσικά πως επιδιώκεται να μουν ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια στα πανεπιστήμια, ούτε βέβαια πως η κατάργηση του άρθρου 16 θέλει να δημιουργήσει χώρο για να ιδρυθούν ιδιωτικά πανεπιστήμια. Θα επιστρέψουμε, όμως, στο πώς εμείς βλέπουμε τους στόχους των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων παρακάτω.

Η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Με βάση τις έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί σχετικά, έχει αποδειχθεί πως ακόμη και στις ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις (ΗΠΑ, Γαλλία, Γερμανία και όχι μόνο), λιγότερο από το 5% της σπουδάζουσας νεολαίας φοιτά σε ιδιωτικά πανεπιστήμια. Το συντριπτικό ποσοστό της, δηλαδή, φοιτά σε πανεπιστήμια κρατικά με ή χωρίς δίδακτρα. Επίσης ακόμη και στις ΗΠΑ, τα μη δημόσια πανεπιστήμια «δε βγαίνουν», δηλαδή δεν έχουν κέρδος από την «πώληση πτυχίων» προπτυχιακών και μεταπτυχιακών, αλλά αντίθετα συντηρούνται τόσο από κρατικές ενισχύσεις όσο και από χορηγίες, καθώς επίσης και ελέγχονται πάρα πολύ έντονα από το κεντρικό κράτος.

Η θεωρία του επιχειρηματικού πανεπιστημίου είναι μια μετέωρη θεωρία. Ακόμη κι αν λάβουμε υπόψιν μας μόνο τα κόστη για τη δημιουργία, τη λειτουργία και τη συντήρηση ενός πανεπιστημίου θα δούμε πως αυτά είναι τεράστια και ανεξάρτητα από το ύψος των διδάκτρων δε μπορούν να έχουν κέρδος. Ακόμη κι αν πούμε πως το πανεπιστήμιο γίνεται επιχείρηση και λειτουργεί με όρους κέρδους-προσφοράς-ζήτησης, τότε είναι παράλογο να περνούν νόμοι (βάσεις εισαγωγής, ταξικοί φραγμοί κλπ) που αποκλείουν φοιτητές από την τριτοβάθμια εκπαίδευση, δηλαδή μειώνουν τους «πελάτες» και άρα το κέρδος της επιχείρησης.

### Λαθεμένα αιτήματα και ρεφορμιστικές (αυ)απάτες

Δεδομένου του ότι η θεωρία του επιχειρηματικού πανεπιστημίου παρερμηνεύει το ρόλο της εκπαίδευσης και της έρευνας στον καπιταλισμό, οδηγεί στη διατύπωση βαθιά λαθεμένων, ρεφορμιστικών και διαχειριστικών αιτημάτων πάλης από τους θιασώτες της.

Οι δυνάμεις των ΚΝΕ-ΕΑΑΚ και της αναρχίας, που υιοθετούν είτε τη θεωρία του «επιχειρηματικού Πανεπιστημίου» είτε τη θεωρία περί του Πανεπιστημίου-Επιχείρησης, υιοθετούν και μια σειρά κοινά αιτήματα που αφορούν, όχι την υπεράσπιση δικαιωμάτων, αλλά τέτοια που αποκρύπτουν τον πραγματικό χαρακτήρα των πανεπιστημίων και της επίθεσης που διεξάγεται στην εκπαίδευση. Τα αιτήματα για «αύξηση της κρατικής χρηματοδότησης για την παιδεία», για «γνώση και έρευνα για τις ανάγκες των φοιτητών και του λαού», καθώς και οι προτάσεις για την «καλύτερη και πιο φιλολαϊκή διαχείριση της λειτουργίας του πανεπιστημίου», είναι αιτήματα αποπροσανατολιστικά για το φοιτητικό κίνημα. Όπως αναλύσαμε, το πανεπιστήμιο εξυπηρετεί συγκεκριμένο ρόλο μέσα στον καπιταλισμό και δεν είναι παρά αυταπάτη να πιστεύει κανείς πως ο ρόλος αυτός μπορεί να αλλάξει με ένα νόμο – ή να μεταρρυθμιστεί εντός αυτού του σάπιου συστήματος. Το ίδιο ισχύει και για την έρευνα και την επιστήμη: δεν γίνεται μέσα σ' αυτό το σύστημα να εξυπηρετούν τις λαϊκές ανάγκες. Η έρευνα και η επιστήμη, όπως ακριβώς και οι γνώσεις που προσφέρονται, δεν είναι ουδέτερες «αξίες» αλλά αποτελούν στοιχεία ταξικά φορτισμένα και ελεγχόμενα από το καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα. Για το λόγο αυτό, οι... «διεκδικήσεις» που ακούγονται για ολόπλευρη γνώση και μόρφωση είναι εκ των πραγμάτων λάθος.

Τα αιτήματα αυτά τελικά μετατοπίζουν τον αγώνα από το δρόμο, στα τραπέζια των διαπραγματεύσεων. Στοχεύουν στις «μπίζνες» των πανεπιστημίων με μία οικονομίστικη ανάλυση, αντί να επικεντρώνονται στην αποκάλυψη της ολομέτωπης επίθεσης του συστήματος με πολιτικά κριτήρια. Είναι αιτήματα που δεν μπορούν να κάνουν τα ξεσπάσματα του λαού και της νεολαίας ένα μαζικό και οργανωμένο κίνημα κόντρα στις αντιλαϊκές πολιτικές. Είναι αιτήματα που οδηγούν στην απογοήτευση και την εκπροσώπηση. Οδηγούν στην αυταπάτη ότι μπορούμε μέσα από τα συνδιοικητικά όργανα να αλλάξουμε τον τρόπο λειτουργίας του πανεπιστημίου. Οι γενικές συνελεύσεις υποβαθμίζονται καθώς οι αποφάσεις παίρνονται από τους εκπροσώπους των «φιλολαϊκών προτάσεων». Οι καταλήψεις χρησιμοποιούνται για να «μπλοκαριστεί η έρευνα» ώστε το πανεπιστήμιο-επιχείρηση να «χάσει κέρδη». Η οργάνωση διαδηλώσεων και κινητοποιήσεων παραγκωνίζεται για την συνδιαλλαγή με τις διοικήσεις του τμήματος, της πρυτανείας και της συγκλήτου.

### Κλείνοντας

Για εμάς τα μέτρα και οι νόμοι που ψηφίζουν οι κυβερνήσεις, δεν έχουν ως σκοπό να προωθήσουν το πανεπιστήμιο-επιχείρηση. Παραπάνω αναλύσαμε το γιατί. Θεωρούμε πως σκοπός των νόμων που περνάνε είναι η αμφισβήτηση του δικαιώματος του λαού στις σπουδές. Σκοπός είναι η δημιουργία ενός πανεπιστημίου για λίγους και εκλεκτούς, ενός πανεπιστημίου που, με βάση τα μέτρα που έχουν περάσει, θα μπαίνουν λίγοι και θα βγαίνουν ακόμη λιγότεροι. Αυτοί, δε, που θα βγαίνουν, θα πάρουν ένα πτυχίο χωρίς επαγγελματικά δικαιώματα, και θα αναγκάζονται να κάνουν δια βίου σεμινάρια και να παίρνουν πιστοποιήσεις ώστε να καταφέρουν να βρουν μια δουλειά.

Η κυβέρνηση και το σύστημα επιτίθεται άγρια και με πρωτοφανή σφοδρότητα στα δικαιώματα του λαού και της νεολαίας. Θέλει να δημιουργήσει μια νεολαία που δε θα έχει δικαιώματα, που δε θα μπορεί να αντισταθεί και να παλέψει. Μια νεολαία που θα 'χει μάθει από νωρίς πως να σκύβει το κεφάλι και να υπακούει στις απαιτήσεις του κάθε εργοδότη.

Απέναντι σε αυτά, οι φοιτητές πρέπει να παλέψουμε για δικαιώματα. Πρώτα και κύρια για το δικαίωμά μας στις δημόσιες-δωρεάν σπουδές. Κόντρα στους μηχανισμούς καταστολής του κράτους. Κόντρα στις απόψεις που θέλουν τους φοιτητές στο περιθώριο και αναθέτουν την πάλη σε λίγους γνώστες. Κόντρα στις αυταπάτες πως μπορεί κάτι να αλλάξει μέσα από τη συνδιοίκηση και τη συνδιαλλαγή.

Το φοιτητικό κίνημα μπορεί να νικήσει. Οι αγώνες μας μπορούν να φέρουν αποτέλεσμα, αν πιστέψουμε στη δύναμη που έχει η συλλογική και οργανωμένη πάλη, στη δύναμη που έχει ο λαός και η νεολαία!

## Η επίθεση του συστήματος στα σχολεία είναι ολομέτωπη. Να τη σταματήσουμε με αγώνες!

Άννα

(3ο ΓΕΛ Καλλιθέας)

Η αρχή της φετινής σχολικής χρονιάς, συνοδεύεται για άλλη μία φορά με νέα μέτρα που δυσχεραίνουν κι άλλο τη μάχη που δίνουν οι σημερινοί μαθητές.

Πολλοί δεν έχουν καν την ευκαιρία, ή μάλλον την «πολυτέλεια», να συμμετέχουν στις Πανελλήνιες, με τα ποσοστά αποχής να αυξάνονται κάθε χρόνο. Οι μαθητές δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν αυτό το **ταξικό σφαγείο** που είναι φτιαγμένο για να επιτρέψει την είσοδο στα πανεπιστήμια μόνο σε όσους έχουν την οικονομική άνεση να πάνε σε φροντιστήρια. Οι αμέτρητοι μαθητές που αποκλείονται εξαιτίας της **Ε.Β.Ε.**, αν δε μπορούν να υποστηρίξουν οικονομικά την «εναλλακτική» των



ιδιωτικών σχολών ή μια δεύτερη χρονιά φροντιστηρίων, οδηγούνται στις **«μαθητείες»** στις οποίες δουλεύουν απλήρωτοι ή με ψίχουλα, χωρίς εργασιακά δικαιώματα και με την πρόφαση πως «εκπαιδεύονται».

### Τα νέα μέτρα που έρχονται

Μέσα στα σχολεία οι μαθητές έχουν να αντιμετωπίσουν μία σειρά εμποδίων που μετατρέπουν τα μαθητικά χρόνια σε έναν εξαντλητικό αγώνα δρόμου και την δευτεροβάθμια εκπαίδευση για λίγους και εκλεκτούς. Η μεγάλη ύλη της **Τράπεζας Θεμάτων** θα πολλαπλασιαστεί με το ανερχόμενο **«πολλαπλό βιβλίο»**. Με την εφαρμογή του συγκεκριμένου μέτρου, οι μαθητές θα πρέπει να διαβάζουν περισσότερα βιβλία, στα οποία θα έχουν πρόσβαση μέσω του διαδικτύου, καθώς το βιβλίο που διδάσκεται στην τάξη δεν θα αρκεί για να καλύψει την ύλη της Τράπεζας Θεμάτων.

Ταυτόχρονα, σχεδιάζουν το **«εθνικό απολυτήριο»**, σύμφωνα με το οποίο τα μαθήματα που θα εξετάζονται με την Τράπεζα Θεμάτων στις τρεις τάξεις του λυκείου, θα επηρεάζουν τον τελικό βαθμό των πανελλήνιων. Λένε ότι οι μαθητές θα εστιάζουν έτσι σε περισσότερα γνωστικά αντικείμενα, ενώ στην πραγματικότητα δυσκολεύονται ακόμη περισσότερο και στερούνται πράγματα και δραστηριότητες της ηλικίας τους, για να κατακτήσουν τα 4 - μέχρι τώρα - μαθήματα αυτού του διαγωνισμού. Μάλιστα, οι ταξικοί φραγμοί στην εκπαίδευση αρχίζουν πολύ νωρίτερα, με την επιβολή νέων ενδοσχολικών εξετάσεων, μαζί με τις εξετάσεις PISA, ήδη από την ΣΤ' δημοτικού αλλά και Γ' γυμνασίου.

Μεταξύ άλλων, στόχος όλων αυτών των μέτρων είναι η **κατηγοριοποίηση των σχολείων**. Με βάση τα αποτελέσματα των παιδιών στις προαγωγικές εξετάσεις δημιουργείται τελικά ένας συνολικός και απόλυτος διαχωρισμός ανάμεσα στους μαθητές των «καλών» και «κακών»

σχολείων. Έτσι θα αποκλείσουν τα παιδιά των λαϊκών και φτωχών οικογενειών από την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς δε θα έχουν τις ίδιες ευκαιρίες με τα παιδιά που μπορούν να υποστηρίξουν οικονομικά τα έξτρα μαθήματα, ώστε να ξεχωρίσουν σε αυτό το βαθμοθηρικό σύστημα.

### Η βία μέσα στα σχολεία

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, και σε συνδυασμό με τη σκληρή καθημερινότητα των παιδιών μέσα στο σύστημα, το οποίο δε χάνει ευκαιρία να τους επιβάλει καινούρια εμπόδια, παρατηρείται η αύξηση των **περιστατικών βίας**. Ένα φαινόμενο καθαρά κοινωνικό και πολιτικό που αντιμετωπίζεται σαν να περιορίζεται στους τέσσερις τοίχους του σχολείου. Στη πραγματικότητα τα προβλήματα αυτά γεννούνται μέσα στην κοινωνία λόγω της φτώχειας, της ανεργίας, της ανασφάλειας και της αίσθησης πως ο καθένας είναι μόνος του απέναντι σε όλα αυτά. Βρίσκουν τη δικαιολογία για να αποσιωπήσουν αυτές τις συνθήκες, να ενοχοποιήσουν τα θύματα και κυρίως να «ξεπλύνουν» τους αληθινούς υπαίτιους. Παράλληλα, επιβάλλουν όλο και περισσότερα μέτρα καταστολής, όπως ήταν το «βάπτισμα» της κατάληψης, που αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μέσα αντίστασης των μαθητών, ως βία και παρεμπόδιση του μαθήματος.

### Ποιος είναι όμως ο πραγματικός εχθρός της νεολαίας;

Στόχος αυτού του συστήματος είναι, όχι μόνο να δημιουργήσει μια γενιά πειθαρχημένη και υπάκουη, αλλά να την πείσει κιόλας ότι ο εχθρός βρίσκεται ανάμεσα της. Στοχοποιούν τους πρόσφυγες και τους μεταναστες, καλλιεργούν τον διαχωρισμό ανάμεσα σε μαθητές και καθηγητές, προωθούν τον οπαδισμό, επιδιώκοντας να εκτονώσει η νεολαία την οργή της μέσα σε αυτά τα πλαίσια. Κάτι τέτοιο συμφέρει το σύστημα, καθώς οι μαθητές αποσπούνται από τον πραγματικό στόχο που είναι η αντιμετώπιση του ταξικού εχθρού και συγκριμένα αυτού που επιδιώκει να κρατήσει την πλειοψηφία έξω από την εκπαίδευση, καταπατώντας τα δικαιώματά τους.

Με αυτόν τον αυταρχικό χειρισμό δημιουργείται ένα ιδανικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και επέκταση φασιστικών ιδεολογιών μέσα στα σχολεία. Επιτρέπεται ουσιαστικά σε φασιστικές ομάδες-συμμορίες να παρέμβουν στο σχολικό περιβάλλον και να επηρεάσουν τη συνείδηση των μαθητών. Μάλιστα, δεν είναι τυχαία η όξυνση της εκδήλωσης φασιστικών φωνών αλλά και παρεμβάσεων, όταν οι μαθητές άρχισαν να αντιδρούν και να διεκδικούν έμπρακτα τα δικαιώματά τους μέσα από καταλήψεις και άλλες κινητοποιήσεις. Ο φασισμός μέσα στα σχολεία λειτουργεί επομένως ως στήριγμα και σύμμαχος της «νόμιμης» καταστολής που ήδη επιβάλλεται έναντι των μαθητών, με μέτρα όπως τα μαθητοδικεία, τις διώξεις και την τηλεεκπαίδευση στις καταλήψεις.

Οι νέοι, όμως, δεν θα τους επιτρέψουν να καταστρέψουν το μέλλον τους. Όπως έχουν αντισταθεί συλλογικά στους δρόμους πολλές φορές στο παρελθόν, έτσι και τώρα δεν θα δεχτούν σιωπηλά τον καταϊγισμό των μέτρων και των φραγμών που στρέφονται εναντίον τους. Η μαθητική νεολαία θα συνεχίσει να αγωνίζεται ενάντια στην επίθεσή τους, επιλέγοντας το συλλογικό δρόμο. Με κινητοποιήσεις, διαδηλώσεις, καταλήψεις, μέσα από τα μόνα όπλα που τους δίνονται – τις οργανωμένες συνελεύσεις των 5μελών και 15μελών – θα δώσει αγωνιστική απάντηση για να κερδίσει το μέλλον της!

# 50 χρόνια τώρα... Η φλόγα της εξέγερσης παραμένει ζωντανή!

Μάρκος Λαμπρόπουλος  
(απόφοιτος Οικονομικού Ιωαννίνων)  
Ελένη Σταθοπούλου  
(απόφοιτη Αρχιτεκτονικής ΔΠΘ)

## Α' μέρος - Ιστορική Αναδρομή

Η επιβολή της δικτατορίας την 21η Απριλίου του 1967 στην Ελλάδα δεν αποτελεί ένα ανεξάρτητο γεγονός από το διεθνές πολιτικό σκηνικό. Δεν αποτελεί μια «ιδιαιτερότητα» της χώρας μας και κάποιων «παρανοϊκών» αξιωματικών. Είναι συστατικό κομμάτι των επιδιώξεων του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού για την κυριαρχία του στον πλανήτη. Συνδέεται άμεσα με τις κινήσεις του για εγκαθίδρυση δικτατορικών καθεστώτων σε διάφορα στρατηγικά σημεία στην υφήλιο. Οι ΗΠΑ αντιμετωπίζουν προβλήματα σε μια σειρά μέτωπα. Η αντιπαράθεση με την σοσιαλιμπεριαλιστική ΕΣΣΔ οξύνεται, φτάνοντας το κοντέρ σε πρωτοφανέρωτα επίπεδα το '62, στην «κρίση των πυραύλων». Τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα σε Ασία, Αφρική, Λατινική Αμερική πετυχαίνουν χτυπήματα στον ιμπεριαλισμό όπως η νίκη της Κουβανέζικης επανάστασης. Στη χώρα μας η ανάπτυξη του λαϊκού κινήματος, καθώς και η αδυναμία των αστικών δυνάμεων να εγγυηθούν την ομαλή πολιτική λειτουργία (απανωτές εκλογικές αναμετρήσεις και παραιτήσεις κυβερνήσεων, Ιούλης '65) «αναγκάζουν» τους Αμερικάνους στην επιβολή της στρατιωτικής δικτατορίας. Στο εσωτερικό του κομμουνιστικού κινήματος οι εξελίξεις είναι πυκνές. Κόντρα στην αντεπαναστατική στροφή στην ΕΣΣΔ, ιδρύονται σε όλο τον κόσμο μαρξιστικές-λενινιστικές οργανώσεις που προσπαθούν να υπερασπιστούν τον επαναστατικό δρόμο. Στην χώρα μας ιδρύεται η ΟΜΛΕ ως έκφραση αυτής της προσπάθειας. Η Ελλάδα μετατρέπεται σε μια απέραντη στρατιωτική βάση των ΗΠΑ που χρησιμοποιείται σαν ορμητήριο στις επεμβάσεις ενάντια στους αραβικούς λαούς (πόλεμος 6 ημερών). Μετατρέπεται σε έναν παράδεισο για ξένα και ντόπια μονοπώλια. Διογκώνεται ο στρατιωτικός προϋπολογισμός, ώστε να αγοράζονται αμερικάνικα όπλα. Ο αμερικάνικος στρατός και ο στόλος συμπεριφέρεται σαν σε χώρα υπό κατοχή.

Υπογράφονται ληστρικές συμβάσεις και τα εσωτερικά δάνεια διαδέχονται το ένα το άλλο. Χιλιάδες στρέμματα απαλλοτριώνονται και μετατρέπονται σε βιομηχανικά κέντρα. Οι μισθοί καθλώνονται, ενώ παίρνονται μια σειρά προστατευτικά μέτρα για βιομήχανους και εφοπλιστές. Την ίδια στιγμή ο λαός και η αριστερά αντιμετωπίζει από την πρώτη στιγμή ανελέητο κνηνητό. Φυλακίσεις, εξορίες και βασανιστήρια στα μπουντρούμια της ΕΑΤ-ΕΣΑ. Απαγωγές και δολοφονίες αγωνιστών!

## Στάση αστικών και ρεφορμιστικών δυνάμεων.

Οι αστικές πολιτικές δυνάμεις της εποχής είτε στηρίζουν ανοιχτά τον φασισμό, είτε «απλά» τον ανέχονται από το Παρίσι και τους άλλους τόπους «αυτοεξορίας» τους. Μόνο όταν η χούντα αρχίζει να δείχνει τα πρώτα σημάδια αστάθειας, εμφανίζονται κριτικά απέναντι στο καθεστώς. Βασικό τους μέλημα να παραμείνει ο λαός στον «γύψο» και να μην κινδυνεύσουν τα συμφέροντα της τάξης τους και των ξένων αφεντικών τους. Χαρακτηριστικές είναι οι ομολογίες των Ράλλη («ο φόβος μου ήταν ότι η αλλαγή του καθεστώτος θα γίνονταν με τρόπο πολύ επικίνδυνο για την δημοκρατία») και Κανελλόπουλου («δεν συμμερίζομαι τα συνθήματα, δεν ταιριάζουν με το πνεύμα της δημοκρατίας»). Όσο για τις ρεφορμιστικές δυνάμεις, το ΚΚΕ και το ΚΚΕ εσωτερικού, έριχναν το βάρος των δυνάμεων τους στήνοντας προτάσεις ολόκληρες για «οικουμενική ενότητα» και κλίμα ομαλότητας, κόντρα στην ανάπτυξη της πάλης του λαού. Το μεν ΚΚΕ προέκρινε «την ανάγκη αξιοποίησης κάθε νόμιμης δυνατότητας» (Εκθεση της ΚΕ του ΚΚΕ/Ιούλης '76), καθώς και με την κάθε τρόπο «αποφυγή ξεκομμένων ενεργειών του φοιτητικού κινήματος και τις καταλήψεις κτιρίων» (από την ίδια Έκθεση). Το ΚΚΕ εσ. υπογράμμιζε ότι «αυτό που προέχει είναι η αντιδικτατορική ενότητα με δυνάμεις από την αριστερά και το κέντρο μέχρι την άκρα δεξιά και τον βασιλιά». Για τον ρεφορμισμό η διέξοδος δεν βρισκόταν στους αγώνες λαού και νεολαίας αλλά στην εκμετάλλευση των νόμιμων οδών που έδινε το φασιστικό καθεστώς(!!!) και στην συνεργασία με τον Γλύξμπουργκ.

## Εκδηλώσεις αντίστασης πριν την εξέγερση.

Τα πρώτα χρόνια της χούντας και το ανελέητο κνηνητό και οι διώξεις που δέχτηκε κάθε αριστερός-προοδευτικός άνθρωπος περιόρισαν τις εκδηλώσεις αντίστασης. Ο κυρίαρχος ρεφορμισμός πιάνεται στον ύπνο. Η Αυγή (εφημερίδα της ενιαίας ΕΔΑ) κατάσχεται στο τυπογραφείο την 21 η Απριλίου με τίτλο «Οι λόγοι για τους οποίους δεν θα γίνει πραξικόπημα στην Ελλάδα». Η φασιστική δικτατορία και καταπίεση, όμως, δεν κατόρθωσε να συσπειρώσει κανένα κομμάτι του ελληνικού λαού γύρω από το αμερικανόδουλο καθεστώς. Αντίθετα όξυνε τις αντιφασιστικές και αντιιμπεριαλιστικές διαθέσεις του οι οποίες εκδηλώνονται με κάθε ευκαιρία. Χιλιάδες λαού μετατρέπει την κηδεία και το μνημόσυνο του Γεωργίου Παπανδρέου σε διαδηλώσεις που κυριαρχούν αντι-αμερικάνικα και αντι-χουντικά συνθήματα. Το ίδιο συμβαίνει και στην κηδεία του Σεφέρη, η οποία καταλήγει σε συγκρούσεις με την αστυνομία. Αυτές οι λαϊκές κινητοποιήσεις σπάνε το κλίμα τρομοκρατίας. Συνθήματα σε τοίχους, τρικάκια στους δρόμους, συμβολικές βομβιστικές ενέργειες γίνονται καθημερινότητα. Μέχρι και απόπειρα δολοφονίας του αρχιδικτάτορα Παπαδόπουλου. Παράλληλα διεξάγονται γενικές συνελεύσεις στα πανεπιστήμια. Οργανώνονται κινητοποιήσεις που ξεπερνάνε τα συνδικαλιστικά, αλλά και τα στενά αντιχουντικά πλαίσια. Έχουμε την πρώτη κατάληψη της Νομικής τον Φλεβάρη του '73. Εκδηλώνονται αγροτικοί και εργατικοί αγώνες οι οποίοι ξεκινάν με συνδικαλιστικά αιτήματα αλλά γρήγορα συνδέονται με την ανατροπή του φασισμού και της αμερικανοκρατίας. Η βιτρίνα του

στρατιωτικού-φασιστικού καθεστώτος ραγίζει. Προκρίνεται από τους Αμερικάνους η λύση της φιλελευθεροποίησης. Σκοπός της να προσδώσει μια πιο «δημοκρατική» εικόνα στην Χούντα, να εγκλωβιστεί το λαϊκό κίνημα σε λογικές συμβιβασμού και συνυπευθυνότητας, ώστε να αποφευχθούν επικίνδυνες εξελίξεις για τα συμφέροντα του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού στη χώρα και ευρύτερα στην περιοχή. Τα δύο ρεφορμιστικά ΚΚ τσιμπάνε πιστά στην λογική της εκμετάλλευσης κάθε νόμιμου μέσου. Ανησυχούν για την έκδηλη ανάπτυξη των αντιιμπεριαλιστικών-αντιφασιστικών διαθέσεων. Η ΟΜΑΕ επισημαίνει πως προτεραιότητα είναι «η μετατροπή των αγωνιστικών διαθέσεων σε πράξη, σε μαζικούς αγώνες που φτάνουν σε ανοιχτές συγκρούσεις», καθώς και ότι «αυτό που επέρχεται δεν είναι η επάνοδος στο κοινοβούλιο και οι εκλογές αλλά η ανάπτυξη μαζικών αγώνων της εργατικής τάξης και της νεολαίας, ενός πλατιού αντιφασιστικού-αντιιμπεριαλιστικού κινήματος» (Αποφάσεις της ΟΜΑΕ Οκτώβρης '73).

## Κατάληψη Πολυτεχνείου και πάλη των δύο γραμμών.

Στις 14/11 πραγματοποιούνται συνελεύσεις σε όλες τις σχολές στις οποίες συζητιέται το ζήτημα των φοιτητικών εκλογών και του κρατικού ελέγχου σε αυτές. Έξω από το Πολυτεχνείο έχουν μαζευτεί αστυνομικές δυνάμεις. Οι ΓΣ αποφασίζουν να συγκροτήσουν διαδήλωση και να κατέβουν προς τον χώρο του ΕΜΠ ώστε να αντιμετωπίσουν το ζήτημα. Ξεσπάνε συγκρούσεις με την αστυνομία και όλο και περισσότερος κόσμος αρχίζει να μαζεύεται στον χώρο της σχολής. Αποφασίζεται κατάληψη. Ο Ρήγας Φεραίος αρχικά τάσσεται ενάντια στην κατάληψη. Η ΑντιΕφεε (ΚΝΕ) το προχωράει μερικά άλματα παραπέρα γράφοντας για «την προσχεδιασμένη εισβολή στο Πολυτεχνείο 350 πρακτόρων της ΚΥΠ σύμφωνα με το προβοκατόρικο σχέδιο του Ρουφογάλη κάτω από τις εντολές της CIA» (Πανσπουδαστική Νο 8, '74). Με την ίδια πρακτορολογία αντιμετωπίσαν και την απόφαση να συγκροτηθεί διαδήλωση, την οποία χαρακτήριζαν ως προβοκάτσια (πάλι στο ίδιο έντυπο), που θα υπερασπιστεί το Πολυτεχνείο από την περικύκλωση των αστυνομικών. Η λογική της «αποφυγής της κατά μέτωπο σύγκρουσης των λαϊκών δυνάμεων με την σιδερόφρακτη δικτατορία» (Εκθεση της ΚΕ του ΚΚΕ, '76), δεν πείθει τους φοιτητές. Γρήγορα η συγκέντρωση στο προαύλιο μαζικοποιείται. Η κατάληψη έχει ουσιαστικά ξεκινήσει. Η αδυναμία των ρεφορμιστών να περάσουν την συμβιβαστική γραμμή τους αντανάκλαται και στην εκλογή της Συντονιστικής Επιτροπής. Από τα 32 μέλη μόνο τα 10-11 είναι συνδικαλιστές της ΚΝΕ και του ΡΦ (πάλι από την ίδια Έκθεση). Αρχικά στελέχη των δύο οργανώσεων επιχειρούν πάση θυσία να ματαιώσουν την κατάληψη προσπαθώντας να παρασύρουν τον κόσμο έξω από το Πολυτεχνείο («απαγκίστρωση από το Πολυτεχνείο», ΚΟΜΕΠ Νο 11, '76). Οι ίδιοι αποχωρούν από τον χώρο και αναγκάζονται να επιστρέψουν αργά το βράδυ, όσο λαός και νεολαία μαζικοποιούν την κατάληψη, ώστε να αποκτήσουν τον έλεγχο της κατάστασης. Εφόσον δεν μπόρεσαν να σταματήσουν την κατάληψη, τώρα επιδιώκουν να την περιορίσουν σε ακίνδυνες για το καθεστώς εκδηλώσεις και σε καθαρά φοιτητικά αιτήματα (20% για την Παιδεία), ευνουχίζοντας το αντιιμπεριαλιστικό και αντιφασιστικό περιεχόμενο. Είναι φανερό λοιπόν η παθιασμένη εναντίωση και υπονόμηση της ΚΝΕ στην κατάληψη, ενώ σήμερα αποτελεί τον μεγαλύτερο καηλευτή της.

## Τα συνθήματα της εξέγερσης.

Η πάλη των δυο γραμμών συνεχίζεται και οξύνεται. Σημαντική αντιπαράθεση δίνεται και στο ζήτημα των συνθημάτων και του τελικού χαρακτήρα της κατάληψης. Οι φοιτητικές, μαθητικές και εργατικές συνελεύσεις καταψηφίζουν την συμβιβαστική γραμμή των ΡΦ και ΚΝΕ. Οι ρεφορμιστές ζητούν από το κίνημα να κάνει εκκλήσεις για κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας από όλα τα αστικά κόμματα που συμμετείχαν στο κοινοβούλιο πριν την δικτατορία. Καλούνε τον εργαζόμενο λαό και τη νεολαία να θέσουν επικεφαλής του αγώνα όλους αυτούς που με τον έναν ή τον άλλον τρόπο στήριξαν ή έστω ανέχτηκαν την χούντα. Για τον λόγο αυτό «υπογράφουν» δηλώσεις νομιμοφροσύνης χαρακτηρίζοντας τα συνθήματα «Λαοκρατία και έξω το ΝΑΤΟ ως αριστεριστικά και ανεπίκαιρα» (ΚΟΜΕΠ 11, '76). Παρόλα αυτά τα συνθήματα που επικρατούν είναι

ενδεικτικά. «ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΦΑΣΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟ», «ΛΑΟΚΡΑΤΙΑ-ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ», «ΕΞΩ ΟΙ ΗΠΑ ΚΑΙ ΤΟ ΝΑΤΟ», «ΕΡΓΑΤΕΣ-ΑΓΡΟΤΕΣ-ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΕΝΩΜΕΝΟΙ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ», «ΚΑΤΩ Η ΧΟΥΝΤΑ». Αυτά ήταν που εξέφραζαν τις λαϊκές διαθέσεις. Ήταν ξεκάθαρο πλατιά στις μάζες πως ο εχθρός είναι η εξάρτηση από τους Αμερικάνους ιμπεριαλιστές και το σύστημα της υποτελείας που στήριζε το καθεστώς. Η τελική απόφαση της συνέλευσης χαρακτηρίζει την κατάληψη σαν αντιφασιστική και αντιιμπεριαλιστική.

## Αυτά που δεν ακούγονται ποτέ.

Μερικά ακόμα γεγονότα που δεν ακούμε σε καμία σχολική γιορτή είναι ότι μαζί με τις φοιτητικές συνελεύσεις εκείνες τις μέρες συμπαρασύρονται οι μαθητές που παίρνουν τις δικές τους αποφάσεις και πλαισιώνουν τις πύλες. Τα γιαπιά της Αθήνας είναι άδεια. Μέσα στο Πολυτεχνείο λειτουργεί εργατική συνέλευση. Δεκάδες χιλιάδες εργατών και αγροτών μαζικοποιούν τις εκδηλώσεις και διαδηλώνουν στους δρόμους. Συγκρούονται με τον στρατό και την αστυνομία. Πέφτουν νεκροί αγωνιστές από τους ελεύθερους σκοπευτές. Σε καταλήψεις συμπαρασύρονται και Πανεπιστήμια της επαρχίας. Εκτιμάται πως ο λαός γύρω από το Πολυτεχνείο ήταν 150.000. Τα αιτήματα φανερώνουν πως η πάλη έβλεπε πέρα από την επαναφορά της γνωστής αστικής δημοκρατίας και ομαλότητας. Ήταν νωπές ακόμα οι μνήμες του λαού ως προς τις επεμβάσεις των ιμπεριαλιστών μετά την κατοχή και στον εμφύλιο, τότε που ο λαός έφτασε μια ανάσα από το να γίνει αφέντης στον τόπο του. Ήταν γνωστό τι εννοούσαν οι αστικές και ρεφορμιστικές δυνάμεις όταν μιλούσαν για την αστική δημοκρατία. Αυτή των κοινωνικών φρονημάτων, των βασανισμών, των εξοριών και δολοφονιών αγωνιστών πριν την δικτατορία.

## Κουμής, Κανελλοπούλου, Μιχάλης Καλτεζάς.

Την επόμενη χρονιά ο Καραμανλής προκηρύσσει τις πρώτες εκλογές μετά την πτώση της χούντας την 17η Νοεμβρίου '74. Φανερό η επιδίωξη των αστικών κομμάτων να μην γίνουν διαδηλώσεις που να θυμίζουν τα συνθήματα του Νοέμβρη. Έκδηλη η αγωνία της αστικής τάξης κ των προστατών της να νοθεύσουν από νωρίς το πνεύμα της εξέγερσης, συνδυάζοντάς την με μια εκλογική διαδικασία. Η πρόκληση αυτή δεν θα μείνει αναπάντητη. Η πλειοψηφία των ΓΣ αποφασίζουν, κόντρα στα δυο ΚΚ, συγκεντρώσεις στις 15/11 και όχι στις 25/11 που αποφασίζουν τα ΔΣ που ελέγχονται από τους ρεφορμιστές. Η επίσημη αριστερά τρέχει να θέσει το δίλλημα «Καραμανλής ή τάνκς». Το ΚΚΕ έχει ήδη υπογράψει δήλωση στον Άρειο Πάγο πως «δεν αποσκοπεί στην βίαιη κατάληψη της εξουσίας ή την ανατροπή του πολιτεύματος» (Οκτώβρης '74). Η συγκέντρωση πραγματοποιείται από το Πολυτεχνείο μέχρι το σκοπευτήριο της Καισαριανής και συμμετέχουν 50.000 λαού. Τα επόμενα «Πολυτεχνεία» κάνουν φανερό πως στην εξέγερση του '73 δεν «είμασταν όλοι μαζί για την επιστροφή της δημοκρατίας». Οι διαδηλώσεις είτε απαγορεύεται να πάνε στην αμερικάνικη πρεσβεία ('76), είτε αναβάλλονται λόγω προεκλογικών περιόδων ('77). Σε όλες τις περιπτώσεις γίνονται υπό το κλίμα αστυνομοκρατίας και υπονόμησης. Οι δυνάμεις του ΚΚΕ συμμορφώνονται στις κυβερνητικές και υπερατλαντικές υποδείξεις, ενώ οι δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς πρωτοστατούν εκφράζοντας πλατιές μάζες λαού και νεολαίας.

Το 1980 δυο μέρες πριν την διαδήλωση η ΕΦΕΕ υποστηρίζει ότι η κατάληξη θα είναι η πρεσβεία ωστόσο όσο οι ώρες περνάνε και η αντιπαράθεση του κινήματος με την κυβέρνηση οξύνεται, ΚΝΕ και ΠΑΣΠ ακούγοντας τις νουθεσίες της αστυνομίας αποφασίζουν πραξικοπηματικά ότι ο προορισμός της διαδήλωσης θα είναι η Βουλή. Με πρωτοβουλία των ΠΠΣΠ, ΑΑΣΠΕ, Β' ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΗ, ΚΚΕ εσ. η μεγάλη πορεία σπάει την περιφρούρηση της ΚΝΕ που είχε στηθεί ώστε να εμποδίσει την πορεία προς την πρεσβεία. Παίρνει παραμάζωμα και τον αστυνομικό κλοιό και βρίσκεται αντιμέτωπη με ΜΑΤ, αύρες και κλούβες. Η κυβέρνηση επιλέγει να εξαπολύσει όργιο βίας και καταστολής. Αποτέλεσμα αυτού ο θάνατος του φοιτητή Ι. Κουμή και της εργάτριας Σ. Κανελλοπούλου. Την επόμενη των δολοφονιών ο Ριζοσπάστης, στο ίδιο πνεύμα με τις τοποθετήσεις της ΚΝΕ το '73, γράφει για «προβοκατόρικο σχέδιο δυσφήμισης του λαϊκού κινήματος, με την καθοδήγηση φασιστικών μηχανισμών και

μυστικών υπηρεσιών» (Ανακοίνωση τύπου της ΚΕ του ΚΚΕ, 18/11/1980). Το ΚΚΕ ξεπλένει την επιλογή της κυβέρνησης και τις εντολές της Πρεσβείας! Στη διαδήλωση του 1985 η προκλητική παρουσία των ΜΑΤ καθ' όλη τη διάρκεια προμήνυε τι θα ακολουθούσε. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ επιλέγει να πνίξει την πορεία. Ο 15χρονος Μ. Καλτεζάς δολοφονείται εν ψυχρώ και πισώπλατα με μια σφαίρα στο κεφάλι.

## Β' μέρος - Από το χθες στο σήμερα

Από την εξέγερση του Νοέμβρη μέχρι σήμερα έχουν περάσει 50 χρόνια. Στα χρόνια αυτά πολλά άλλαξαν και πολλά έμειναν ίδια. Ο παγκόσμιος συσχετισμός δυνάμεως έχει διαφοροποιηθεί, οι κίνδυνοι για τους λαούς παραμένουν ίδιοι.

## Παγκόσμιος συσχετισμός δυνάμεων

Όσον αφορά τον παγκόσμιο συσχετισμό δυνάμεων, ΗΠΑ-Ρωσία-Κίνα μαλώνουν για το ποιος θα είναι ο κυρίαρχος του πλανήτη. Ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός συνεχίζει να έχει την πρωτοκαθεδρία, παρόλ' αυτά έχει έρθει αντιμέτωπος με την σχετική αποδυνάμωσή του σε σχέση με άλλους ιμπεριαλιστές. Ταυτόχρονα, η Ρωσία και η Κίνα μπαίνουν η κάθε μία με τις αξιώσεις της στο παιχνίδι για το ξαναμοίραση του κόσμου. Παρά το ότι το ΝΑΤΟ είναι η μόνη ενεργή στρατηγική συμμαχία, με την Αμερική να έχει ένα μεγάλο πλέγμα στρατιωτικών βάσεων, βλέπουμε μέσω του BRICS, ακόμη κι αν αυτό είναι σε εμβρυακό στάδιο, μια αμφισβήτηση της «δυτικής» κυριαρχίας. Όλες οι χώρες καλούνται να πάρουν θέση στον οξυνόμενο ανταγωνισμό κυρίαρχα μεταξύ Αμερικής και Ρωσίας, ακόμη και αυτές που μέχρι πρότινος ήταν «ουδέτερες».

## Η επίδρασή του στο κίνημα

Τα συνθήματα «ΕΞΩ ΟΙ ΗΠΑ» - «ΕΞΩ ΤΟ ΝΑΤΟ» που ήταν γραμμένα στις πύλες του Πολυτεχνείου (και που ορισμένοι στην αναπαραγωγή της ιστορικής φωτογραφίας θέλουν να σβήσουν) είναι συνθήματα πάντα επίκαιρα.

Παρά τα βήματα οπισθοχώρησης που είχε κάνει το παγκόσμιο κομμουνιστικό κίνημα τη δεκαετία του '60 και μετά, τα κεντρικά συνθήματα «ΛΑΟΚΡΑΤΙΑ» και «ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ» στο Πολυτεχνείο επιλέχθηκαν γιατί η νεολαία αντιλαμβανόταν ότι για να είναι ο λαός αφέντης στον τόπο του πρέπει να διώξει τα ξένα και ντόπια αφεντικά. Να ανατρέψει το καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα.

Το ζήτημα της προοπτικής που έμπαινε, συμπλέκονταν με ένα βασικό πολιτικό ζήτημα, την αναγνώριση της εξάρτησης και την ανάγκη να ξεδιπλωθεί η αντι-ιμπεριαλιστική πάλη του λαού. Ζήτημα που υποβαθμίζεται από δυνάμεις της αριστεράς σήμερα όταν μιλάνε για την εξέγερση του Νοέμβρη είτε εσκεμμένα είτε λόγω αδυναμίας στην πολιτική ανάλυση. Η έννοια του ιμπεριαλισμού προσαρμόζεται στη ανάλυση της κάθε δύναμης, όταν είναι απαραίτητο, ώστε να καταγγέλλονται οι πολεμικοί εξοπλισμοί, χωρίς όμως να γίνεται σύνδεση με την ιμπεριαλιστική παρέμβαση στη χώρα.

Οι καπιταλιστικές παλινρθώσεις, η ήττα του σοσιαλισμού σε ΕΣΣΔ και Κίνα, επηρέασε το παγκόσμιο κομμουνιστικό κίνημα. Με την ήττα του κομμουνιστικού κινήματος, δυνάμεις της ρεφορμιστικής αριστεράς αποδέχτηκαν τον καπιταλιστικό μονόδρομο. Είδαν το τέλος των πολέμων και της αντίθεσης λαοί-ιμπεριαλισμός. Υιοθέτησαν τη θεωρία της παγκοσμιοποίησης. Θεώρησαν ότι η εποχή των ενδο-ιμπεριαλιστικών συγκρούσεων και των πολέμων όδευε προς το τέλος της και εγκατέλειψαν την αναγκαιότητα συγκρότησης αντι-ιμπεριαλιστικού κινήματος. Ξέχασαν τον όρο «ιμπεριαλισμός». Μια αναγκαιότητα που δειλά-δειλά χρειάστηκε να ψηλαφίσουν οι δυνάμεις αυτές και με τις πρόσφατες εξελίξεις με τον πόλεμο στην Ουκρανία.

## Τόσα Χρόνια ΝΑΤΟ, η ίδια ιστορία...

Η ελληνική αστική τάξη δεν μπορούσε και δεν ήθελε να αμφισβητήσει το καθεστώς της εξάρτησης είτε από τους Ευρωπαίους είτε από τους Αμερικάνους ιμπεριαλιστές. Οι οδηγίες των ιμπεριαλιστών επηρεάζουν καθοριστικά το προχώρημα της επίθεσης στα δικαιώματά μας, σε όλους του τομείς, από την συνδικαλιστική δράση μέχρι την εκπαίδευση. Τα τελευταία χρόνια η πλάστιγγα γέρνει όλο και περισσότερο στον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό, καθώς η αστική τάξη θεωρεί ότι έτσι θα εξασφαλίσει τα γεωπολιτικά της συμφέροντα στην περιοχή των Βαλκανίων και της Μεσογείου. Οι ΗΠΑ ετοιμάζουν επέκταση της στρατιωτικής τους παρουσίας στην Ελλάδα με νέες βάσεις, βαθαίνοντας την πρόσδεση της χώρας στην αμερικανο-νατοϊκή μηχανή του πολέμου. Αυτό σημαίνει μεγαλύτερη εμπλοκή της Ελλάδας στον πόλεμο της Ουκρανίας στο πλευρό ΗΠΑ-ΝΑΤΟ και στις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις στην ευρύτερη



περιοχή της Αν. Ευρώπης, Αν. Μεσογείου και Μ. Ανατολής. Γεγονός που δεν έχει περάσει απαρατήρητο από τον ρώσικο ιμπεριαλισμό, θέτοντάς την στο στόχαστρο.

Η αστική τάξη της χώρας, πιστός σύμμαχος του φασιστικού, σιωνιστικού κράτους του Ισραήλ, ήτανε από τους πρώτους που δήλωσε παρουσία στο νέο πολεμικό μέτωπο στην Παλαιστίνη. Ελληνική φρεγάτα συνοδεύει το μεγαλύτερο αεροπλανοφόρο στον κόσμο που επιστράτευσαν οι ΗΠΑ στην Ανατολική Μεσόγειο προς υποστήριξη του κράτους του Ισραήλ. Πως θα μπορούσε να κάνει αλλιώς, άλλωστε, αφού με το Ισραήλ έχουν προχωρήσει σε Προγράμματα Αμυντικής Συνεργασίας, κοινές στρατιωτικές ασκήσεις και τριμερείς με την Κύπρο.

## Τελείωσε η χούντα το '73;

Στις διαδηλώσεις του Πολυτεχνείου-και όχι μόνο-ακούγεται από ορισμένες πολιτικές δυνάμεις το σύνθημα «Η χούντα δεν τελείωσε το '73». Σε αυτό το σημείο πρέπει να ξεκαθαριστεί κάτι. Είναι άλλης τάξης ζήτημα να κάνουμε λόγο για χουντικού τύπου απαγορεύσεις και για κατασταλτικά μέτρα που θυμίζουν άλλα, σκοτεινά χρόνια, και άλλο το να θεωρούμε ότι ζούμε σε δικτατορικό καθεστώς. Μια τέτοια παραδοχή, ότι ζούμε δηλαδή μια χούντα, θα γένναγε άλλου τύπου «υποχρεώσεις» για το κίνημα, άλλου τύπου αιτήματα και βασικά την κατεύθυνση για την ανατροπή της. Δυνάμεις που λένε ότι η χούντα δεν τελείωσε το '73 είναι αυτές οι δυνάμεις του ρεφορμισμού που τρέφουν κοινοβουλευτικές αυταπάτες και κάθε φορά βλέπουν ως λύση στα προβλήματα του λαού την κυβερνητική αλλαγή. Για όσους διατυμπανίζουν ότι ζούμε κάτω από «την χούντα του Μητσοτάκη», για παράδειγμα, η κατεύθυνση είναι να την «ρίζουμε», αναδεικνύοντας άλλες δυνάμεις σε επόμενη εκλογική αναμέτρηση. Δεν αντιλαμβάνονται ότι ο φασισμός είναι «το μακρύ χέρι» του καπιταλιστικού συστήματος. Η πιο σκληρή έκφραση της κυριαρχίας της αστικής τάξης πάνω στους εργαζομένους που αν θεωρήσει ότι τον χρειάζεται, θα τον επιστρατεύσει.

Αυτό που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε είναι η όξυνση της φασιστικοποίησης της δημόσιας και πολιτικής ζωής. Αυτό μεταφράζεται σε ένταση της επίθεσης στα συνδικαλιστικά δικαιώματα και της καταστολής απέναντι στον λαό. Το σύστημα αξιοποιεί όλα τα μέσα που διαθέτει, από το νομικό οπλοστάσιο και την ιδεολογική παρέμβαση μέχρι την ωμή και απροκάλυπτη βία απέναντι σε όποιον σηκώνει κεφάλι. Κατάργηση του ασύλου, χτύπημα φοιτητικών

συλλόγων και σωματείων, ποινικοποίηση των απεργιών, κρατικές δολοφονίες, ξύλο και χημικά στις διαδηλώσεις, εκπαιδευτικοί που περνάνε από ΕΔΕ, επειδή συμμετείχαν σε κινητοποιήσεις, είναι μόνο μερικά από τα παραδείγματα.

Η ανάδειξη τριών φασιστικών και ακροδεξιών κομμάτων στην βουλή με τις τελευταίες εκλογές είναι αποτέλεσμα ακριβώς της έντασης της φασιστικοποίησης που χτυπάει τις αριστερές φωνές και αφήνει άπλετο χώρο στον εθνικιστικό-ακροδεξιό-φασιστικό οχετό.

### **Το Πολυτεχνείο δεν ήταν γιορτή...**

Ο Νοέμβρης δεν αμφισβήτησε μόνο το φασιστικό καθεστώς της δικτατορίας του Παπαδόπουλου, αλλά και την ίδια την αστική δημοκρατία. Μια αστική δημοκρατία, άλλωστε, που είχε «δοκιμάσει» ο λαός τα μετεμφυλιακά χρόνια.

Με τα χρόνια το σύστημα προσπάθησε να ενσωματώσει τον εορτασμό της επετείου ως αναγκαίο κακό, αλλοιώνοντας το τι σήμαινε ο Νοέμβρης για το λαό. Από μέρα αγώνα που υπενθυμίζει ότι τα αιτήματα που έμπαιναν τότε έχουν μείνει ανεκπλήρωτα, θέλησε να την μετατρέψει σε γιορτή, μια υποτίθεται γιορτή της δημοκρατίας. Χωρίς να σταματήσει να αναπαράγει μια αταξική προσέγγιση, ότι όλοι, αστοί και εργαζόμενοι, αριστεροί και δεξιοί παλέψαν κατά της χούντα για να έρθει αυτό που ζούμε τώρα...

Στην καραντίνα βρήκε η κυβέρνηση μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να απαγορεύσει τη διαδήλωση του Πολυτεχνείου με το πρόσχημα της πανδημίας, κάτι που δεν είχε γίνει ποτέ από την μεταπολίτευση και μετά. Πήρε μάλιστα ενισχυμένα μέτρα απαγόρευσης των συναθροίσεων. Από εκεί που απαγορεύονταν οι συναθροίσεις άνω των 100 ανθρώπων σε υπαίθριους χώρους, για τις μέρες του Πολυτεχνείου το όριο «έπεσε» στους 4 ανθρώπους. Ούτε τους εύλογους παραλληλισμούς με τα χρόνια της δικτατορίας δεν φοβήθηκε η κυβέρνηση... Παρόλ' αυτά οι συγκεντρώσεις εκείνη την ημέρα ακόμη και κάτω από την μύτη της αστυνομίας κατάφεραν να πραγματοποιηθούν σε αρκετές πόλεις. Τα πρόστιμα που κόπηκαν ήταν εκατοντάδες, ενώ στη Θεσσαλονίκη και σε άλλες πόλεις 6 αγωνιστές φορτώθηκαν με δικαστικές διώξεις που εκκρεμούν ακόμη.

Εν όψει των 50 χρόνων και με την επίθεση του συστήματος να διεξάγεται με τόση ένταση, το πολιτικό προσωπικό θα αφηνιάσει. Τόνοι λάσπης, παραχάραξη της

ιστορίας, προσπάθεια να γραφτεί ξανά η συλλογική μνήμη... Να θυμηθούμε τα λεγόμενα της Δ.Μιχαηλίδου, της τωρινή υφυπουργού παιδείας, το κοντινό 2019 που υποστήριζε ότι είναι ψυχικά νοσούντες όσοι αναφέρονται ακόμη στον αντιδικτατορικό αγώνα, όπως και το ότι η Δεξιά δεν κατάφερε να δημιουργήσει ιδεολογήματα από την πλευρά των νικητών του Εμφυλίου και να αξιοποιήσει σωστά τη νίκη της. Απόδειξη της δυσκολίας του συστήματος να ξεμπερδεύει με το Πολυτεχνείο είναι ότι ακόμη και ο νόμος του 2019 που απαγόρευε τις διαδηλώσεις, άφησε απ' έξω την διαδήλωση της 17 Νοέμβρη και της Πρωτομαγιάς.

Πέρυσι οι διαδηλώσεις της 17 Νοέμβρη ήτανε μαζικές δίνοντας την αφορμή στον κόσμο να διαδηλώσει ενάντια στην ακρίβεια και τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Φέτος το Υπουργείο «ξέχασε» να αναφέρει τον εορτασμό της επετείου του Πολυτεχνείου ανάμεσα στις υπόλοιπες σχολικές γιορτές στην σχετική Υπουργική απόφαση, που αφορούσε τα νηπιαγωγεία και τα σχολεία, κάτι που διόρθωσε στη συνέχεια, όταν αντιλήφθηκε ότι άρχισε να γίνεται θέμα.

Το Πολυτεχνείο δεν ήταν ένα στιγμιαίο ξέσπασμα. Στηρίχθηκε σε συγκροτημένα συλλογικά όργανα και στη μαζική συμμετοχή του λαού που αφήφισε μέχρι και τον θάνατο. Ήταν το αποτέλεσμα όλων των προηγούμενων χρόνων εκμετάλλευσης, καταπίεσης, βασανιστηρίων και διωγμών με αποκορύφωμα την εγκαθίδρυση της αμερικανοκίνητης δικτατορίας. Δεν ήταν γιορτή, ήτανε εξέγερση και πάλη λαϊκή.

### **ΨΩΜΙ-ΠΑΙΔΕΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ**

Από τις συζητήσεις της νεολαίας, λείπει η προοπτική, το όραμα. Διάφορες δυνάμεις και μαζί με αυτούς και το ΚΚΕ θα αλλοιώνουν την ιστορική αφήγηση και να την προσαρμόζουν, ώστε να φαίνονται οι ίδιοι ως πρωτοπόροι των αγώνων του τότε. Η αλήθεια είναι, όμως, ότι η πολιτική κατεύθυνση που επικράτησε τότε ήταν η κατεύθυνση της αναμέτρησης με το σύστημα και τους πολιτικούς εκφραστές του, ήταν η κατεύθυνση που έβλεπε προοπτική πέρα από τα όρια αυτού του συστήματος, ήτανε η αντιφασιστική, αντιιμπεριαλιστική κατεύθυνση που σήκωσαν στις πλάτες τους η νεολαία και οι εργαζόμενοι εκείνες τις μέρες.

50 χρόνια μετά και οι συνελεύσεις για το Πολυτεχνείο θα γίνουν σε σχολές που έχει εισβάλει η αστυνομία. Το λαϊκό άσυλο αγώνων που νοσηματοδοτήθηκε και με την εξέγερση, έχει αμφισβητηθεί πολλές φορές

και ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια με την παρουσία των ΜΑΤ στα Πανεπιστήμια και την προσπάθεια εγκαθίδρυσης της ΟΠΠΙ. Το φοιτητικό κίνημα τα τελευταία χρόνια κατέγραψε έναν αρνητικό συσχετισμό, αφού δεν κατάφερε να εμποδίσει νόμους που αλλάζουν τελείως το τοπίο της εκπαίδευσής και την δυνατότητα των πιο φτωχών, λαϊκών στρωμάτων να έχουν πρόσβαση σε αυτή.

50 χρόνια έχουν περάσει από την εξέγερση του Πολυτεχνείου και η ανάγκη αντι-ιμπεριαλιστικής πάλης του λαού είναι μια συζήτηση που αφορά τις φοιτητικές γενικές συνελεύσεις. Η ανασυγκρότηση ενός αντι-ιμπεριαλιστικού αντι-πολεμικού κινήματος γίνεται αναγκαιότητα καθώς αποτελεί το μόνο όπλο προστασίας των λαών απέναντι στον υπαρκτό κίνδυνο του πολέμου. Επειδή ο νέος είναι αυτός που θα καλεστεί να πολεμήσει για τα συμφέροντα άλλων.

### **Εμπρός για της γενιάς μας τα Πολυτεχνεία!**

Το σύστημα έχει λυσσάξει να «τελειώνει» με την επέτειο του Πολυτεχνείου και να το σβήσει από τις συνειδήσεις μας. Θέλουν να ξεχάσουμε και ποιος αγωνίστηκε και απέναντι σε ποιον. Επειδή ήταν ο λαός με την νεολαία στην πρώτη τη γραμμή που έδωσε έναν αντι-αμερικανικό, αντι-ιμπεριαλιστικό, αντιφασιστικό αγώνα.

Είναι ανάγκη να γίνουν Γενικές Συνελεύσεις σε φοιτητικούς συλλόγους που να συνδέουν την πάλη του λαού στο τότε με τα καθήκοντα της σημερινής εποχής. Να γίνουν εκδηλώσεις και συζητήσεις με αφορμή την επέτειο για να μην αφήσουμε να ξαναγράψουν την ιστορία οι νικητές. Να εμπνευστούμε από τον Παλαιστινιακό που αντιστέκεται για το δικίο του με το όπλο στο χέρι απέναντι στο φασιστικό-σιωνιστικό κράτος του Ισραήλ και τους Αμερικάνους.

Η φλόγα του Νοέμβρη παραμένει ζωντανή. Ζωντανή στις αντιστάσεις του σήμερα, όσο συνεχίζεται η πάλη του λαού ενάντια στο ντόπιο και ξένο κεφάλαιο για:

**ΨΩΜΙ-ΠΑΙΔΕΙΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ  
ΚΑΙ  
ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ-ΛΑΟΚΡΑΤΙΑ**



## Μπρος πνιγμός και πίσω... αίμα

Στέφανος Μπέλλας  
(Φυσικό Πάτρας)  
Θοδωρής Στεργίου  
(Ιατρική Πάτρας)

Γεγονός αποτελεί η αύξηση των προσφυγικών ροών, τόσο σε παγκόσμια κλίμακα, όσο και στην Ελλάδα, καθώς αποτελεί μια χώρα-είσοδο στην Ευρώπη για τις νοτιοανατολικές χώρες. Αυτή η πραγματικότητα οφείλεται στους πολέμους της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής που πυροδοτούνται από τους ανταγωνισμούς των ιμπεριαλιστικών κρατών. Οι επεμβάσεις αυτές δημιουργούν μια επίγεια κόλαση για τους λαούς αυτών των χωρών, με απόρροια τον μαζικό ξεριζωμό τους, έτσι ώστε να ξεφύγουν από τη φρίκη του πολέμου.

### Η πολιτική τους καίει και πνίγει μετανάστες

Σε μια τέτοια κατάσταση βρισκόντουσαν οι επιβάτες του αλιευτικού το οποίο ξεκίνησε από τη Λιβύη και βούλιαξε στα ανοιχτά της Πύλου τον περασμένο Ιούνιο. Πρόκειται για ένα ξεκάθαρο έγκλημα που συνέβη στην Ελληνική Ζώνη Διάσωσης, καθώς το Λιμενικό γνώριζε έγκαιρα την ύπαρξη του σκάφους, υπερφορτωμένο από ανθρώπους που είχαν διαφύγει από τις πολυπαθείς πατρίδες τους. Γνωστό είναι πως από την πρώτη κλήση μέχρι τη στιγμή του ναυαγίου, πέρασαν πάνω από 15 ώρες και καθ' όλο αυτό το χρονικό διάστημα, δεν κλήθηκε κανένα διασωστικό πλοίο ενώ η επίσημη θέση του Λιμενικού είναι ότι ρωτήθηκε ο πλοίαρχος του σκάφους που αρνήθηκε κάθε βοήθεια, ενώ αυτή θα έπρεπε να ήταν αυτονόητη. Η πράξη αυτή αναδεικνύει για ακόμα μια φορά τη βαρβαρότητα της αντιμεταναστευτικής πολιτικής της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη συστηματική χρήση της τακτικής των push-back από το Λιμενικό και τη Frontex, οδηγώντας σε δολοφονίες προσφύγων, οι περισσότερες εκ των οποίων δε φτάνουν ποτέ στα αυτιά μας. Ανατριχιαστική ήταν και η είδηση ότι 18 άνθρωποι βρέθηκαν απανθρακωμένοι στις 22 Αυγούστου στον Έβρο, στο δάσος της Δαδιάς, καμένοι προ ημέρας στη προσπάθειά τους να περάσουν στην Ευρώπη προς αναζήτηση ενός οποιουδήποτε αύριου. Πρόκειται για Σύριους πρόσφυγες οι οποίοι αναγκάστηκαν να περάσουν μέσα από τα δύσβατα δάση και βρέθηκαν εγκλωβισμένοι στην μεγαλύτερη καταγεγραμμένη πυρκαγιά της Ευρώπης των τελευταίων 20 χρόνων, προκειμένου να αποφύγουν τη σύλληψη και την επαναπροώθησή τους στην Τουρκία, όπως είχε συμβεί για κάποιους από αυτούς στο παρελθόν. Η απανθρωπιά του συστήματος και η ισοπέδωση της αξίας της ανθρώπινης ζωής αναβλύζει από τις στοίβες των φτωχών του κόσμου που ξεριζώνονται από τη γη τους, ταξιδεύουν κάτω από επικίνδυνες συνθήκες, πολλές φορές στα χέρια διακινητών που τους κλέβουν ό,τι χρήματα διαθέτουν, καίγονται στα σύνορα και πνίγονται κατά εκατοντάδες σε φουσκωτά. Όσοι τυχεροί καταφέρουν να φτάσουν στην Ελλάδα στοιβάζο-

νται και λιμοκτονούν στα καμψ, γίνονται θύματα ρατσιστικής βίας και κυνηγητού. Την ίδια στιγμή που η «πολιτισμένη» δύση ταΐζει τις μηχανές του πολέμου, σπρώχνοντας λαούς ολόκληρους στην προσφυγιά, χύνει κροκοδείλια δάκρυα και κηρύττει εθνικό πένθος σε κάθε ακόμα σοκαριστική αποκάλυψη περί εκατόμβης νεκρών, φορώντας το προσωπείο της δήθεν θιγμένης ηθικής.

### Δολοφονία-Συγκάλυψη-Αποπροσανατολισμός και πάλι από την αρχή

Όσο και αν θέλει το σύστημα αυτό να βαφτιστεί «φιλόανθρωπο» και «ηθικό» όλοι γνωρίζουμε το πραγματικό του πρόσωπο και την πολιτική του. Η τακτική του συστήματος είναι να γρονθοκοπά αλύπητα τους πρόσφυγες, τους μετανάστες και τις μειονότητες. Ένα τρανό παράδειγμα αποτελεί η δολοφονία του εργάτη μετανάστη Σιράζ Σαφτάρ, στον Περισσό στις 12 Αυγού-



στου. Πρόκειται για μια ενέργεια με ρατσιστικά και φασιστικά κίνητρα, παρά την προσπάθεια των ΜΜΕ να αποπροσανατολίσουν τη κοινή γνώμη παρουσιάζοντας τη δολοφονία αρχικά ως ξεκαθάρισμα λογαριασμών και ύστερα ως μία απλή ληστεία. Μάλιστα, μετά τη δολοφονία του Σιράζ, η Πακιστανική Κοινότητα Ελλάδας σε ανακοίνωση μίλησε για αυξημένα περιστατικά ρατσιστικής βίας το τελευταίο διάστημα. Μια ακόμα δολοφονία που στην αρχή παρουσιάστηκε σαν ατύχημα και επιχειρήθηκε να συγκαλυφθεί, ήταν αυτή του Αντώνη στο λιμάνι του Πειραιά στις 5 Σεπτεμβρίου. Η ανατριχιαστική φράση που ακούστηκε, μετά τη δολοφονία του Αντώνη, από τον υποπλοίαρχο του Blue Horizon: «Νόμιζα ότι δεν είχε εισιτήριο. Νόμιζα ότι ήταν μαύρος, Πακιστανός», είναι η επιτομή της επιθετικότητας και του ρατσιστικού μίσους που έχει ποτίσει την συνείδηση του λαού όπου στόχο δεν έχει απλά τον ξένο, αλλά τον φτωχό ξένο. Πρόκειται ξεκάθαρα για απόρροια της δεξιάς μετατόπισης του πολιτικού λόγου, της φασιστικοποίησης της δημόσιας και πολιτικής ζωής και την προσπάθεια του συστήματος να αποπροσανατολίσει τον κόσμο από την αντιλαϊκή πο-

λιτική και τα βάρη της κρίσης που έχουν πέσει στη πλάτη του. Από την «πολιτισμένη» Δύση της ΕΕ και των ΗΠΑ έως την «δική μας» αστική τάξη, είναι ξεκάθαρη η εργαλειοποίηση των προσφύγων για τα συμφέροντα των πολιτικών επιλογών και αντιθέσεών τους: από την μία, βαφτίστηκαν «καλοδεχόμενοι» και «ξανθοί και γαλανομάτες» οι μετανάστες της ισοπεδωμένης Ουκρανίας – από τη άλλη, ανεπιθύμητοι οι πρόσφυγες από την μαρτυρική Παλαιστίνη που «δεν αποτέλεσαν ποτέ τουρίστες της χώρας». Ξεδιάντροπα το σύστημα επιρρίπτει ευθύνες σε μετανάστες και πρόσφυγες, θεωρώντας τους εύκολα θύματα, αφού τους βαφτίζει «τρομοκράτες», «εμπρηστές» και «ασύμμετρη απειλή» για το κράτος. Γνωστό είναι πως μέσω δηλώσεων διάφορων εκφραστών αυτού του συστήματος αλλά και των ΜΜΕ, ο φόβος για τον μετανάστη και η απειλή από τους γείτονες λαούς καλλιεργούνται, σπέρνοντας έτσι τον ρατσισμό και τη μισαλλοδοξία στα λαϊκά στρώματα. Άλλωστε, ο ίδιος ο πρωθυπουργός αναπαρήγαγε στην περίπτωση του Έβρου την ακροδεξιά συνωμοσιολογία, παρουσιάζοντας ως υπαίτιους τους μετανάστες και διακινητές, που υποτίθεται ότι επωφελούνται από μία άδεια και καμένη περιοχή, έτσι ώστε να μπορούν να κινούνται ανεμπόδιστα. Σε αυτή την δήλωση πάτησε και ο αρχηγός του ακροδεξιού κόμματος «Ελληνική Λύση», Κ. Βελόπουλος, που υποστήριξε τους αυτόκλητους σερίφηδες, οι οποίοι κυνηγούσαν και μάντρωναν μετανάστες για να τους παραδώσουν στις αρχές ως ύποπτους εμπρηστές. Γίνεται σαφές ότι αυτή η κατάσταση δίνει τροφή σε κάθε λογής ακροδεξιά μορφώματα, εκ των οποίων τρία είναι πλέον στη Βουλή, εξυπηρετώντας απροκάλυπτα και αυτά με τη σειρά τους την αντιμεταναστευτική και αντιλαϊκή πολιτική του συστήματος. Η βύθιση караβιών που μεταφέρουν πρόσφυγες, η κατασκευή φραχτών, το μίσος για τους γείτονες λαούς σε συνδυασμό με την υποτέλεια που δείχνει το κράτος στις ιμπεριαλιστικές δυνάμεις είναι σημάδια απαξίωσης της ανθρώπινης ζωής για τα κέρδη των λίγων. Ένα σύστημα που δολοφονεί και σπέρνει το μίσος ενάντια στους κατατρεγμένους αυτού του κόσμου, προσπαθώντας να εκτροχιάσει την οργή του λαού για την δυσβάσταχτη καθημερινότητα που αντιμετωπίζει, φοβούμενο μια εκτεταμένη αντίδρασή του. Όμως ο λαός μας που ξέρει καλά από προσφυγιά έχει αποδείξει και θα συνεχίσει να δείχνει έμπρακτα την αλληλεγγύη του και να προτάσσει τη φιλία των λαών. Τροχοπέδη στις δολοφονικές και αντιλαϊκές επιδώσεις αυτού του σάπιου συστήματος που γεννά πολέμους και προσφυγιά θα αποτελέσουν οι μαζικοί αγώνες ντόπιων και μεταναστών.

## Παλαιστίνη, Γάζα: Η αντίσταση ενάντια στην κατοχή, κουρέλιασε τα σχέδια των εχθρών της ελευθερίας!

Δ.Π.

Ποια ήταν η επικρατούσα εικόνα στην διεθνή σκηνή (κυβερνήσεις-ΜΜΕ-διεθνείς οργανισμοί) λίγο πριν την επίθεση (επιστροφή στην πραγματικότητα) των ένοπλων Παλαιστινιακών οργανώσεων με επικεφαλής την Χαμάς στα κατεχόμενα εδάφη που περιτριγυρίζουν την Γάζα; Ας δούμε μερικά χαρακτηριστικά στιγμιότυπα.

Την Παρασκευή 22 Σεπτεμβρίου, ο Νετανιάχου από το βήμα της 78ης Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ περιγράφει την Μέση Ανατολή που ονειρεύεται και θεωρεί πως σχεδιάζει ανενόχλητος. Κρατά στα χέρια του δύο χάρτες. Στον πρώτο δείχνει την γεωγραφία του 1948 με ένα Ισραήλ περικυκλωμένο από εχθρούς. Ο δεύτερος απεικονίζει ένα Ισραήλ το οποίο έχει (ή θα κάνει) συμφωνίες ειρήνης με την Αίγυπτο, το Σουδάν, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, τη Σαουδική Αραβία, το Μπαχρέιν, το Μαρόκο και την Ιορδανία. Στον χάρτη δεν υπάρχουν πουθενά Παλαιστίνη και Παλαιστίνιοι. Ούτε καν Δυτική Όχθη και Γάζα! Απεικονίζεται ένα μεγάλο Ισραήλ στην μέση μιας συμμάχου «Νέας Μέσης Ανατολής» κατά πως επιδιώκουν και πολεμούν οι σιωνιστές από το 1948 και μετά. Μια ευλογία όπως είπε χαρακτηριστικά!

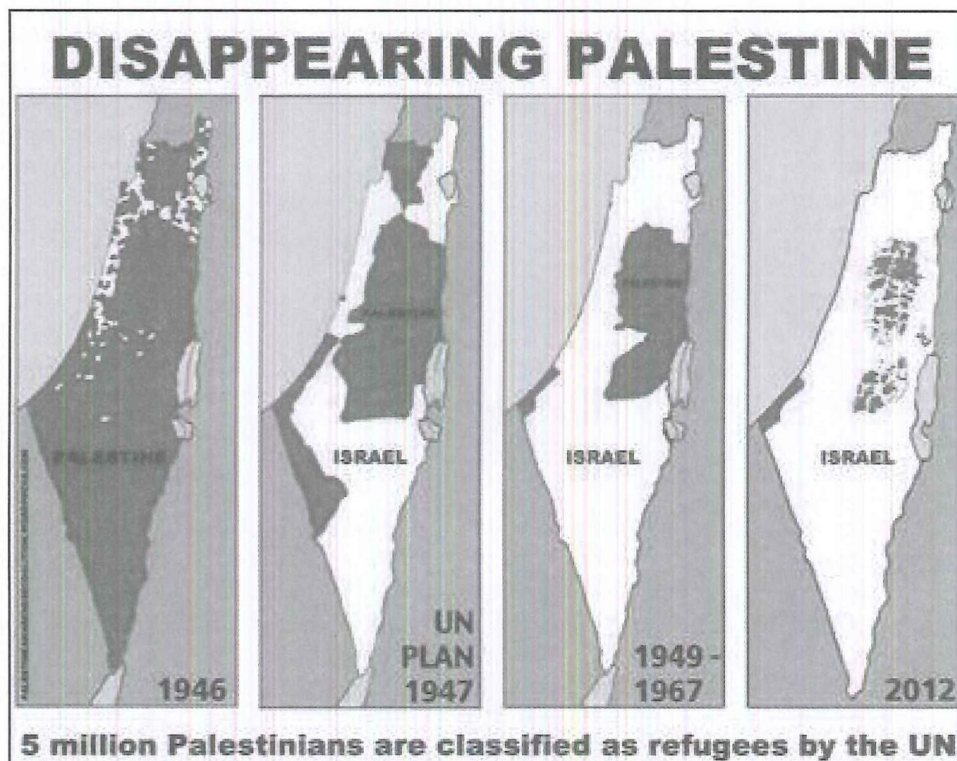
Λίγες ημέρες μετά, στις 29 Σεπτεμβρίου, ο Σύμβουλος Εθνικής Ασφάλειας των ΗΠΑ, Τζέικ Σάλιβαν, συμμετέχοντας στο Φεστιβάλ Δημοσιογραφίας του συστημικού περιοδικού «The Atlantic» δήλωνε με αίσθημα ικανοποίησης πως: «Η περιοχή της Μέσης Ανατολής είναι περισσότερο ήσυχη σήμερα από όσο υπήρξε εδώ και δύο δεκαετίες!»

Μεταξύ των δύο ημερομηνιών, στις 15 Σεπτεμβρίου, ο Πρέσβης του Ισραήλ στην Ελλάδα, Νόαμ Κατς, σε άρθρο του 1 – με την ευκαιρία της συμπλήρωσης τριών χρόνων από την υπογραφή των λεγόμενων Συμφωνιών του Αβραάμ ανάμεσα σε Ισραήλ, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα (ΗΑΕ) και Μπαχρέιν – μιλά για το όραμα που γίνεται πραγματικότητα. «Είναι σαφές», έγραψε, «πως οι συμφωνίες παραμένουν φάρος ελπίδας για τη Μέση Ανατολή. Έφεραν ειρήνη, οικονομικές ευκαιρίες και αυξημένη ασφάλεια στην περιοχή και δημιούργησαν προηγούμενο για μελλοντικές διπλωματικές προσπάθειες». Στο κείμενο του δεν υπάρχει η παραμικρή αναφορά στην Παλαιστίνη και στους Παλαιστίνιους!

Την ίδια ακριβώς περίοδο που συνέβαιναν αυτές οι διορατικές (αλλά συνάμα και αποκαλυπτικές των αληθινών προθέσεων) δηλώσεις, χρόνια τώρα ο πόνος και η οργή περίσσευε στην κατεχόμενη Παλαιστίνη. Όσο στα επιτελεία του δυτικού ιμπεριαλισμού, του σιωνισμού και των αντιδραστικών αραβικών καθεστώτων φτιάχνονταν από κοινού σχέδια για «ειρήνη», εκεί διεξάγονταν ένας σιωπηλός αλλά πολύ σκληρός πόλεμος και μεγάλωνε η καταπίεση εκ μέρους κατακτητών. Για τις κυβερνήσεις σε Δύση και Ανατολή, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, για τα συστημικά ΜΜΕ αλλά και για τους διεθνείς οργανισμούς, το δράμα του λαού της Παλαιστίνης ο οποίος ζούσε σε όλο και πιο αφόρητες συνθήκες κατοχής και αιχμαλωσίας είχε περάσει

στο περιθώριο του ενδιαφέροντος. Απαξία για το δράμα που εκτυλίσσονταν και αλαζονεία πως το «δίκαιο» και η «ειρήνη» του ισχυρού επικρατεί.

Και όμως στην Λωρίδα της Γάζας 2,3 εκατομμύρια Παλαιστίνιοι, τα τρία τέταρτα των οποίων είναι πρόσφυγες από τα κατεχόμενα από το Ισραήλ εδάφη, στρυμωγμένοι σε 140 τετραγωνικά μίλια, ζούσαν για χρόνια στην αιχμαλωσία. Από τον Σεπτέμβριο του 2007, το Ισραήλ όρισε τη Λωρίδα σαν «εχθρικό έδαφος» και επέβαλε αποκλεισμό από ξηρά, θάλασσα και αέρα. Ακόμη και ο ΟΗΕ χαρακτήρισε τον αποκλεισμό «πράξη συλλογικής τιμωρίας», σοβαρή παραβίαση του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου τα οποία συνιστούν έγκλημα πολέμου. Αποκομμένη από τον έξω κόσμο, η Γάζα έχει μερικούς από τους χειρότερους οικονομικούς δείκτες παγκοσμίως: πάνω από το μισό του πληθυσμού ζει κάτω από το όριο της φτώχειας, σχεδόν το 80% εξαρτάται από την επισιτιστική βοήθεια για να επιβιώσει και σχεδόν το 80% των νέων είναι άνεργοι. Η κακή ποιότητα του νερού, οι ελλείψεις σε βασικές ιατρικές υπηρεσίες και υλικά, οι περιορισμοί στις άδειες μετακίνησης επιδεινώνουν περαιτέρω τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης. Οι Παλαιστίνιοι που ζουν στη Γάζα αντιμετωπίζουν όλα αυτά τα χρόνια ακραία επίπεδα ισραηλινής στρατιωτικής βίας, η οποία έχει καταστρέψει υποδομές αξίας δισεκατομμυρίων δολαρίων, σκότωσε χιλιάδες και εκτόπισε εκατοντάδες χιλιάδες. Στην άλλη πλευρά, στη Δυτική Όχθη, πάνω από τρία εκατομμύρια Παλαιστίνιοι ζουν μέσα σε θύλακες που χωρίζονται από εκατοντάδες εμπόδια στην μεταξύ τους επικοινωνία, συμπεριλαμβανομένων σημείων ελέγχου και οδοφραγμάτων, ενώ αντιμετωπίζουν καθημερινές ισραηλινές στρατιωτικές εισβολές, κατασχέσεις γης, εκτοπισμούς και συνεχή βία από τους εποίκους. Τόσο στην Γάζα όσο και στην Δυτική Όχθη, το Ισραήλ έχει κατασκευάσει δύο από τα πιο απεχθή και απάνθρωπα τείχη στην ιστορία της ανθρωπότητας, πίσω από τα οποία επιδιώκει να φυλακίσει και να εξανδραποδίζει στην κυριολεξία έναν ολόκληρο λαό. Τέλος κρατά σε φυλακές, σε βασανιστικές συνθήκες, χιλιάδες Πα-



λαιστίνιους, ακόμη και μικρά παιδιά, πολλούς από αυτούς για χρόνια δίχως δίκη. Σύμφωνα με υπολογισμούς 1 εκατομμύριο Παλαιστίνιοι από το 1967 ως σήμερα έχουν φυλακιστεί για μεγάλο ή μικρό διάστημα! Από την εποχή των κυβερνήσεων του διαβόητου χασάπη Σαρόν και της δεύτερης Ιντιφάντα, μέχρι τις ημέρες της νέας ακροδεξιάς κυβέρνησης Νετανιάχου, το Ισραήλ ασκεί ανοικτά πλέον μια συστηματική πολιτική γενοκτονίας και νέων εκτοπισμών των Παλαιστίνιων, αφού φρόντισε να παραβιάσει σχεδόν πλήρως ακόμη και αυτές – τις απόλυτα ετεροβαρείς – συμφωνίες του Όσλο. Μια πολιτική που επιδιώκει τον περιορισμό των Παλαιστίνιων σε πλήρως ελεγχόμενους θύλακες κατά το πρότυπο των λεγόμενων Μπαντουστάν της εποχής της λευκής κυριαρχίας (καθεστώσ apartheid) στην Νότια Αφρική.

Σε αυτές τις συνθήκες, τις οποίες δύσκολα μπορεί να περιγράψουν οι λέξεις (πολύ περισσότερο ένα σύντομο άρθρο) πραγματοποιήθηκε το ξημέρωμα της 7ης Οκτωβρίου, η έξοδος των Παλαιστίνιων μαχητών από την φυλακή



της Γάζας στα κατακτημένα εδάφη. Μια ηρωική επιχείρηση η οποία παρά τις συκοφαντίες, τις ψεύτικες ειδήσεις, ακόμη και τα λάθη της, είχε χαρακτηριστικά αυτοθυσίας. Προφανής σκοπός να ξαναβάλει την υπόθεση της Παλαιστίνης στο προσκήνιο, να αναδείξει τα δεινά των Παλαιστίνιων και να εμποδίσει τους σχεδιασμούς των ιμπεριαλιστών, των σιωνιστών και των αραβικών αντιδραστικών καθεστώτων να θάψουν στην άμμο με οριστικό τρόπο την ελευθερία των Παλαιστίνιων. Και μόνο η βίβλα αντίδραση του Ισραήλ που επιτέθηκε τυφλά και ισοπεδωτικά στην Γάζα, βομβάρδισε νοσοκομεία, σχολεία, τζαμιά και εκκλησίες, εξαπέλυσε αιματηρά αντίποινα στην Δυτική Όχθη, δολοφόνησε φυλακισμένους, επιτέθηκε στον νότιο Λίβανο και στην Συρία – δείχνει τα αληθινά χαρακτηριστικά του σιωνιστικού κράτους. Ένα κράτος που φυτεύτηκε στην κυριολεξία με την βία και την δυτική προστασία, το οποίο σταδιακά κατέκτησε και προσάρτησε όλα τα εδάφη της ιστορικής Παλαιστίνης και συνεχίζει να ζει πολεμώντας και προξενώντας μόνο δυστυχία. Ένα ρατσιστικό κράτος το οποίο και στο εσωτερικό του ασκεί πολιτική διακρίσεων όχι μόνο σε βάρος των Αράβων πολιτών του, αλλά ακόμη και σε βάρος εβραϊκών πληθυσμών που προέρχονται από αραβικές ή αφρικανικές χώρες. Το ότι έσπευσαν ακαριαία οι ΗΠΑ να το υποστηρίξουν, φέρνοντας έξω από τις ακτές του δύο αεροπλανοφόρα, στέλνοντας πολεμικά εφόδια και εξοπλισμό και απειλώντας κάθε τρίτη δύναμη που θα θελήσει εμπλακεί εναντίον του, δείχνει τον πολύτιμο ρόλο που παίζει στην δυτική/αμερικάνικη ιμπεριαλιστική εξωτερική πολιτική στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής.

ση του ΟΗΕ, επιτίθεται στο παγκόσμιο αντιπολεμικό κίνημα αλληλεγγύης στους Παλαιστίνιους και απειλεί κάθε φωνή διαμαρτυρίας μέσα και έξω από τα σύνορά του. Αντίθετα με την τεραστίων διαστάσεων χειραγωγούμενη προπαγάνδα σε βάρος της Παλαιστινιακής αντίστασης που διεξάγουν από κοινού δυτικές κυβερνήσεις, σιωνιστές και κυρίαρχα ΜΜΕ, οι λαοί σε όλο τον κόσμο καταλαβαίνουν πολύ καλά ποιος έχει δίκιο. Μεγάλες κινητοποιήσεις διαμαρτυρίας διεξάγονται καθημερινά σχεδόν σε όλο τον κόσμο. Πρωτοφανείς μαζικές κινητοποιήσεις γίνονται στις ΗΠΑ, στην Δυτική Ευρώπη και φυσικά στον Αραβικό κόσμο, στην Ασία, στην Αφρική και την Αυστραλία. Σε ορισμένες περιπτώσεις αψηφούν τις απαγορεύσεις και την κρατική καταστολή, όπως επιχειρήθηκε στην Γαλλία, την Ιταλία και τις ΗΠΑ. Ανάλογο κλίμα διαμορφώνεται και στην Ελλάδα, παρά την συστηματική παραπληροφόρηση που κάνουν τα καθεστωτικά ΜΜΕ και την πλήρη συμφωνία των κυβερνητικών κομμάτων (ΝΔ-Σύριζα-ΠΑΣΟΚ) τα τελευταία χρόνια στην πολιτική στενής συμμαχίας και στρατιωτικής συνεργασίας με το σιωνιστικό κράτος.

Ο ισραηλινός πρωθυπουργός προειδοποίησε για έναν μακρύ πόλεμο και οι Παλαιστίνιοι στην Γάζα μίλησαν για τον μόνο δρόμο που τους απομένει, αυτόν της αντίστασης μέχρι τέλους. Η μάχη από την σκοπιά των στρατιωτικών δυνατοτήτων που διαθέτει η κάθε πλευρά είναι εντελώς άνιση. Φωνές μέσα στο σιωνιστικό καθεστώς ζητούν μια νέα Νάγκμπα, δηλαδή μια νέα ολοκληρωτική καταστροφή για τους Παλαιστίνιους με την μορφή μιας ιστορικής Εξόδου από την Λωρίδα. Οι επόμενες ημέρες θα κρίνουν αν θα



Αυτό το άρθρο γράφεται τις ώρες που κορυφώνονται οι ισοπεδωτικοί βομβαρδισμοί στην Γάζα, διακόπηκαν οι επικοινωνίες με αυτήν και ξεκίνησαν χερσαίες επιθέσεις ιδιαίτερα στο βόρειο τμήμα της Λωρίδας. Όλοι προβλέπουν μια ανυπολόγιστη μαζική σφαγή η οποία θα προστεθεί στους χιλιάδες αμάχους, μεταξύ αυτών πολλά παιδιά, που έχουν δολοφονηθεί μέχρι τώρα. Το Υπουργείο Υγείας στην Γάζα την Παρασκευή 27 Οκτωβρίου είχε καταγράψει 7326 νεκρούς εκ των οποίων 3038 παιδιά και περισσότερους από 20.000 τραυματίες. Η κυβέρνηση των σιωνιστών είχε το θράσος να αμφισβητεί αυτούς τους αριθμούς την ίδια ώρα που μετέτρεπε την Λωρίδα σε πύρινη κόλαση. Οι εικόνες αντίθετα που έρχονταν από εκεί και οι μαρτυρίες δημοσιογράφων και ανεξάρτητων παρατηρητών, επιβεβαίωναν την πρωτοφανή σφαγή. Το Ισραήλ περιφρονεί επιδεικτικά τις εκκλήσεις για εκκενρωτική αποχώρηση των διεθνείς ανθρωπιστικοί οργανισμοί, κυβερνήσεις και η γενική συνέλευση

πραγματοποιηθεί αυτή η εφιαλτική απειλή, για την αποτροπή της οποίας πρέπει να ξεσηκωθεί ο καθένας και η καθεμιά που θέλουν να ονομάζονται άνθρωποι. Ότι και να συμβεί, ακόμη και τα πιο τρομακτικά σενάρια που σχεδιάζουν ο Νετανιάχου και οι στρατηγοί του να επιχειρηθούν, τα δεδομένα για το καθεστώς του Ισραήλ, την κατεχόμενη Παλαιστίνη και τον αραβικό κόσμο έχουν ανατραπεί πλήρως μετά την 7η Οκτωβρίου. Η υπόθεση της ελευθερίας της Παλαιστίνης ξαναμπήκε στην ημερήσια διάταξη και η κρίση του σιωνιστικού καθεστώτος έτσι και αλλιώς θα πάρει νέες μεγαλύτερες διαστάσεις στο άμεσο μέλλον. Και δεν πρόκειται να υπάρξει ούτε ευλογία όπως υποσχέθηκε ο Νετανιάχου στον ΟΗΕ, ούτε ειρήνη, ούτε σταθερότητα όσο αυτό το καθεστώς κρατά σε διαρκή πόλεμο τον λαό του και σε καθεστώς απαρτχάιντ, καταπίεσης και αιχμαλωσίας τον λαό της Παλαιστίνης.

## Παράλληλη στήριξη στα σχολεία: από τη ματιά μίας εκπαιδευτικού

Συνέντευξη από την  
Φωτεινή Σαλονικίδου,  
εκπαιδευτικός

### 1) Φωτεινή, θα θέλαμε να μας πεις υπό ποιο καθεστώς εργάζεσαι στην ειδική αγωγή και ποιες ήταν οι πρώτες σου εντυπώσεις.

Φέτος προσλήφθηκα για δεύτερη χρονιά ως αναπληρώτρια Φυσικός στην ειδική αγωγή και συγκεκριμένα στην Παράλληλη Στήριξη μαθητών με αναπηρία και Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (ΕΜΔ). Δουλεύω στη δευτεροβάθμια, δηλαδή σε Γυμνάσια και Λύκεια. Παράλληλη στήριξη σημαίνει να βρίσκομαι δίπλα στον μαθητή μέσα στην τάξη, μαζί του στο θρανίο και να τον βοηθώ την ώρα του μαθήματος προσαρμόζοντας ακόμη και τη διδασκαλία εξολοκλήρου στα μέτρα του αν χρειαστεί. Από την πρώτη στιγμή που ξεκίνησα, συνάντησα χάος και εγκατάλειψη από την πλευρά του κράτους. Ενδεικτικά, σε κανένα από τα 4 (!) σχολεία που τοποθετήθηκα δεν έχει προσληφθεί ακόμη Φυσικός για να διδάξει το κατεξοχήν μάθημα στο οποίο εγώ υποτίθεται ότι θα παρέχω την παράλληλη στήριξη. Τα κενά είναι τεράστια. Διαρκώς συγχωνεύονται τμήματα. Τα παιδιά στην τάξη είναι πάρα πολλά. Το πρόγραμμα αλλάζει κάθε εβδομάδα, ως και κάθε ημέρα. Η πρώτη εικόνα είναι πάντα σοκαριστική. Αλλιώς είναι να το βλέπεις από μέσα. Λες αμέσως ότι δεν αξίζει τέτοια κατάντια στα παιδιά, αλλά και σε εμάς ως εργαζόμενους. Συχνά ακούς πως «έτσι είναι, θα συνηθίσεις...» και συνειδητοποιείς ότι πρέπει ο κλάδος να αντιδράσει μαζικά.

### 2) Τι σημαίνει για τις συνθήκες εργασίας ενός νέου αναπληρωτή εκπαιδευτικού η παράλληλη στήριξη;

Οι συνθήκες εργασίας ενός νέου αναπληρωτή είναι εν γένει συνθήκες μεγάλης ανασφάλειας. Δεν ξέρεις το πότε θα σε πάρουν κάθε χρόνο και φυσικά το πού θα βρεθείς. Για παράδειγμα πέρυσι προσλήφθηκα το Μάρτιο (!), στο τέλος της χρονιάς. Το μόνο που ξέρεις είναι ότι 30 Ιουνίου απολύεσαι. Ακόμη και στο πλαίσιο της ίδιας περιφέρειάς, μπορεί να βρεθείς σε σχολεία που βρίσκονται μέχρι και σε 2 ώρες απόσταση με το αυτοκίνητο, με σπαστές ώρες. Ο μισθός είναι πενιχρός. Μεγάλο μέρος του φεύγει σε βενζίνη. Το μεγαλύτερο μέρος φεύγει στο ενοίκιο και τα πάγια έξοδα. Γιατί πολύ απλά αναπληρωτής για το ΥΠΑΙΘ σημαίνει «λάστιχο». Καλύπτεις τις τρύπες που παράγει η πολιτική της αδιοριστίας. Δηλαδή το γεγονός ότι δεν προσλαμβάνονται μόνιμοι εκπαιδευτικοί στα σχολεία για να καλύπτουν βασικές ανάγκες. Και το κόστος το επωμίζεσαι όλο μόνος.

Στην περίπτωση της παράλληλης στήριξης η έννοια «λάστιχο» πολλαπλασιάζεται. Ενδεικτικά, φέτος είμαι σε 4 σχολεία. Άλλοι συνάδελφοι φτάνουν να δουλεύουν μέχρι και σε 6 (!) σχολεία. Σε κάθε σχολείο έχω από ένα παιδί. Υπόψιν ότι φέτος, το ΥΠΑΙΘ για να μειώσει τις θέσεις εργασίας αποφάσισε ότι μπορεί να αναθέτει περισσότερους από έναν μαθητή σε έναν καθηγητή Παράλληλης Στήριξης μέσα στην ίδια τάξη. Αυτό πρακτικά σημαίνει κατάργηση της Παράλληλης Στήριξης. Φανερώνει τον απόλυτο κυνισμό και την αδιαφορία του συστήματος για τα δικαιώματα των παιδιών με αναπηρία και ΕΜΔ, αλλά και των εργαζόμενων εκπαιδευτικών.

Επειδή τα προγράμματα των σχολείων δεν είναι σταθερά γιατί υπάρχουν ελλείψεις καθηγητών, το πρόγραμμά μου αλλάζει κάθε βδομάδα. Γίνεται υπερπροσπάθεια να μη συγκρούονται οι ώρες οι δικές μου και των συναδέλφων για να μπορούμε να βρισκόμαστε παντού. Αυτό δε γίνεται ποτέ στην πράξη. Έτσι, υπάρχουν ώρες που ο μαθητής ενός σχολείου με στερείται για να με έχει ο άλλος. Είναι σαφές ότι δεν μπορείς να απευθυνθείς στους «από πάνω» καθώς το κράτος δεν θα κινηθεί στην κατεύθυνση προσλήψεων προκειμένου να σταθεροποιηθούν τα προγράμματα των σχολείων. Αντίθετα η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας

θα επιλέξει αμέσως να μεταθέσει εσένα. Κι αυτό μπορεί να αποβεί για τις συνθήκες εργασίας σου ακόμη πιο καταστροφικό. Το σύστημα είναι τέτοιο που σε παγιδεύει και σε πιέζει. Μόνη διέξοδος είναι η οργάνωση και η μαζική απεργιακή διεκδίκηση μέσα από τα συνδικαλιστικά όργανα του κλάδου, τις ΕΛΜΕ. Για μαζικούς διορισμούς μόνιμων εκπαιδευτικών και αυξήσεις στους μισθούς που να καλύπτουν το κόστος ζωής. Άλλος τρόπος δεν υπάρχει.

### 3) Πως βλέπεις την παράλληλη στήριξη στην πράξη; Λειτουργεί όντως βοηθητικά για την ένταξη των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία;

Και ναι και όχι. Θα ξεκινήσω με το «ναι». Η παράλληλη στήριξη σίγουρα μπορεί εν μέρει και υπό προϋποθέσεις να βοηθήσει το παιδί στην «συμπερίληψη» του στην εκπαίδευση. Λέω υπό προϋποθέσεις, γιατί παραδείγματος χάριν σε περιπτώσεις μέσης ή βαριάς νοητικής υστέρησης ή αυτισμού, η παράλληλη στήριξη δεν μπορεί να κάνει και πολλά. Στην κοινωνική συμπερίληψη του παιδιού, η παράλληλη στήριξη συχνά μπορεί να βοηθήσει ως έναν βαθμό: να ανακουφίσει τη μοναξιά του παιδιού, να του δείξει τρόπους να πλησιάσει τους συνομηλικούς, να βοηθήσει τα υπόλοιπα παιδιά ή ακόμη και τους συναδέλφους να αντιμετωπίσουν το παιδί με κατανόηση, κ.ά.

Ωστόσο, θα πω ένα μεγάλο «όχι» όσον αφορά στη δυνατότητα της παράλληλης στήριξης να πετύχει ισότιμη ένταξη στην εκπαιδευτική διαδικασία. Γιατί πολύ απλά αυτό δεν είναι θέμα εκπαιδευτικού. Είναι θέμα εκπαιδευτικού συστήματος. Να εξηγηθώ με ένα τρανταχτό παράδειγμα. Όταν οι μαθητές μου με αναπηρία και ΕΜΔ καλούνται στα Λύκεια και στα ΕΠΑΛ στο τέλος της χρονιάς να εξεταστούν στην τράπεζα θεμάτων, αυτό είναι ντε φάκτο αποκλεισμός. Είναι τραγική ειρωνεία να απαιτείται εφαρμογή «Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης» από ειδικό εκπαιδευτικό όλη τη χρονιά, η οποία να έχει αυτή την κατάληξη. Φανταστείτε έναν μαθητή με νοητική υστέρηση να καλείται να απαντήσει σε θέματα που ακόμη και οι τυπικά αναπτυσσόμενοι μαθητές δεν μπορούν. Τι θα πει ότι το παιδί εξετάζεται προφορικά; Τι σημασία έχει ο τρόπος εξέτασης όταν το περιεχόμενο είναι εκτός πραγματικότητας; Είναι βαθιά υποκριτικό να μιλούν οι κυβερνώντες για «ισότιμη ένταξη» και «συμπερίληψη» των παιδιών στην εκπαίδευση.

### 4) Σε ευχαριστούμε πολύ. Θα ήθελες να σχολιάσεις κάτι τελευταίο;

Θέλω να υπογραμμίσω ότι ιδιαίτερα στην Ελλάδα, λόγω της εξάρτησης, το πλαίσιο της ειδικής αγωγής που έρχεται ουρανοκατέβατο από την ιμπεριαλιστική ΕΕ προκειμένου να γυαλίσει το δημοκρατικό της προσώπιο, φοριέται σαν ένα κακοραμμένο κοστούμι στα μέτρα μιας χώρας που τόσο η παραγωγή της, όσο και η εκπαίδευση της ρημάζονται. Έτσι οι αντιφάσεις που προκύπτουν είναι τραγελαφικές. Από τη μία βλέπεις μάθημα σε κοντέινερ, ταβάνια που πέφτουν, καυστήρες που ανατινάσσονται, εκπαιδευτικούς λάστιχο, ατέλειωτα κενά, τριαντάρια τμήματα, σκληρούς ταξικούς αποκλεισμούς μαθητών από τα ΓΕΛ... κι από την άλλη ακούς ευχολόγια για δήθεν ισότιμη «συμπερίληψη» όλων των παιδιών στην εκπαίδευση. Αυτή η κατάσταση απαιτεί μαζικό αγώνα όχι μόνο των εκπαιδευτικών, αλλά και των μαθητών και των ίδιων των γονιών τους, δηλαδή ευρύτερα του λαού, για να απαντηθεί. Αξίζει σε εμάς και στα παιδιά κάτι καλύτερο.

## Αντεργατικός νόμος Γεωργιάδη: Απάντηση οι αγώνες των εργαζομένων!

**Μαρία Νίστα**  
(Μηχανικών Επιστήμης  
Υλικών Ιωαννίνων)

Έναν νέο οδοστρωτήρα δικαιωμάτων έφερε η κυβέρνηση το καλοκαίρι, τον -ψηφισμένο πιανόμο Γεωργιάδη. Ακολουθώντας κατά γράμμα τις οδηγίες της ΕΕ και πατώντας στο έδαφος που έστρωσε ο νόμος Χατζηδάκη, ο νόμος Γεωργιάδη κινείται στην κατεύθυνση της απόλυτης υποταγής των εργαζομένων στο κεφάλαιο, μέσα από την ισοπέδωση των βασικών εργασιακών και συνδικαλιστικών δικαιωμάτων.

### 13 ώρες δουλειάς και 6 ημέρες εργασίας

Με το άρθρο περί «παράλληλης απασχόλησης», ο νέος νόμος έρχεται να αφαιρέσει την αναφορά στον «νόμιμο χρόνο ημερήσιας εργασίας». Πλέον, ορίζονται ως μοναδικό όριο οι 11 ώρες συνεχούς ανάπαυσης και νομιμοποιούνται οι 13 ώρες δουλειάς και οι απλήρωτες υπερωρίες όταν πρόκειται για σύμβαση σε διαφορετικό εργοδότη. Ακόμη, ο εργοδότης έχει κάθε δικαίωμα να απαιτήσει από τους εργαζόμενους και 6 μέρα δουλειάς, αρκεί να παρουσιάζεται «απρόβλεπτα αυξημένος φόρτος εργασίας».

Πρόκειται για πλήρη διάλυση της κατάκτησης του 5ήμερου και του 8ωρου και αποτελεί τεράστιο ιδεολογικό χτύπημα στη συνείδηση των εργαζομένων. Όχι μόνο έρχεται να επιβάλλει χειρότερους όρους εργασίας, ακόμα και στους κλάδους που ήδη καταπατείται το 5ήμερο ή το 8ωρο, αλλά και ότι δε θα υπάρχει καν σκέψη για αύξηση μισθών αφού η λύση βρίσκεται στην αναζήτηση δεύτερης δουλειάς (!).

### Συμβάσεις μηδενικών ωρών

Ο εργαζόμενος θα πρέπει να είναι μόνιμα σε διαθεσιμότητα και πλήρως ευέλικτος για εκμετάλλευση από την εργοδοσία, χωρίς δέσμευση για συγκεκριμένο μισθό. Αυτό θεσπίζει το άρθρο περί «μη προβλεψιμότητας» της εργασίας. Με λίγα λόγια, με ένα μήνυμα ή ένα mail έως και 24 ώρες νωρίτερα ο εργαζόμενος μπορεί να κληθεί για δουλειά ή και να μην κληθεί καθόλου, ανάλογα με τις «ανάγκες» της επιχείρησης. Δουλειά, λοιπόν, όσο και όποτε θέλει το αφεντικό!

Μιλάμε για την πλήρη διάλυση των εργασιακών σχέσεων και την επιβολή της δουλειάς χωρίς ωράριο, χωρίς κατοχυρωμένο μισθό. Για την διάλυση κάθε έννοιας σταθερότητας. Έτσι, ο εργοδότης δε δεσμεύεται σε τίποτα, ενώ ο εργαζόμενος πρέπει να είναι πάντα "stand-by".

### Δοκιμαστική περίοδος και απολύσεις

Μέχρι το 2010 στην περίπτωση απόλυσης ενός εργαζομένου αορίστου σύμβασης, εφόσον είχε συμπληρώσει δύο μήνες εργασίας, ο εργοδότης ήταν υποχρεωμένος να καταβάλει αποζημίωση. Τότε εμφανίζεται η «δοκιμαστική περίοδος» σύμφωνα με την οποία τους 12 πρώτους μήνες, ο εργαζόμενος θεωρείται ότι «δοκιμάζεται» από

τον εργοδότη, ο οποίος έχει τη δυνατότητα να τον απολύσει χωρίς προειδοποίηση και χωρίς καμία αποζημίωση.

Ο νέος νόμος θέτει «υπό δοκιμή» όχι μόνο τον εργαζόμενο αλλά και τη «σύμβαση ή σχέση εργασίας». Η μέγιστη δοκιμαστική περίοδος ορίζεται πια στους 6 μήνες, αλλά επεκτείνεται και στις συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Διευκολύνεται, έτσι, η απόλυση πριν τη λήξη της σύμβασης, κάτι που μέχρι τώρα επιτρεπόταν μόνο με την επίκληση «σπουδαίου λόγου».

### Ποινικοποίηση της πολιτικής και συνδικαλιστικής δράσης

Είναι φανερό ότι το καπιταλιστικό-ιμπεριαλιστικό σύστημα προχωρά τέτοιας κλίμακας επίθεση που επιχειρεί να ξεριζώσει σταθερές αναφορές και πάγια δικαιώματα. Στη βάση των αρνητικών συσχετισμών θέλει να θέσει την πλήρη κυριαρχία του κεφαλαίου. Ωστόσο, φοβάται την εργατική τάξη και τους εργαζόμενους, γι' αυτό και σε κάθε νόμο οχυρώνεται απέναντί τους. Απέναντι στη δυνατότητά τους να οργανώνουν την πάλη τους. Η νέα διάταξη αναφέρεται σε οποιονδήποτε «εμποδίζει εργαζόμενους» που «επιθυμούν να εργαστούν», «ασκεί σωματική ή ψυχολογική βία», «συμμετέχει σε κατάληψη χώρων εργασίας ή εισόδων κατά τη διάρκεια απεργίας ή ανεξαρτήτως αυτής». Η ποινή είναι τουλάχιστον 6 μήνες φυλάκισης και πρόστιμο τουλάχιστον 5.000 ευρώ. Η απειλή είναι τόσο αόριστη που φωτογραφίζει όχι μόνο απεργίες, αλλά οποιαδήποτε μορφή κινητοποίησης, ακόμα και το μοίρασμα μιας προκήρυξης!

Η κατάσταση στους εργασιακούς χώρους σήμερα Η εικόνα στους χώρους εργασίας δείχνει τους «μεσαιωνικούς» όρους δουλειάς να επεκτείνονται. Η εντατικοποίηση χτυπάει κόκκινο. Οι εργαζόμενοι κυριολεκτικά ξεζουμίζονται για ένα κομμάτι ψωμί. Το χτύπημα των συλλογικών συμβάσεων εργασίας έχει αφήσει τους εργαζόμενους να διαπραγματεύονται τους όρους δουλειάς τους μεμονωμένα απέναντι σε μια εργοδοσία που ξεσαλώνει – μόλις το 25% των εργαζομένων καλύπτονται από ΣΣΕ, σε σχέση με το 2010 όπου καλύπτονταν σχεδόν το 84%. Το ξεχείλωμα του ωραρίου, οι απλήρωτες υπερωρίες, η μη καταβολή ακόμα και των «νόμιμων» (π.χ. ενσήμων, δώρων κλπ), οι εργοδοτικές αυθαιρεσίες, η ανεργία, η ανασφάλεια και η τρομοκρατία συνθέτουν έναν εργασιακό μεσαίωνα. Η εργασιακή βαρβαρότητα κάνει την ήδη μεγάλη λίστα των εργατικών «ατυχημάτων» να μεγαλώνει. «Ατυχήματα» που πολύ καλά γνωρίζουμε ότι είναι εργοδοτικές δολοφονίες. Γιατί οι εργαζόμενοι καλούνται να δουλέψουν χωρίς καμία προστασία, με τους χειρότερους όρους, με αποτέλεσμα ο λαός να θρηνεί τα παιδιά του καθημερινά. Γίνεται κατανοητό ότι το σύστημα προορίζει τους εργαζόμενους για στυγνή και απεριόριστη εκμετάλλευση. Γι' αυτό και όσοι αντιστέκονται διώκο-

νται. Θέλουν να επιβάλλουν ότι, όποιο κεφάλι σηκώνεται, θα κόβεται και αυτό γίνεται φανερό από τις διώξεις των εκπαιδευτικών στον Πειραιά, από τις συλλήψεις και την τρομοκρατία των απεργών της Μαλαματίνα και από πολλές ακόμη.

### Ξεπουλημένες συνδικαλιστικές ηγεσίες

Η επίθεση στα εργασιακά δικαιώματα προχωρά και εντείνεται, ενώ βρίσκει το εργατικό κίνημα αποσυγκροτημένο. Οι αστικές συνδικαλιστικές ηγεσίες, πιστές στην εργοδοσία και σε αναζήτηση αναβαθμισμένης σχέσης με το αστικό κράτος θέλουν να επιβάλουν την πλήρη απραξία στο κίνημα. Από την άλλη πλευρά οι ρεφορμιστικές δυνάμεις με την κίνησή τους συμβάλλουν στην κινηματική νηνεμία. Η κατώτερη των περιστάσεων στάση τους φάνηκε και στην πρόσφατη απεργία της 21/09. Συγκεκριμένα, η ΓΣΕΕ, αφού έστρωσε το δρόμο για την ψήφιση του νόμου με τις «προτάσεις» της και περιορίστηκε σε αποστολές διαμαρτυρίας στο υπουργείο εργασίας, μαζί με την ΑΔΕΔΥ προκήρυξαν μια απεργία «τουφεκιά» την ημέρα ψήφισης του νόμου Γεωργιάδη. Οι εργαζόμενοι δεν μπήκαν στις γενικές τους συνελεύσεις, δεν συζήτησαν για το νομοσχέδιο και πως μπορούν να απαντήσουν σε αυτό και οι ευθύνες βαρύνουν, όχι μόνο τις εργοδοτικές ηγεσίες, αλλά και την κυρίαρχη ρεφορμιστική δύναμη στα σωματεία, το ΠΑΜΕ.

### Η διέξοδος στους αγώνες!

Ο λαός και οι εργαζόμενοι δεν πρέπει να αποδεχτούν την εμπέδωση-νομιμοποίηση αυτής της βάρβαρης «κανονικότητας», αλλά να οργανωθούν και να παλέψουν ενάντια σ' αυτήν. Ο κόσμος βγαίνει στο δρόμο και εκφράζει την αγανάκτησή του στους χώρους δουλειάς, ωστόσο είναι αναπόφευκτη η παρουσία του στα σωματεία, αφού πολλές φορές δεν γνωρίζει καν ότι μπορεί να ανήκει σε αυτά.

Είναι ανάγκη οι εργαζόμενοι να ξαναπιάσουν το νήμα του αγώνα, με απεργίες, μέσα από τα συλλογικά τους όργανα. Είναι ανάγκη η ανασυγκρότηση του εργατικού κινήματος, το ζωντανά των συλλογικών διαδικασιών και των γενικών συνελεύσεων. Πρέπει να ξεπεράσουν τα εμπόδια και το νέκρωμα που επιβάλλουν οι ξεπουλημένες συνδικαλιστικές ηγεσίες. Να απορρίψουν τις στρεβλές τοποθετήσεις των ρεφορμιστικών δυνάμεων και τις αυταπάτες που καλλιεργεί το αίτημα να μείνει ο (όποιος) νόμος στα χαρτιά. Η υπεράσπιση του 5ήμερου και του 8ωρου, η πάλη για ανατροπή του νόμου Γεωργιάδη, αποτελεί κομβική μάχη για το δικαίωμα στη δουλειά και στη ζωή.

**Ο λαός δεν θα ανεχτεί άλλο να τον πνίγουν και να τον καίνε! Με αγώνα θα αντισταθεί και θα υπερασπιστεί τη ζωή του**

**Κοσμάς Δ. Νικολάου**  
(ΗΜΜΥ Βόλου)

**Πώς έχουν τα πράγματα**

Στην Ελλάδα μία σειρά περιοχών πλήγηκαν από πυρκαγιές φέτος, ενώ στις αρχές του φθινοπώρου δύο μεγάλες πλημμύρες «χτύπησαν» την ευρύτερη περιοχή του Θεσσαλικού κάμπου. Περισσότερα ονόματα προστίθενται στην ετήσια λίστα των νεκρών από τις φυσικές καταστροφές: δεκάδες νεκροί πρόσφυγες βρέθηκαν καμένοι στα δάση του Έβρου και δεκάδες πνιγμένοι εντοπίστηκαν μέσα στα σπίτια τους, μέσα στους χειμάρρους, κάτω από τοίχους που κατέρρευσαν από το ορμητικό νερό.

Οι επιπτώσεις των καταστροφών συνεχίζουν να υφίστανται και να διαμορφώνουν νέους όρους εξαθλίωσης και φτώχειας για τη ζωή, την υγεία και το μέλλον των κατοίκων των περιοχών που πλήγηκαν. Το υδρευτικό σύστημα αστικών συγκροτημάτων (π.χ. πόλη του Βόλου, χωριά της Καρδίτσας) κατέρρευσε, ενώ η καταλληλότητά του τρεχούμενου νερού, δύο μήνες μετά, συνεχίζει να αμφισβητείται. Το βίος ανθρώπων από τα φτωχότερα-λαϊκά στρώματα καταστράφηκε ολοκληρωτικά. Χάθηκαν από αμάξια και γεωργικά μηχανήματα μέχρι σπίτια, χωράφια και κοπάδια. Και

να δοθεί η αποζημίωση-κοροϊδία των 500 ευρώ (πράγμα σπάνιο), οι ζημιές δεν μπορούν να καλυφθούν ούτε στο ελάχιστο. Αντίθετα, κυβέρνηση και αστικό προσωπικό «βγαίνουν και από πάνω» και κάνουν νύξεις οι ίδιοι να ασφαλίσουμε τις περιουσίες μας. Ατομική ευθύνη και άγιος ο θεός! Δεν μπορούν να βρεθούν τα λόγια για να περιγράψουν τον χαρακτήρα και το μέγεθος της καταστροφής στο περιβάλλον. Η χλωρίδα και η πανίδα της χώρας μας ξεκληρίστηκε. Δεκάδες χιλιάδες ζώα σε δάση και σε χωριά, είτε από το νερό είτε τη φωτιά, βρήκαν μαρτυρικό θάνατο. Την ίδια μοίρα είχαν και αμέτρητα στρέμματα δασών, όπως το Δάσος της Δαδιάς και η Πάρνηθα. Φυσικά, υπήρξε και μόλυνση των υδάτων, του εδάφους και του αέρα από την αποσύνθεση των νεκρών ζώων -τα οποία δεν περισυλλέχτηκαν ποτέ από τους ιθύνοντες και συνεχίζουν να σαπίζουν στα εγκαταλελειμμένα μαντριά- αλλά και από σκουπίδια, τα οποία είτε παρασύρθηκαν από ορμητικούς

χειμάρρους είτε κήκαν στις γιγάντιες χωματερές. Όλα τα παραπάνω έχουν άμεση συνέπεια και στην υγεία και τη ζωή του λαού καθώς προκαλούν λοιμώξεις, δηλητηριάσεις, γαστρεντερίτιδες κ.ο.κ.

**Λαός, φοιτητές, εργατιά έζησαν τον όλεθρο στο πετσί τους**

Και στις δύο πλημμύρες το νερό και το ρεύμα κόπηκε στη Μαγνησία για μέρες. Οι κάτοικοι εκεί

συνέχεια δήλωσαν ότι η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να συνεχιστεί. Έτσι, ανακοίνωσαν τηλεξέτασεις, οι οποίες να σημειωθεί ότι βρήκαν σύμφωνα τα περισσότερα συνδικαλιστικά φοιτητικά σχήματα, αριστερά και μη. Η διοίκηση, χωρίς να νοιάζεται για τις δυσκολίες που περνούν οι φοιτητές μετά τις δύο καταστροφές, ανακοίνωσε ότι οι σχολές θα επιστρέψουν στην «κανονικότητα», ενώ σε πληθώρα τμημάτων υιοθετήθηκε ο ταξικός φραγμός της τηλεκπαίδευσης με πρόσχημα τα δομικά προβλήματα που υπέστησαν τα κτίρια.

Όμως, τον μεγαλύτερο εφιάλτη τον βίωσε ο εργαζόμενος λαός. Κατά την διάρκεια των πυρκαγιών, οι κάτοικοι της Μαγνησίας ήρθαν αντιμέτωποι με εκρήξεις σε αποθήκες πυρομαχικών -σε απόσταση αναπνοής από κατοικημένες περιοχές της 111 Πτέρυγας Μάχης της πολεμικής αεροπορίας και την φωτιά σε εργοστάσιο ανακύκλωσης. Ακόμη, οι εργάτες δεν αφέθηκαν να φύγουν όταν η πυρκαγιά ακουμπούσε τη ΒΙΠΕ Βόλου και συνέχισαν να δουλεύουν. Από θαύμα δεν θρηνήθηκαν νεκροί τούτες τις μέρες. Κατά τη διάρκεια των πλημμυρών, φυσικά, δεν ήταν δυνατό να δουλέψει κανείς, άρα οι εργα-



ζόμενοι στερήθηκαν το μεροκάματο τους. Οι πιο άτυχοι που βρέθηκαν στη δουλειά κατά τη διάρκεια των καταστροφών, κλήθηκαν από τα αφεντικά τους να προστατεύσουν το μαγαζί και κάποιιοι δεν κατάφεραν να φτάσουν στο σπίτι τους και κοιμήθηκαν εκεί! Τέλος, όσον αφορά τους εργάτες γης έχουν μείνει άνεργοι, καθώς τα χωράφια έχουν πλημμυρίσει και θα πάρει χρόνια για να αποκατασταθεί η ζημιά. Το γεγονός αυτό θα οδηγήσει σε εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση, θα αποδυναμώσει τον πρωτογενή τομέα και την ύπαιθρο και θα αυξήσει τις τιμές στα αγαθά που παράγονταν.

**Ποιοι είναι οι πραγματικοί υπεύθυνοι;**

Για αυτά τα εγκλήματα σε βάρος του λαού μας, ο μόνος ένοχος είναι η ντόπια αστική τάξη και το κεφάλαιο που κρύβεται πίσω από τα χονδρoειδή του ψέματα περί κλιματικής αλλαγής και «οργής

Θεού». Με τις υποδείξεις, φυσικά, των ιμπεριαλιστών «αφεντικών» της (ΗΠΑ-ΕΕ) και σε συνεργασία με το πολιτικό προσωπικό (κυβέρνηση-τοπική αυτοδιοίκηση). Όλοι αυτοί όχι μόνο δεν πλήττονται από τις καταστροφές, αλλά τις αξιοποιούν ως ευκαιρία. Είτε για να μπάσουν ξένες επενδύσεις (βλ. ανεμογεννήτριες), είτε για να εξαθλιώσουν και ξεζουμίσουν ακόμα περισσότερο τον λαό.

Το ίδιο το κεφάλαιο κατευθύνει εμπρηστές σε περιοχές που θέλει να εκμεταλλευτεί οικονομικά και τα δάση αποτελούν εμπόδιο. Ότι πιο σύνηθες είναι να «φυτρώνουν» ξένοι και ντόπιοι ιδιώτες τις ανεμογεννήτριες τους, αφήνοντας ευχαριστημένους και τους ευρωπαϊούς ιμπεριαλιστές, καθώς η εγκατάσταση αυτών είναι μέρος της κεντρικής πολιτικής τους. Άλλη μια επιταγή της ΕΕ είναι η αγροτική παραγωγή και η βιομηχανία της Ελλάδας να αποδυναμωθούν, με σκοπό να βαθύνει η οικονομική εξάρτηση της χώρας. Άρα δεν έχει και κανένα νόημα για τους εδώ «άρχοντες» να χτίσουν υποδομές, για να προστατευθούν τα χωράφια, οι βοσκοτόποι και τα εργοστάσια. Δεν έχει κανένα νόημα να αποκαταστήσουν τις ζημιές και τα χαμένα της κτηνοτροφικής και αγροτικής παραγωγής καθώς η πολιτική των εισαγωγών ήδη καλύπτει την μεγαλύτερη τροφοδοσία της χώρας. Και τι που η ακρίβεια σε τρόφιμα τσακίζει κόκαλα; Και τι που οι αγρότες ξεκληρίζονται; Το μεγάλο κεφάλαιο -ντόπιο και ξένο- πλουτίζει, επενδύει, φέρνει «ανάκαμψη» στις τσέπες -μόνοτων αστών! Για ακόμα μία φορά, παρά τις υποσχέσεις και τα κροκοδείλια δάκρυα, η πολιτική «όλα για το κεφάλαιο, όλα στο κεφάλαιο» δείχνει ξεκάθαρα ότι τα συμφέροντα τους είναι πολύ διαφορετικά από αυτά του λαού και της νεολαίας.

Χαρακτηριστικό, επίσης, ρόλο είχαν οι δήμοι και οι περιφέρειες στις φετινές

καταστροφές, οι οποίοι έκαναν ξεκάθαρη τη θέση τους παίρνοντας το μέρος των ισχυρών. Έκαναν τα αδύνατα δυνατά για να καταπνίξουν τη λαϊκή οργή, αφήνοντας τις δυνάμεις καταστολής να ρίξουν ξύλο και χημικά σε δύο διαδηλώσεις στη Λάρισα ενάντια στην εγκληματική διαχείριση των πλημμυρών. Με τις τελευταίες εκλογές επαληθεύτηκε για ακόμα μία φορά ότι οι αυτοδιοικητικοί «άρχοντες» ενδιαφέρονται για τον λαό μόνο όταν πρόκειται για την ψήφο του, ενώ κατά τα άλλα «σφυράνε κλέφτικα» όταν πρόκειται για την αντιμετώπιση των καταστροφών και των συνεπειών τους. Γίνεται, κατανοητό ότι αυτοί οι θεσμοί είναι άμεσα εξαρτημένοι με το κράτος και ότι μόνο αντιδραστικά μπορούν να δράσουν προς τα λαϊκά συμφέροντα.

### Αντί επιλόγου... κάλεσμα σε αγώνα!

Οι λαϊκοί άνθρωποι, η νεολαία δεν μπορούν να βασιστούν στην τοπική αυτοδιοίκηση, στο κράτος και τους μηχανισμούς του. Χρειάζεται να βρουν αλλού στήριγμα. Και το στήριγμα του λαού είναι οι ίδιες του οι δυνάμεις. Αυτές οι δυνάμεις είναι που το σύστημα φοβάται, εφόσον καταστέλλει τον λαό που αγωνίζεται για να υπερασπιστεί τη ζωή του. Μπροστά σε τέτοιων επιπέδων επίθεση στα δικαιώματά μας, χρειάζεται να αντισταθούμε με την πάλη μας. Να συγκροτήσουν οι κάτοικοι επιτροπές αγώνα και λαϊκές συνελεύσεις σε γειτονιές. Να δυναμώσουν οι σύλλογοι, τα σωματεία και να πολιτικοποιηθεί η συζήτηση. Με κινητοποιήσεις να παλέψουμε για τις ζωές μας. Απέναντι στο οργανωμένο σύστημα, να οργανωθούμε και 'μεις οι ίδιοι.

## Το καλοκαίρι μας καίνε, τον χειμώνα μας πνίγουν...

Εύα Πανάγου,  
Δέσποινα Βλαχοπούλου  
(Αρχιτεκτονική ΕΜΠ)

Το καλοκαίρι ήταν όπως όλα τα άλλα: γεμάτο φωτιές να εξαπλώνονται και πλημμύρες να πλήττουν όλη τη χώρα. Ο λαός και η νεολαία του Έβρου, της Θεσσαλίας και μιας σειράς άλλων περιοχών, συνεχίζουν να βρίσκονται σε πλήρη απόγνωση, έχοντας δει συνανθρώπους τους να χάνονται και τις περιουσίες τους να καταστρέφονται. Στη Θεσσαλία συγκεκριμένα, όπου δέχτηκαν και το μεγαλύτερο πλήγμα των πλημμυρών, οι δρόμοι μετατράπηκαν σε ποτάμια, καθιστώντας αδύνατη τη μετακίνηση και εγκλωβίζοντας τον κόσμο στα σπίτια τους χωρίς ρεύμα και νερό. Πέρα από τις αδιανόητες καταστροφές στις υποδομές και τον φυσικό κόσμο, δεν έλλειψαν οι τραυματίες και οι νεκροί, ενώ εκατοντάδες οικόσιτα ζώα και καλλιεργήσιμες εκτάσεις βυθίστηκαν στη λάσπη.

Για άλλη μια φορά η κυβέρνηση επιλέγει να αφήσει αβοήθητο το λαό, παρά τις υποσχέσεις που έδινε καθ' όλη την προεκλογική περίοδο. Αποποιείται κάθε ευθύνη πλάσσαντας την κλιματική αλλαγή και τα «πρωτοφανή καιρικά φαινόμενα» ως αιτία των καταστροφών. Πολλές φορές οι κάτοικοι αναγκάστηκαν να πάρουν την κατάσταση στα χέρια τους και να αναλάβουν εκείνοι όλα αυτά για τα οποία έπρεπε να μεριμνήσει το ίδιο το κράτος. Η νεολαία, νέοι εργαζόμενοι και φοιτητές ήταν πρωτοπόροι στην ενίσχυση των χωριών, βοήθησαν στην κατάσβεση των φωτιών, απεγκλώβισαν τους συμπολίτες τους, κάλυψαν τις άμεσες ζημιές που έθεταν θέματα επιβίωσης με πρωτοβουλίες, ενώ παράλληλα θρηνούσαν για τις ανθρώπινες και υλικές απώλειες.

Μέσα σε όλα αυτά, η νεολαία στα πανεπιστήμια κλήθηκε να συνεχίσει ανεπηρέαστη την ακαδημαϊκή της καθημερινότητα. Είναι τουλάχιστον εξωφρενική η απαίτηση της κυβέρνησης να επανέλθουν οι φοιτητές στην ακαδημαϊκή κανονικότητα, ενώ το ίδιο το σύστημα παλεύει ακόμα να επανέλθει στους κανονικούς του ρυθμούς, με το μικρότερο δυνατό κόστος. Όσο και να προσπάθησαν να εξανθρωπίσουν την εικόνα τους με ανακοινώσεις συμπαραστάσης, προσφέροντας δωρεάν σίτιση και στέγαση για έναν, μόνο, χρόνο σε πλημμυροπαθείς – πράγμα που δεν έχουν καν τις υποδομές (!) να υποστηρίξουν – και προτρέποντας τις ακαδημαϊκές μονάδες να «διευκολύνουν τους φοιτητές» στην εξεταστική τους, δεν καταφέρνουν να μας πείσουν. Οι υποτιθέμενες αυτές διευκολύνσεις αποσκοπούν μόνο στο να ρίξουν στάχτη στα μάτια του κόσμου και δεν επιλύουν ούτε λίγο το πρόβλημα. Δεν αποκαθιστούν τις ζημιές που ουσιαστικά προκάλεσε το ίδιο το σύστημα με την απουσία μέτρων προστασίας και προτείνουν εναλλακτικές (π.χ. τηλε-εξεταστική) που δεν είναι βιώσιμες ούτε υπό κανονικές συνθήκες – πόσο μάλλον για τις εκατοντάδες φοιτητών που έχασαν τα σπίτια τους, το ρεύμα, το καθαρό νερό. Η παντελής αδιαφορία τους για τα λαϊκά στρώματα, φάνηκε στην ανακοίνωση του πρύτανη του Π.Θ., που πρότασε την αποκατάσταση των καταστροφών των σχολών για την «συνέχιση της εξεταστικής», αγνοώντας τον υγειονομικό κίνδυνο που είχε προκληθεί λόγω της λάσπης και του μολυσμένου νερού, καθώς και τις ψυχολογικές επιπτώσεις που δέχτηκαν φοιτητές και κάτοικοι. Ακόμα πιο εξοργιστικό είναι ότι φοιτητικές δυνάμεις, ακόμα και της Αριστεράς, έκαναν πλάτες σε αυτή την άποψη προτείνοντας συνδιαχειριστικές λύσεις, όπως εξεταστική εξ' αποστάσεως (ΕΑΑΚ), αναβολή με εναλλακτικές ημερομηνίες ή απαλλακτικές εργασίες (ΚΝΕ). Εν τέλει τέτοιες προτάσεις μπήκαν σε εφαρμογή: η εξεταστική έγινε ηλεκτρονικά, τα σχολεία έκαναν τηλεμαθήματα, τα στατικά προβλήματα που προέκυψαν παρέμειναν άλυτα ακόμα και μετά το άνοιγμα των σχολών. Για άλλη μια φορά προτάσσεται το συμφέρον των λίγων και όχι οι ανάγκες του λαού!

Αμέσως προτάξαμε την αποζημίωση όλων των πληγέντων καθώς και την αποκατάσταση όλων των ζημιών σε δημόσιες υποδομές, σπίτια, χώρους εργασίας, καλλιέργειες. Αναδεικνύοντας την πάλη που καθημερινά έδιναν οι φοιτητές που ζουν ή κατάγονται από τις πληγείσες περιοχές να προστατεύσουν την υγεία τους και τις οικογένειές τους, θέσαμε το αίτημα της κατοχύρωσης της εξεταστικής του Σεπτεμβρίου για όσους πλήγηκαν, βρέθηκαν αποκλεισμένοι, δέχθηκαν τις επιπτώσεις της εγκληματικής απουσίας αντιπλημμυρικών έργων και προστασίας από τις φυσικές καταστροφές. Η λύση που θα ανταποκρινόταν στη δύσκολη αυτή πραγματικότητα, θα ήταν η μη διεξαγωγή αυτής της εξεταστικής και η κατοχύρωση των μαθημάτων ως περασμένα. Συνεχίζουμε να θρηνούμε, αλλά και να αγωνιζόμαστε, πλάι στον λαό της Θεσσαλίας, του Έβρου, της Ρόδου και προτάσσουμε το δρόμο της συλλογικότητας και της αλληλεγγύης!

## “Ρόμπερτ Οπενχάιμερ! Δεν κρίνεσαι. Κρίθηκες!”<sup>[1]</sup> Ερωτήματα που γεννά η βιογραφική του ταινία

Κωνσταντίνα Ζουλούμη  
(Εκπαιδευτικός)

Η ταινία «Οπενχάιμερ» του Κρίστοφερ Νόλαν, βασισμένη στη ζωή του «πατέρα της ατομικής βόμβας», Ρόμπερτ Οπενχάιμερ, βρήκε μεγάλη απήχηση στο κινηματογραφικό κοινό. Η ταινία βασίστηκε στο βιβλίο των Κάι Μπέρντ και Μάρτιν Σέργουιν με τίτλο: «Ο Αμερικανός προμηθέας: Ο θρίαμβος και η τραγωδία του Ρόμπερτ Οπενχάιμερ». Παρουσιάζει τη συμμετοχή του Οπενχάιμερ στο “Manhattan Project” για την κατασκευή της ατομικής βόμβας κατά τη διάρκεια του Β’ Παγκοσμίου πολέμου, μέχρι τη δίκη του από την Αμερικάνικη κυβέρνηση το 1954, όπου χαρακτηρίστηκε ως «επικίνδυνος για την εθνική ασφάλεια» την εποχή της αντικομμουνιστικής υστερίας και του ψυχρού πολέμου. Ο Οπενχάιμερ ως νεαρός ακαδημαϊκός στο Μπέρκλεϋ το 30’ εμφανίζεται να προβληματίζεται για την κατάσταση στη χώρα του την εποχή της οικονομικής ύφεσης και του Νιου Ντιλ και για την άνοδο του φασισμού στην Ευρώπη. Αποχτά επαφές με μέλη του ΚΚ-ΗΠΑ, μέσα από στενούς φίλους ή συγγενείς. Αργότερα βέβαια ο ίδιος αρνείται ότι ασπάστηκε τις κομμουνιστικές ιδέες ή ήταν μέλος του ΚΚ-ΗΠΑ. Η τριβή του με αυτές τις ιδέες ήταν σύντομη, αφού αργότερα υπηρετεί επάξια την κυβέρνηση των ΗΠΑ μέσα από τη διεύθυνση του “Manhattan Project” και την κατασκευή των ατομικών βομβών που έσπειραν τον όλεθρο στη Χιροσίμα και στο Ναγκασάκι τον Αύγουστο του 1945. Ύστερα εμφανίζεται να κυριεύεται από τις τύψεις του για το θάνατο και την καταστροφή που έσπειρε. Το 1949 αντιτάσσεται στην κατασκευή της βόμβας υδρογόνου, ερχόμενος σε σύγκρουση με τον πρόεδρο της Επιτροπής Ατομικής Ανέργειας Λιούις Λιχτενστάιν Στρος. Ο Στρος καταγγέλλει τον Οπενχάιμερ ως πιθανό πράκτορα της ΕΣΣΔ με υλικό του FBI και η δίκη ευτελισμού του ξεκινά. Η ταινία υφαίνει ένα πέπλο λύπησης γύρω από μια αμφίσημη προσωπικότητα που η ίδια η ανθρώπινη ιστορία τον έκρινε για τη συμμετοχή του στο μεγαλύτερο έγκλημα των ιμπεριαλιστών που έχει βιώσει η ανθρωπότητα. Υπάρχουν πολλά ερωτήματα που προκύπτουν από την ταινία, σκοπίμως δεν ψηλαφίζονται και θα προσπαθήσουμε να δώσουμε απαντήσεις.

### Υπάρχει ταξική ουδετερότητα στην επιστήμη;

Η ταινία παρουσιάζει τον επιστήμονα να κάνει ανεξάρτητες επιλογές και να δρα αυτόνομα υπέρ των ταξικών συμφερόντων. Προσδίδει στον ήρωα μια αφελή άγνοια για τα αποτελέσματα των έργων του και τον παρουσιάζει ως «θύμα» κυριευμένο από τις τύψεις. Άραγε ο «προμηθέας της πυρηνικής ενέργειας» Οπενχάιμερ ήταν ανυποψίαστος όταν την ενέργεια του ίδιου μας του άστρου, του Ήλιου, τη μετέτρεψε σε όπλο μαζικής καταστροφής και γενοκτονιών; Η καθολικότητα των νόμων της Φυσικής και η αντικειμενικότητα που φέρει η επιστημονική αλήθεια συγχύζει πολλούς, ώστε να υιοθετούνται απόψεις περί ουδετερότητας της επιστήμης ή αυτόνομου ρόλου της διαχωρισμένου από την κοινωνική πραγματικότητα. Για να απαντήσουμε σε αυτά τα ιδεολογήματα θα εκθέσουμε ένα εργαλείο σκέψης που αποτυπώνουν τα λόγια του Μαρξ: «Ο τρόπος παραγωγής της υλικής ζωής κατευθύνει τις κοινωνικές, πολιτικές και διανοητικές εξελίξεις στη ζωή της κοινωνίας»<sup>[2]</sup>. Η επιστήμη και ο επιστήμονας συνεπώς δε δρουν αυτόνομα σε ένα σύστημα με καπιταλιστικό τρόπο παραγωγής και η επιστημονική έρευνα υπάγεται στα συμφέροντα και στις βλέψεις του κεφαλαιοκράτη. Οποιοδήποτε επιστημονικό επίτευγμα φέρει την ταξική σφραγίδα της άρχουσας τάξης. Το κεφάλαιο ιδιοποιείται την επιστήμη και τις τεχνολογικές της εφαρμογές, τις προσαρμόζει στην παραγωγή περισσότερους κέρδους, στον όλεθρο του πολέμου μέσα από την κούρσα των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών. Η ευθυγράμμιση της επιστήμης στους πολεμικούς σχεδιασμούς του συστήματος δεν αναδεικνύεται μόνο την εποχή του Β’ Παγκοσμίου πολέμου με τη συστράτευση πολλών επιστημόνων στην πολεμική βιομηχανία, αλλά ακόμα από την εποχή του Γαλιλαίου και του Νεύτωνα που οι πολεμικές εφαρμογές της βαλλιστικής βασιζόντουσαν στα έργα των τότε επιστημόνων. Όπως εξάλλου γράφει ο Μαρξ και ο Ένγκελς, «η ιστορία του πολέμου μας δείχνει πιο ξεκάθαρα την ορθότητα των απόψεων μας για τους δεσμούς μεταξύ παραγωγικών δυνάμεων και κοινωνικών σχέσεων»<sup>[3]</sup>. Στις επόμενες δεκαετίες μετά το Β’ Παγκόσμιο η επιστήμη είχε μπει στην

κούρσα των πυρηνικών και της διαστημικής αεροναυπηγικής για να υπερτηθούν οι ιμπεριαλιστικοί σχεδιασμοί. Όποιος είχε την πρωτιά, από το διάστημα μέχρι τον πυρήνα του ατόμου, θα είχε το πάνω χέρι για την «παγκόσμια κυριαρχία». Μετέπειτα μιλούσαν για μια «νέα πυρηνική εποχή» και για τα οφέλη της πυρηνικής ενέργειας, αποσιωπώντας τους κινδύνους των πυρηνικών και καλύπτοντας τους πολεμικούς σχεδιασμούς των ιμπεριαλιστών.

### Για ποιο λόγο ρίχτηκαν οι δυο ατομικές βόμβες;

Στην ταινία δεν αγγίζεται καν ο προβληματισμός αυτός. Ο Οπενχάιμερ μάλιστα εμφανίζεται να πιστεύει πως η χρήση της ατομικής βόμβας θα επέβαλε μια νέα περίοδο παγκόσμιας ειρήνης, αναπαράγοντας πλήρως την Αμερικάνικη προπαγάνδα. Μέχρι και σήμερα αναπαράγεται η προπαγάνδα ότι στόχος της ρίψης ατομικής βόμβας «ήταν να συντομεύσει ο πόλεμος ή να μην σκοτωθούν και άλλοι Αμερικανοί στρατιώτες». Όπως αναφέρεται και στην ίδια την ταινία όμως, η ναζιστική Γερμανία είχε ήδη ηττηθεί από το Μάιο του 1945. Η λήξη του Β’ Παγκοσμίου πολέμου ουσιαστικά είχε κηρυχθεί με την συντριβή του ναζιστικού στρατού από τον κόκκινο στρατό της ΕΣΣΔ. Η Ιαπωνία αρνούνταν τότε τυπικά να συνθηκολογήσει, αλλά στην πραγματικότητα ακόμα και οι ΗΠΑ γνώριζαν ότι η Ιαπωνία ήταν έτοιμη να παραδοθεί. Τον Μάρτιο του 1945 οι Αμερικανοί βομβαρδίζουν μια σειρά Ιαπωνικές πόλεις και οι άμαχοι φτάνουν τους 120.000. Ταυτόχρονα, η ΕΣΣΔ ανακοινώνει ότι με βάση τη συμφωνία της Γιάλτας θα προχωρήσει σε επίθεση στην Ιαπωνία και από αρχές Αυγούστου αναπτύσσει στρατεύματα στα ανατολικά της. Για ποιο λόγο λοιπόν οι ΗΠΑ επέλεξαν να ρίξουν τις δυο βόμβες στην Ιαπωνία; Ήταν η ανάγκη της Αμερικής να στείλει το μήνυμα της παγκόσμιας κυριαρχίας, επιδεικνύοντας το νέο υπερ-όπλο που θα την αναδείκνυε ως πρώτη υπερδύναμη στον κόσμο. Οι ΗΠΑ επιδίωξαν να ρίξουν τη βόμβα σε ζωντανό στόχο, να προκαλέσουν όλο αυτό τον όλεθρο με σκοπό να επισφραγιστεί η κυριαρχία τους και να διαμορφωθούν οι στρατηγικοί συσχετισμοί υπέρ τους. Ήθελαν να στείλουν και ένα μήνυμα τρόμου στο ισχυρό Σοσιαλιστικό Στρατόπεδο, ιδιαίτερα μετά τη μεγαλειώδη νίκη της ΕΣΣΔ απέναντι στο ναζιστικό στρατό και τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα που είχαν αναπτυχθεί εκείνη την περίοδο σε όλο τον κόσμο και κλόνιζαν τα θεμέλια του ιμπεριαλισμού.

### Πόσο μακριά είναι το σενάριο του πυρηνικού εφιάλτη σήμερα;

Σήμερα διανύουμε μια βαθιά δομική κρίση του ιμπεριαλιστικού καπιταλιστικού συστήματος και ενώ η ανάγκη για ξαναμοίρασμα του κόσμου και των αγορών για το σύστημα αναδεικνύεται, οι ενδοϊμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί εντείνονται. Ο Αμερικάνικος ιμπεριαλισμός παλεύει για παγκόσμια κυριαρχία και η Ρωσία αποτελεί στρατηγικός αντίπαλος ιμπεριαλιστής των ΗΠΑ. Μια σειρά από ιμπεριαλιστικές χώρες (ΗΠΑ, Ρωσία, Κίνα, Γαλλία κ.α.) εξοπλίζονται με πυρηνικά και προσπαθούν να έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην παγκόσμια σκακιέρα. Στην πραγματικότητα βιώνουμε μια ισορροπία τρόμου με τον πόλεμο στην Ουκρανία, αλλά και στη Μ. Ανατολή, με την σφαγή του Παλαιστινιακού λαού στη Γάζα από το κράτος-δολοφόνος του Ισραήλ. Ο Οπενχάιμερ στην τελευταία σκηνή δηλώνει στον Αινστάιν το μεγάλο του φόβο ότι βρήκε το όπλο που θα χρησιμοποιηθεί για τη μαζική καταστροφή του πλανήτη. Εμείς ξέρουμε πως οι λαοί με την πάλη τους θα αλλάξουν αυτή τη ροή της ιστορίας, θα ανακόψουν τον εφιάλτη του πολέμου και την καταστροφή. Η ιστορία εξάλλου έχει δείξει πως όταν οι λαοί εξεγείρονται κάνουν τους ιμπεριαλιστές παρά το οπλοστάσιο τους να φαντάζουν τίποτα άλλο παρά χάρτινοι τίγρεις.

<sup>[1]</sup> Από το ποίημα του Ν. Βρεττάκου: «Γράμμα στον Οπενχάιμερ» (1954)

<sup>[2]</sup> Φράση από τον πρόλογο του Μαρξ στην «Κριτική της Πολιτικής Οικονομίας» (1859)

<sup>[3]</sup> «Οι κοινωνικές και οικονομικές ρίζες των Αρχών της Φυσικής Φιλοσοφίας του Νεύτωνα», Boris Hessen

# ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΕΡΓΑΤΙΑ ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΚΑΙ ΜΙΑ ΓΡΟΘΙΑ

ΚΑΤΩ Ο ΝΟΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ ΚΑΙ ΟΛΟΙ ΟΙ ΑΝΤΕΡΓΑΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

8ΩΡΟ - 5ΗΜΕΡΟ - ΣΤΑΘΕΡΗ ΔΟΥΛΕΙΑ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ  
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΜΙΣΘΟΥΣ  
ΠΟΥ ΘΑ ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΖΩΗΣ

ΚΑΤΩ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΕΡΓΙΑ

ΜΕ ΟΠΛΟ ΤΗΝ ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΕΡΓΙΑ  
ΘΑ ΒΑΛΟΥΜΕ ΤΕΛΟΣ ΣΤΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

ΣΤΟ ΠΛΑΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ  
ΠΑΛΕΥΟΥΜΕ ΓΙΑ ΖΩΗ ΜΕ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ



# ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 16 ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

Θέλουν να διαλύσουν περαιτέρω το δικαίωμα στις σπουδές, με ιδιωτικές σχολές πρότυπα πειθάρχισης για τα δημόσια ΑΕΙ, όπου θα απουσιάζει κάθε έννοια κατάκτησης. Επιχειρούν εισαγωγή διδασκτρων και πλήρη κατάργηση του δωρεάν πλέγματος (σίτιση - στέγαση - μεταφορές - σύγγραμμα).

Στα αποστειρωμένα πανεπιστήμια που θέλουν να φτιάξουν δεν θα χωράνε οι ανεξάρτητοι φοιτητικοί σύλλογοι, οι κινητοποιήσεις και οι καταλήψεις.

**ΜΕ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ - ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΙΣ - ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ**

να βάλουμε φραγμό  
στο χτύπημα της δημόσιας και δωρεάν παιδείας!

